

คู่มือ

“องค์ความรู้ในการกำหนดโทษแห่ง
พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒”

จัดทำโดย
ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ (เชียงใหม่)

เรียบเรียงโดย
ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า ๒๕๖๓

คำนำ

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้เมื่อ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เนื่องจากพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฉบับเดิมบังคับใช้เป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการและบางมาตราไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีสาระสำคัญ คือ ใช้เป็นเครื่องมือหรือเอื้ออำนวยต่อการการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นที่สัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่ารวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่าและพืชป่า เพื่อจัดให้มีมาตรการในการควบคุม ครอบครองการค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ

องค์ความรู้ในการกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ จัดทำขึ้นโดยส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปข้อปฏิบัติและบทลงโทษ ให้เข้าใจง่ายและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ (เชียงใหม่) และผู้สนใจทั่วไป มีความรู้ เข้าใจในบทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มากขึ้น

ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า

๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
องค์ความรู้ในการกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	
● สรุปประเด็นสำคัญ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๙ บทกำหนดโทษ	๑
● สรุปบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๓
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
● ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	ก
- ข้อความเบื้องต้น (มาตรา ๑-๓)	
- บทนิยาม (มาตรา ๔-๕)	
- หมวด ๑ สัตว์ป่า (มาตรา ๖-๓๒)	
- หมวด ๒ สวนสัตว์ (มาตรา ๓๓-๓๘)	
- หมวด ๓ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (มาตรา ๓๙-๔๖)	
- หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (มาตรา ๔๗-๕๗)	
- หมวด ๕ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน (มาตรา ๕๘-๖๑)	
- หมวด ๖ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (มาตรา ๖๒-๗๐)	
- หมวด ๗ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (มาตรา ๗๑)	
- หมวด ๘ การควบคุมและพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๗๒-๘๖)	
- หมวด ๙ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๘๗-๑๑๐)	
- บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๑๑-๑๒๑)	
- อัตราค่าธรรมเนียม	
- บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าสงวน	
● ภาคผนวก ข บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครอง	ข
● ภาคผนวก ค บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าเพาะพันธุ์ได้	ค
● ภาคผนวก ง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ	ง

สรุปประเด็นสำคัญ
พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

หมวด ๙
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๗	
<p>ผู้ใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการไม่ว่าจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นต้องชดใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไป</p>	<p>ค่าเสียหาย หมายความว่า ความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วยหลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ</p> <p>เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี</p>
มาตรา ๘๘	
<p>ให้นำความใน มาตรา ๘๗ มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำการล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นกรณี การกระทำตามมาตรา ๑๓</p> <p>---> มาตรา ๑๓ ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ</p> <p>(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น และ</p> <p>(๒) การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ</p>	<p>ค่าเสียหาย หมายความว่า ความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วยหลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ</p> <p>เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี</p>
มาตรา ๘๙	
<p>ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง</p> <p>ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือ มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๓๐๐,๐๐๐-๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน	
มาตรา ๙๐	
<p>ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครองตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยอารังนกอีแอ่น และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ</p> <p>คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐</p> <p>มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐ หรือฝ่าฝืนมาตรการควบคุมหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๐ วรรคสาม ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามกระทำกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่านั้นได้ ตามความจำเป็นและ</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

<p>เหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย</p>	
มาตรา ๙๑	
<p>ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา ๑๘ วรรคสอง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๒๒ วรรคสาม มาตรา ๒๓ วรรคสี่ มาตรา ๒๔ วรรคสอง มาตรา ๓๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๓ วรรคสี่ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตาม มาตรา ๑๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๕ วรรคสอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดย แสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว จึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้</p> <p>หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

มาตรา ๙๒	
<p>ผู้ใดฝ่าฝืน <u>มาตรา ๑๗</u> ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่</p> <p>(๑) เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่</p> <p>(๒) เป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว</p> <p>(๓) เป็นกรณีตาม <u>มาตรา ๑๐</u> หรือ <u>มาตรา ๑๑</u> <u>มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง</u> ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไป เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือ <u>มาตรา ๕๕ (๓)</u> เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
มาตรา ๙๓	
<p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม <u>มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง</u> ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี หรือ <u>มาตรา ๓๒ วรรคสอง</u> ผู้ใดมีสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว กำจัดหรือทำลาย สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบ สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไปหรือฝ่าฝืน <u>มาตรา ๓๒ วรรคสาม</u> ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

มาตรา ๙๔	
<p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ผู้ใดจะนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า หรือมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ผู้ใดจะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
มาตรา ๙๕	
<p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ผู้ใดจะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี หรือมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่แสดงที่ตั้ง แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๑) กระทำให้หลักเขต ป้ายเครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือนเสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
มาตรา ๙๖	
<p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
มาตรา ๙๗	
<p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดและ</p>	<p>ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท</p>

คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย	
มาตรา ๙๘	
<p>ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา ๘๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(๒) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานประกอบการหรือสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(๓) ตรวจสอบสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้อาจจะมีการยกย้าย ซุกซ่อน ส่ง หรือนำออกนอกราชอาณาจักร หรือทำลายทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด</p> <p>(๔) ยึดหรืออายัดสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือ ดำเนินคดี</p> <p>เมื่อตรวจสอบ หรือยึดหรืออายัดตาม (๓) หรือ (๔) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้</p>	<p>ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท (เปรียบเทียบปรับได้)</p>
มาตรา ๙๙	
<p>ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๕๕ (๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม</p> <p>ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิมใน</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๔ - ๒๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>- ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งกึ่งหนึ่ง (เพิ่มอัตราโทษอีกกึ่งหนึ่ง)</p>

<p>เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ</p>	
มาตรา ๑๐๐	
<p>ผู้ใดเก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท</p> <p>ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้น หรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร</p>	<p>- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>กรณีทรัพยากรที่เกิดทดแทนได้รวมมูลค่าไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท</p> <p>กรณีกระทำต่อไม้ต้นหรือท่อนรวมเกิน ๒๐ ต้น/ท่อน หรือรวมกันเกิน ๔ ลบ.ม. ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๔ - ๒๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
มาตรา ๑๐๑	
<p>ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๔) ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
มาตรา ๑๐๒	

<p>ผู้ใดฝ่าฝืน<u>มาตรา ๕๕ (๖)</u> ปลุกต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป</p> <p>ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ปลุกต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น</p>	<p>ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท</p> <p>ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
มาตรา ๑๐๓	
<p>ผู้ใดฝ่าฝืน<u>มาตรา ๖๗ (๑)</u> ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่านั้น เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือ<u>มาตรา ๖๗ (๒)</u> ตัด โคน แฉ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ชุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ</p> <p>ในกรณีที่การฝ่าฝืน<u>มาตรา ๖๗ (๒)</u> ตัด โคน แฉ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ชุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ เป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี หรือปรับไม่เกิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>(๒) กรณีฝ่าฝืน ม.๖๗ (๒) เป็นการกระทำแก่ทรัพยากรที่เกิดทดแทนได้รวมมูลค่าไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ผู้กระทำได้ระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท (เปรียบเทียบปรับได้)</p>
มาตรา ๑๐๔	
<p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม<u>มาตรา</u></p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่</p>

<p>๘๒ (๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใด ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า</p> <p>นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่ง จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับแล้ว</p>	<p>เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (เปรียบเทียบปรับได้)</p> <p>ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (เพิ่มโทษปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง)</p>
มาตรา ๑๐๕	
<p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา ๘๒ (๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไป แก้ไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า</p> <p>นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับแล้ว</p>	<p>ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (เพิ่มโทษปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง)</p>
มาตรา ๑๐๖	
<p>บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด</p> <p>เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>เงินค่าปรับที่ได้รับตามมาตรานี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินตามมาตรา ๕๙ เงินที่เรียกเก็บได้ตามมาตรา ๕๘ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาพการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่า</p>	<p>ให้อำนาจอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (กรณีสัตว์ป่าที่ไม่ใช่สัตว์น้ำ) หรืออธิบดีกรมประมง (กรณีสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำ) หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบปรับในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับอย่างเดียวหรือมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ออกระเบียบเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>ให้ส่งเงินที่ได้จากการเปรียบเทียบปรับตามมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เก็บไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าและรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเพื่อการช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า</p>

สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจะเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการนั้นก็ได้อีก และเงินที่มีผู้บริจาค	
มาตรา ๑๐๗	
<p>ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าเสียหายตาม มาตรา ๘๗ ผู้ใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการไม่ว่าจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นต้องชดเชยค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น ค่าเสียหายข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย หรือมาตรา ๘๘ ผู้กระทำการล่าสัตว์ป่า สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ไปในคราวเดียวกันกับการฟ้องคดีอาญา</p>	<p>ให้มีการฟ้องเรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๘๗ (ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย โดยหมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้น) หรือมาตรา ๘๘ (ค่าเสียหายตามมูลค่าของการล่าสัตว์ป่า สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ไปในคราวเดียวกันกับการฟ้องคดีอาญา</p>

มาตรา ๑๐๘	
<p>ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษาโดยจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับหรือชำระไม่ถึงจำนวนที่จะต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วน ให้จ่ายเงินสินบนนำจับที่ยังจะต้องจ่ายจากเงินค่าขายของกลางที่ศาลสั่งให้ริบ ถ้ายังขาดอยู่ก็ให้เป็นพับไป</p> <p>ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กัน</p> <p>การจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว</p>	<p>ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษา</p>
มาตรา ๑๐๙	
<p>บรรดาไม้ ซากสัตว์ป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นใดที่มีอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือซากสัตว์ป่า หรือ</p>	<p>ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่</p>

<p>ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๕</p> <p>(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์</p> <p>(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม</p> <p>(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ</p> <p>(๔) ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก</p> <p>(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>(๖) ปลูกต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป</p> <p>หรือมาตรา ๖๗</p> <p>(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่านั้น เว้นแต่ จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช</p> <p>(๒) ตัด โคน แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ</p>	<p>(กำหนดเกี่ยวกับอำนาจศาลในการริบของกลาง ที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือที่ได้จากการกระทำความผิด และกำหนดขั้นตอนการดำเนินการขอคืนของกลางต่าง ๆ ดังกล่าวกรณีผู้อ้างเป็นเจ้าของและไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด)</p>
--	--

<p>ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น</p> <p>ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ</p>	
มาตรา ๑๑๐	
<p>ในกรณีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าว มีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย</p>	<p>กำหนดความรับผิดชอบในทางอาญาของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น กรณีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล</p>

สรุปบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

ตาราง สรุปบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตราตาม บทกำหนด โทษ	ความผิด/ฐานความผิด		อัตราโทษ			
	มาตรา	รายละเอียด	จำคุก (เดือน/ ปี)	ปรับ (บาท)	ทั้งจำ ทั้งปรับ	อื่นๆ
๘๗	-	ผู้ใดกระทำการหรืองดเว้น กระทำการไม่ว่าจงใจหรือ ประมาทเลินเล่อ และ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ ทรัพยากรธรรมชาติในเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขต ห้ามล่าสัตว์ป่า	-	-	-	ค่าเสียหายและค่าฟื้นฟู ตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไป ตามคำนวณมูลค่าตามหลักเกณฑ์ตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการ
๘๘	-	ผู้กระทำการล่าสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอก เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	-	-	-	ค่าเสียหายและค่าฟื้นฟู ตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไป ตามคำนวณมูลค่าตามหลักเกณฑ์ตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการ
๘๙	๑๒, ๒๙	ผู้ใดฝ่าฝืน ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่า คุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า คุ้มครอง	ไม่เกิน ๑๐ ปี	ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ (หนึ่งล้านบาท ถ้วน)	✓	-
๘๙ วรรค ๒	๑๒, ๒๒ วรรค ๑, ๒๙	ผู้ใดฝ่าฝืน ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่า สงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือ ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า สงวน	ตั้งแต่ ๓-๑๕ ปี	ตั้งแต่ ๓๐๐,๐๐๐- ๑,๕๐๐,๐๐๐ (สามแสนถึง หนึ่งล้านห้า แสน บาทถ้วน)	✓	-
๙๐	๑๔ ๑๘ วรรค ๑, ๑๙ วรรค ๑, ๓๐ วรรค ๓	ฝ่าฝืนมาตราควบคุมหรือคำสั่ง ของพนักงานเจ้าหน้าที่	ไม่เกิน ๑ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ (หนึ่งแสนบาท ถ้วน)	✓	-
๙๑	๑๕ วรรค ๑, ๑๘ วรรค ๒, ๒๒ วรรค ๓, ๒๓ วรรค ๔, ๒๘ วรรค ๒, ๓๐ วรรค ๒, ๓๓ วรรค ๔, ๑๙ วรรค ๒, ๒๕ วรรค ๒, ๒๗	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎกระทรวง หรือระเบียบ	ไม่เกิน ๖ เดือน	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ (ห้าหมื่นบาท ถ้วน)	✓	-

ตาราง สรุปบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ (ต่อ)

มาตรา ตามบท กำหนด โทษ	ความผิด/ฐานความผิด		อัตราโทษ			
	มาตรา	รายละเอียด	จำคุก (ปี)	ปรับ (บาท)	ทั้งจำ ทั้งปรับ	อื่นๆ
๙๒	๑๗, ๕๔ วรรค ๑, ๕๕ (๓)	ผู้ใดฝ่าฝืน	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ (ห้าแสนบาทถ้วน)	√	-
๙๓	๒๓ วรรค ๑, ๓๒ วรรค ๒, ๓๓ วรรค ๓	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม	ไม่เกิน ๑๐ ปี	ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ (หนึ่งล้านบาทถ้วน)	√	-
๙๔	๒๕ วรรค ๑, ๓๐ วรรค ๑	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม	ไม่เกิน ๔ ปี	ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ (สี่แสนบาทถ้วน)	√	-
๙๕	๒๘ วรรค ๑, ๓๓ วรรค ๑	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม	ไม่เกิน ๓ ปี	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ (สามแสนบาทถ้วน)	√	-
๙๖	๕๓ วรรค ๑	ผู้ใดฝ่าฝืน	ไม่เกิน ๓ เดือน	ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ (สามหมื่นบาทถ้วน)	√	-
๙๗	๕๓ วรรค ๒	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือ คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่	-	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ (หนึ่งแสนบาทถ้วน)	-	-
๙๘	๘๑	ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่ พนักงานเจ้าหน้าที่	-	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ (สองหมื่นบาทถ้วน)	-	-
๙๙	๕๓ (๒)	ผู้ใดยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เฝ้าป่า หรือ กระทำการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือ เปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไป จากเดิมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	ตั้งแต่ ๔-๒๐ ปี	ตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐- ๒,๐๐๐,๐๐๐ (สี่แสนถึง สองล้านบาทถ้วน)	√	-
	๙๒ วรรค ๒	กรณีพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือชั้นที่ ๒ หรือพื้นที่เปราะบางตามที่ รัฐมนตรีกำหนด	-	-	-	ระวางโทษหนักกว่าโทษที่ กฎหมายบัญญัติไว้ ใน วรรค ๑ กึ่งหนึ่ง

ตาราง สรุปบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ (ต่อ)

มาตรา ตามบท กำหนด โทษ	ความผิด/ฐานความผิด		อัตราโทษ			
	มาตรา	รายละเอียด	จำคุก (ปี)	ปรับ (บาท)	ทั้งจำ ทั้งปรับ	อื่นๆ
๑๐๐	๕๕ (๕)	ผู้ใดเก็บหา นำออกไป กระทำด้วย ประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือ ทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำ การอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลาย ทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืน	ไม่เกิน ๕ ปี	ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ (ห้าแสนบาทถ้วน)	√	-
	๑๐๐ ว ๒	ถ้าเป็นการกระทำแก่ ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิด ใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมี มูลค่ารวมกัน ไม่เกินสองพันบาท	-	ไม่เกิน ๒,๐๐๐ (สองพันบาทถ้วน)	-	-
	๑๐๐ ว ๓	ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้นหรือ เป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้ง สองอย่างรวมกันเกินสี่สิบต้นหรือ ท่อน หรือรวมปริมาตรไม้ เกินสี่ลูกบาศก์เมตร	ตั้งแต่ ๔-๒๐	ตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐- ๒,๐๐๐,๐๐๐ (สี่แสนถึง สองล้านบาทถ้วน)	√	-
๑๐๑	๕๕ (๔)	ผู้ใดฝ่าฝืน	ไม่เกิน ๒ ปี	ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ (สองแสนบาทถ้วน)	√	-
๑๐๒	๕๕ (๖)	ผู้ใดฝ่าฝืน	-	ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ (สองหมื่นบาทถ้วน)	-	-
	๑๐๒ ว ๒	ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็น อันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น	ไม่เกิน ๑ ปี	ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ (หนึ่งแสนบาทถ้วน)	√	-
๑๐๓	๖๗ (๑) หรือ (๒)	ผู้ใดฝ่าฝืน	ไม่เกิน ๗ ปี	ไม่เกิน ๗๐๐,๐๐๐ (เจ็ดแสนบาทถ้วน)	√	-
	๖๗ (๒)	ถ้าเป็นการกระทำแก่ ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิด ใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมี มูลค่ารวมกัน ไม่เกินสองพันบาท	-	ไม่เกิน ๕,๐๐๐ (ห้าพันบาทถ้วน)	-	-

ตาราง สรุปบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ (ต่อ)

มาตรา ตามบท กำหนด โทษ	ความผิด/ฐานความผิด		อัตราโทษ			
	มาตรา	รายละเอียด	จำคุก (ปี)	ปรับ (บาท)	ทั้งจำ ทั้งปรับ	อื่นๆ
๑๐๔	๘๒ (๑)	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ของพนักงานเจ้าหน้าที่	ไม่เกิน ๖ เดือน	ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ (สามหมื่นบาทถ้วน)	√	ปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่น บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ ถูกต้อง
๑๐๕	๘๒ (๒)	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ของพนักงานเจ้าหน้าที่	ตั้งแต่ ๑-๓ ปี	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ (สามแสนบาทถ้วน)	√	ปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่น บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ ถูกต้อง

ที่มา : สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า, ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ

สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการบริหาร
จัดการสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดังกล่าวให้เกิด
ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติ
อย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึง
สัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้น เป็นสัตว์บ้าน
ไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

“สัตว์ป่าสงวน” หมายความว่า สัตว์ป่าหายากหรือสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์จำเป็นต้องสงวน
และอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือจำนวน
ประชากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ตามที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าควบคุม” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้า
ระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสม
ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าอันตราย” หมายความว่า สัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษต่อมนุษย์
หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ เปลี่ยนแปลงเสียหาย
อย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืชตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“ซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเนื้อ
ของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปิ้ง ต้ม รม ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะ
ชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และให้หมายความรวมถึงเขา หนัง กระดุก กะโหลก ฟัน
งา ขน นอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเหลือง น้ำเชื้อ หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออก
จากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” ให้หมายความรวมถึงอนุพันธ์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่า
หรือซากของสัตว์ป่าที่ตรวจสอบหรือจำแนกได้โดยเอกสารกำกับ บรรจุภัณฑ์ เครื่องหมาย ฉลาก หรืออื่น ๆ
ว่าเป็นของสัตว์ป่าชนิดนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่า
ที่ไม่มีเจ้าของและอยู่อย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก การล่อ หรือ
การอื่น ๆ เพื่อเก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายแก่สัตว์ป่านั้น

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และให้หมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม ย้ายฝากตัวอ่อน หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าเพื่อการค้า การประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสื่อใด ๆ เพื่อการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เคยส่งออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เคยนำเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว

“นำผ่าน” หมายความว่า การผ่านแดนและการถ่ายลำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า

“สวนสัตว์” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าและจัดแสดงไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้า การวิจัย การอนุรักษ์ หรือการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์นั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกกฎกระทรวงระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงชนิด ประเภท หรือจำนวนของสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า หรือขนาด ลักษณะ หรือประเภทของกิจการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการก็ได้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑

ประเภทสัตว์ป่า

มาตรา ๖ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นสัตว์ป่าสงวน

ในกรณีที่ยกเว้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเห็นว่าสัตว์ป่าชนิดใดสมควรกำหนดเป็นสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีที่ยกเว้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเห็นว่าสัตว์ป่าสงวนใดตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มีจำนวนเพิ่มขึ้นจนไม่มีสภาพใกล้สูญพันธุ์และไม่มีความจำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดอีกต่อไป จะเสนอให้สัตว์ป่าสงวนนั้นพ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวนก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้กำหนดโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าควบคุม ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานั้นมีผลใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนแก่ผู้นั้น

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนนั้น

ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบตามวรรคสี่ ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาตหรือใบรับรองการครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนไม่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนที่มีไว้ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองเพิ่มเติม ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับแก่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ในกรณีที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบตามวรรคสาม ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครอง อายุใบอนุญาตหรือใบรับรองการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง การดำเนินการต่อซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า การต่ออายุ ใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองไม่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

มาตรา ๑๓ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าที่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็น และภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเอง หรือผู้อื่น และ

(๒) การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

ผู้กระทำความผิดหนึ่งต้องไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าในวันแต่กรณี มีความจำเป็น และต้องแจ้งเหตุที่ได้ล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่านั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบโดยพลัน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบเหตุแห่งการล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าโดยเร็ว และให้ดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครองตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกก็แล้ว และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ สัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุมที่ได้มาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และได้จำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้ที่สามารถครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ส่งมอบให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า

และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๖ ในกรณีผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุมไว้ในครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไปได้ และประสงค์ จะส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้น เป็นสัตว์น้ำ ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดูแล สัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้นั้นยินยอม ให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า อัตราค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า ต้องเหมาะสมกับชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่า โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึงค่าอาหารสัตว์ป่า ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าแรงงานจัดการสถานที่เลี้ยงดู ค่ากรงเลี้ยงและโรงเรือน

ส่วนที่ ๓

การครอบครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซาก สัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่

(๑) เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) เป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการ เพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากสัตว์ป่า ดังกล่าว

(๓) เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๘ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ ที่ได้มา จากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่เป็นการครอบครองตาม ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๒๑ ความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับแก่การช่วยเหลือสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าควบคุมที่ถูกทอดทิ้ง บาดเจ็บ ป่วย หรืออ่อนแอ และได้แจ้งการช่วยเหลือสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๔

การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกรกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกรกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท และจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่มีการส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ที่มีใช้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม จะต้องมิให้รับรองการส่งออกตามความต้องการของประเทศปลายทาง หรือผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกผู้ใดประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว อาจยื่นคำขอรับใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบรับรองและผู้รับโอนใบรับรอง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุใบรับรอง การโอนใบรับรอง และการออกใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ผู้ใดจะนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว จึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๕

การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

มาตรา ๒๘ ผู้ใดจะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว

มาตรา ๓๐ ผู้ใดจะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว โดยผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้รับใบอนุญาตค้าที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคสองด้วย และในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ถือเป็นเหตุพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ด้วย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๐ วรรคสอง แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมหรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ส่วนที่ ๖

การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตราย

มาตรา ๓๒ การกำหนดให้สัตว์ป่า ชนิด ประเภท หรือจำนวนใด เป็นสัตว์ป่าอันตราย ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

ผู้ใดมีสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวกำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไป

ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

หมวด ๒

สวนสัตว์

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่แสดงที่ตั้ง แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์

โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังของสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังนั้นถูกต้องแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาขออนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป หากเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน หรือแผนผังนั้นไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่รับคำขออนุญาต พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ผู้ยื่นแก้ไขหรือปรับปรุง เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้ถูกต้องให้ถือว่าไม่ประสงค์จะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
- (๒) การดูแลด้านโภชนาการ
- (๓) การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย และการควบคุมโรค
- (๔) การดูแลรักษาสัตว์
- (๕) การจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (๖) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
- (๗) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่าง ๆ
- (๘) แนวทางการให้ความรู้หรือการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว หรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าว มายื่นประกอบการขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าว นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรา ๓๔ ในระหว่างการก่อสร้างสวนสัตว์ หากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสวนสัตว์นั้นตั้งอยู่ พบว่าการก่อสร้างไม่เป็นไปตามโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่นไว้ตามมาตรา ๓๓ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการเสร็จแล้ว ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแบบแปลนหรือแผนผัง ให้แจ้งและส่งแบบแปลน และแผนผังที่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแจ้งผลการพิจารณาว่า แบบแปลนและแผนผังนั้นเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือไม่ ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งผลภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้

ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งสวนสัตว์และแจ้งผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้อธิบดีออกใบอนุญาต

แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๕ ในระหว่างการประกอบกิจการสวนสัตว์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมง แล้วแต่กรณี ควบคุมให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือบริเวณภายในสวนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงสภาพนั้นให้หมดไป

ในกรณีที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ ให้ผู้รับใบอนุญาต มีหน้าที่แจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ การประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมประมงสำหรับการประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตถูกคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับใดฉบับหนึ่ง ให้มีผลเป็นการระงับการประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งหมดเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดหรือให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดประสงค์จะเลิกประกอบกิจการ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้นำความในมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ตามใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าว แจ้งการจัดตั้งสวนสัตว์ต่ออธิบดีเพื่อให้มีการตรวจสอบ หากพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าการจัดตั้งสวนสัตว์นั้น ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขหรือปรับปรุงภายในเวลาที่กำหนด และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้มีการดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงสวนสัตว์นั้นให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์แล้ว ให้มีหนังสือแจ้งหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการสวนสัตว์ได้

ให้สวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ และจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ

หมวด ๓

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๓๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศุลกากร เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชุมชน หรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคประชาสังคมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง มาตรา ๔๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรค

การเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๔๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๔๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๔๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๖) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๔๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑

การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๗ เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วยบริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

เมื่อพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือมาตรการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนดมาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๘ พื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องมิได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ

การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน

ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้มีการรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ดำเนินการ ทั้งนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ทำการสำรวจพื้นที่ใดแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๗ ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเตรียมการกำหนดให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ในระหว่างการดำเนินการเพื่อกำหนดให้พื้นที่เตรียมการตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๔๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมและคุ้มครองพื้นที่ในพื้นที่ยุติการกำหนด เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดและตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่เตรียมการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๕๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ประชาชน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

มาตรา ๕๑ การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับแก่การขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๕๒ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้จัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งเพื่อเสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๔๕ (๓) และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ในการจัดทำแผน แนวทางการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า การดูแลและฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัย หรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า การคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดและคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๔ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตราย แก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไป เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๕ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เมาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ

(๔) ปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลุกต้นไม้หรือพืชนานาชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภค พื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ได้ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ การกระทำนั้นต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่รบกวนการดำรงชีวิตตามธรรมชาติของสัตว์ป่าเกินสมควร และไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๖ ความในมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณภัย เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อทราบโดยมิชักช้า

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบ และให้ถือว่ากรกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๗ เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน หากพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใดมีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหา หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน และหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเห็นว่า การเก็บหา หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไม่สร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศ สภาพธรรมชาติ และสัตว์ป่า หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง อาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้น ตามหลักวิชาการ วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ โครงการนั้นแล้ว อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงจะอนุญาตให้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การอนุญาตให้ดำเนินโครงการต้องคำนึงถึงชนิด ประเภท จำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ ระยะเวลา ดำเนินการ มาตรการตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๕

เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน

มาตรา ๕๘ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาพการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจะเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการนั้นก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บและการยกเว้นค่าบริการหรือค่าตอบแทน และอัตราค่าบริการหรือค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทนที่ได้รับตามมาตรา ๕๘ ให้จัดทำรายงานทางการเงินและผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ และเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ

มาตรา ๕๙ เงินที่เรียกเก็บได้ตามมาตรา ๕๘ และเงินที่มีผู้บริจาค ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์

ฟื้นฟู และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าและรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเพื่อการช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า

มาตรา ๖๐ เงินตามมาตรา ๕๙ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำไปใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๔๕ (๓)

(๒) การคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา หรือฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตลอดจนเป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดที่เกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริม และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตนั้น

(๓) การบำรุงรักษาสถานที่ หรือการจัดหาสิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การศึกษาธรรมชาติของประชาชน

(๔) ค่าใช้จ่ายในการทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้างหรือต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๘๒ (๓)

(๕) การคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือช่วยเหลือสัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้หรือสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามคำพิพากษาของศาล หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ

(๖) การฝึกอบรม การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านสัตว์ป่าและการอนุรักษ์สัตว์ป่า

(๗) เงินสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นเงินช่วยเหลือในการต่อสู้คดีจากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) การช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า

การใช้จ่ายเงินตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๑ การนำส่งและการเก็บรักษาเงินตามมาตรา ๕๙ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๖
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๒ บริเวณพื้นที่ใดที่มีได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้ โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย

เมื่อประกาศตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือมาตรการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนดมาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจะกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๒ หรือขยายเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๔ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๖๔ การขยายหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายประกาศด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การขยายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ ให้นำความในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับแก่การจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๗ ในกรณีที่การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งใดครอบคลุมบริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หน่วยงานของรัฐและประชาชนยังคงมีสิทธิเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นได้ ตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๘ ทั้งนี้ ในกรณีที่การใช้ประโยชน์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อสัตว์ป่าที่ห้ามล่าหรือระบบนิเวศของเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้งดเว้นการกระทำดังกล่าวหรือสั่งให้ออกไปจากเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้เป็นคราว ๆ ไป

มาตรา ๖๗ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่านั้น เว้นแต่ จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ จากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๒) ตัด โคน แผล้วาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขูด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์ หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น หรือเหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใด ที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๘ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้หัวหน้า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าจัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อเสนออธิบดีกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความ เห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้องกับแผน แม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๕ (๓) และเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยแนวทางการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า การดูแลควบคุมและ ป้องกันผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ หรือเป็นที่สาธารณประโยชน์ หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น

มาตรา ๖๙ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลรักษาฟื้นฟูสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้เกิดความยั่งยืน

(๒) ติดตามและเฝ้าระวังเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากสัตว์ป่า

(๓) ให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๗๐ ในกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการจัดการกับสัตว์ป่าที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือสร้างความเดือดร้อนต่อประชาชนหรือเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์หรือมีความสำคัญต่อระบบนิเวศเป็นอย่างยิ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศด้วย

ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดให้ชัดเจน โดยต้องไม่เกินสองปี และในกรณีมีความจำเป็น อธิบดีอาจประกาศขยายระยะเวลาการกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าได้คราวละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามกระทำการใด ๆ ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่านั้นได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มิชอบสิทธิหรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๗

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การแบ่งปันผลประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๘

การควบคุมและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๒ ความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๒ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกัน หรือแก้ไขภัยอันตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการ สวนสัตว์ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๓ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยอันตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อ ส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ มิให้นำความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับแก่

(๑) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยต้อง ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๒ เป็นไป เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ หรือกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่กำหนด ในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ รวมทั้ง ต้องจ่าย ค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงานด้วย

การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๖ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๗๗ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๗๖

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองทราบ โดยอธิบดีจะเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อนครบกำหนดก็ได้ เมื่อเหตุในการออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองสิ้นสุดลง

มาตรา ๗๘ ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๗๖ อีกภายในหนึ่งปี

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ถูกเพิกถอนนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

(๑) จำหน่าย ขาย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) จำหน่าย ขาย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘

(๓) กรณีที่ประสงค์จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๘

(๔) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘

(๕) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙

ในกรณีที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่เหลืออยู่แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ได้รับมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวแล้วให้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘๐ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองภายในเก้าสิบวันก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง และให้นำความในมาตรา ๗๙ วรรคสอง มาใช้บังคับในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยอนุโลม

มาตรา ๘๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานประกอบการหรือสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ตรวจสอบสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้อาจมีการยกย้าย ซุกซ่อน ส่ง หรือนำออกนอกราชอาณาจักร หรือทำลายทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๔) ยึดหรืออายัดสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

เมื่อตรวจค้น หรือยึดหรืออายัดตาม (๓) หรือ (๔) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่มีการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใด ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไป แก้ไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไข หรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๘๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดหรือระดับใดจะมีอำนาจตามที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่งหรือแต่ละระดับ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ทำเอกสารมอบหมายไว้ ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นเพื่อแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๕ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๖ ในการจัดการแก่สัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามคำพิพากษาของศาล หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา จำหน่าย ปล่อยสู่ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการ หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ สัตว์ป่านั้นก็ได้

ในการช่วยเหลือ ดูแล หรือรักษาสัตว์ป่าของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง อาจส่งสัตว์ป่านั้น ให้ไปอยู่ในความดูแลรักษาของสวนสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ สถานสงเคราะห์สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ป่าซึ่งได้ขึ้นทะเบียนกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ก็ได้

ถ้าความปรากฏภายหลังว่า สัตว์ป่าที่ได้ยึดไว้ตามวรรคหนึ่งมิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี คืนทรัพย์สินนั้น ถ้าไม่อาจคืนได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาสัตว์ป่าตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๔

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการไม่ว่าจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นต้องชดเชยค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย

หลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๘ ให้นำความในมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำการล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นกรณีการกระทำตามมาตรา ๑๓

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๙ ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าคุ้มครองซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรการควบคุมหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๐ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตาม
มาตรา ๑๘ วรรคสอง มาตรา ๒๒ วรรคสาม มาตรา ๒๓ วรรคสี่ มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๓๐
วรรคสอง หรือมาตรา ๓๓ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง หรือ
มาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
ห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๕ (๓) ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ วรรคสอง หรือ
ฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือ
ฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือ
ปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๓
วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๘ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๑ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๙๙ ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วย
ประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็น
การฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒
ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำ
ต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดเก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้
เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ททราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด
อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำได้ระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า นั้น ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ (๒) เป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำได้ระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๒ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๒ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นั้นยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๖ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับที่ได้รับตามมาตรานี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินตามมาตรา ๕๙

มาตรา ๑๐๗ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ ไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษาโดยจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับหรือชำระไม่ถึงจำนวนที่จะต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วน ให้จ่ายเงินสินบนนำจับที่ยังจะต้องจ่ายจากเงินค่าขายของกลางที่ศาลสั่งให้ริบ ถ้ายังขาดอยู่อีกก็ให้เป็นพับไป

ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กัน

การจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว

มาตรา ๑๐๙ บรรดาไม้ ซากสัตว์ป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นใดที่มีอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือมาตรา ๖๗ (๑) หรือ (๒) ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษ ตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ทำการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคล ซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๐ ในกรณีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๓๙ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๒ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎหมายกระทรวงตามมาตรา ๗ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดมีวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาน้ำจืด (*Rhinodon typus*) หรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวไว้ในความครอบครองก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาน้ำจืด (*Rhinodon typus*) หากผู้ครอบครองประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวแก่ผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ และผู้รับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวจะจำหน่าย จ่าย หรือ โอนสัตว์ป่าสงวนต่อไปไม่ได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดก แต่หากไม่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนต่อไป ให้ผู้ครอบครองจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวให้แก่ผู้รับใบอนุญาต จัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้น ยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ผู้นั้นส่งมอบสัตว์ป่าสงวนให้แก่กรมประมงเพื่อนำไปดำเนินการ ตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับซากของวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาน้ำลึก (*Rhincodon typus*) ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณา ออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้ครอบครองเพื่อครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประมง หรือโดยการตกทอดทางมรดก

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครอง สัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาต หรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑๔ ให้บรรดาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๕ บรรดาการดำเนินการใดเกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งได้กระทำไปแล้วในชั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอัน ใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ แต่การดำเนินการในชั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๖ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรี รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๑๗ การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งการครอบครอง และใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๑๑๘ บรรดาคำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็น คำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีเรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอที่กำหนดไว้ ตาม พระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอใดไม่อาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๑๙ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณีไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปเพียงเท่าที่กำหนดอายุของอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้น

มาตรา ๑๒๐ ให้โอนเงินที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บไว้เป็นรายได้เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเป็นเงินตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๑ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ ปันฟู ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แฝ้วถาง หรือกระทำด้วย ประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วย ประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติ อื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลาย ทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หาก การกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ใบอนุญาตเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๒)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑,๐๐๐ บาท
(๓)	ใบอนุญาตครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๔)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน	ตัวละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๖)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑,๐๐๐ บาท
(๗)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๔	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๕๐๐ บาท
(๙)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๔	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๐)	ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๑๑)	ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๑๒)	ใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๓)	หนังสืออนุญาตดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า หรือในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๔) ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครองชั่วคราว	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑๐๐ บาท
(๑๕) ใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนหรือ ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๖) การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น	
(๑๗) การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น	
(๑๘) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

ลำดับที่	สัตว์ป่าสงวน
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระซู่ (<i>Didermocerus sumatraensis</i>)
๒	กวางผา (<i>Naemorhedus griseus</i>)
๓	กูปรีหรือโคไพร (<i>Bos sauveli</i>)
๔	แก้งหม้อ (<i>Muntiacus feae</i>)
๕	ควายป่า (<i>Bubalus bubalis</i>)
๖	พะยูนหรือหมูน้ำ (<i>Dugong dugon</i>)
๗	แมวลายหินอ่อน (<i>Pardofelis marmorata</i>)
๘	แรด (<i>Rhinoceros sondaicus</i>)
๙	ละองหรือละมั่ง (<i>Cervus eldi</i>)
๑๐	เสียงผาหรือเอียงหรือกูราหรือโครำ (<i>Capricornis sumatraensis</i>)
๑๑	วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>)
๑๒	วาฬโอมูระ (<i>Balaenoptera omurai</i>)
๑๓	สมเสร็จ (<i>Tapirus indicus</i>)
๑๔	สมันหรือเนื้อสมัน (<i>Cervus schomburgki</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกนก
๑	นกกระเรียน (<i>Grus antigone</i>)
๒	นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (<i>Pseudochelidon sirintarae</i>)
๓	นกแต้วแล้วท้องดำ (<i>Pitta gurneyi</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน
๑	เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกปลา
๑	ปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรือเอื้ออำนวยต่อการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พันธุ์สัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่าและพืชป่าซึ่งมีผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว เพื่อให้จัดให้มีมาตรการในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ

สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการบริหารจัดการสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติ
อย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึง
สัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้น เป็นสัตว์บ้าน
ไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

“สัตว์ป่าสงวน” หมายความว่า สัตว์ป่าหายากหรือสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์จำเป็นต้องสงวน
และอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือจำนวน
ประชากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ตามที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าควบคุม” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้า
ระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสม
ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าอันตราย” หมายความว่า สัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษต่อมนุษย์
หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ เปลี่ยนแปลงเสียหาย
อย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืชตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“ซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเนื้อ
ของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปิ้ง ต้ม รม ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่
ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ปานั้น และให้หมายความรวมถึงเขา หนัง กระดุก กะโหลก ฟัน
งา ขน นอ ขน เก็ด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเหลือง น้ำเชื้อ หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออก
จากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” ให้หมายความรวมถึงอนุพันธ์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่า
หรือซากของสัตว์ป่าที่ตรวจสอบหรือจำแนกได้โดยเอกสารกำกับ บรรจุภัณฑ์ เครื่องหมาย ฉลาก หรืออื่น ๆ
ว่าเป็นของสัตว์ป่าชนิดนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่า
ที่ไม่มีเจ้าของและอยู่อย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก การล่อ หรือ

การอื่น ๆ เพื่อเก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายแก่สัตว์ป่านั้น

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และให้หมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม ย้ายฝากตัวอ่อน หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าเพื่อการค้า การประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสื่อใด ๆ เพื่อการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เคยส่งออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เคยนำเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว

“นำผ่าน” หมายความว่า การผ่านแดนและการถ่ายลำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า

“สวนสัตว์” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าและจัดแสดงไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้า การวิจัย การอนุรักษ์ หรือการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์นั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกกฎกระทรวงระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงชนิด ประเภท หรือจำนวนของสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า หรือขนาด ลักษณะ หรือประเภทของกิจการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการก็ได้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑

ประเภทสัตว์ป่า

มาตรา ๖ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นสัตว์ป่าสงวน

ในกรณีที่อยู่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเห็นว่าสัตว์ป่าชนิดใดสมควรกำหนดเป็นสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีที่อยู่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเห็นว่าสัตว์ป่าสงวนใดตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มีจำนวนเพิ่มขึ้นจนไม่มีสภาพใกล้สูญพันธุ์และไม่มีความจำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดอีกต่อไป จะเสนอให้สัตว์ป่าสงวนนั้นพ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวนก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้กำหนดโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าควบคุม ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานั้นมีผลใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนแก่ผู้นั้น

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนนั้น ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐ จัดตั้งตามหน้าที่ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบตามวรรคสี่ ในกรณีไม่สามารถ ดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่า สงวนนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครอง สัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาต หรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน ให้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนไม่ได้ดำเนินการตาม วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนที่มีไว้ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ กำหนดชนิดของสัตว์ป่า คุ่มครองเพิ่มเติม ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับแก่ผู้มีไว้ในครอบครอง ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่า คุ่มครองที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐ จัดตั้งตามหน้าที่ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตาม มาตรา ๒๘ ในกรณีที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ในระเบียบตามวรรคสาม ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่า คุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครอง สัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครอง อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง การดำเนินการ ต่อซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า การต่ออายุ ใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองไม่ได้ดำเนินการ ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้ในครอบครองตกเป็น

ของแผ่นดิน

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

มาตรา ๑๓ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าที่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็น และภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเอง หรือผู้อื่น และ

(๒) การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

ผู้กระทำความผิดหนึ่งต้องไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่านั้น เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็น และต้องแจ้งเหตุที่ได้ล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่านั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบโดยพลัน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบเหตุแห่งการล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าโดยเร็ว และให้ดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครองตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยอการรังนกอีแอ่น และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง

หรือสัตว์ป่าควบคุมที่ได้มาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และได้จำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้ที่สามารถ
ครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ส่งมอบให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๖ ในกรณีผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุมไว้ใน
ครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไปได้
และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่
สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำ ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวต้องชำระค่าใช้จ่ายใน
การดูแลสัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้นั้น
ยินยอมให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า อัตรา
ค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า ให้เป็นไป
ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการ
ดูแลสัตว์ป่าต้องเหมาะสมกับชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่า โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึงค่าอาหารสัตว์ป่า ค่ายา
และเวชภัณฑ์ ค่าแรงงานจัดการสถานที่เลี้ยงดู ค่าทรงเลี้ยงและโรงเรือน

ส่วนที่ ๓

การครอบครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซาก
สัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่

(๑) เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา
๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) เป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการ
เพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากสัตว์ป่า
ดังกล่าว

(๓) เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๘ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ ที่ได้มา
จากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่เป็นการครอบครองตาม
ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต

การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๒๑ ความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับแก่การช่วยเหลือสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าควบคุมที่ถูกทอดทิ้งบาดเจ็บ ป่วย หรืออ่อนแอ และได้แจ้งการช่วยเหลือสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๔

การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกรกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง จะกระทำได้

เฉพาะกรณีที่เป็นกรกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตาม มาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่า ควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท และจำนวนที่อธิบดี ประกาศกำหนด

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอน ใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่มีการส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ที่มีใช้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม จะต้องมิไ้รับรองการส่งออกตามความต้องการ ของประเทศปลายทาง หรือผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกผู้ใดประสงค์จะได้ไ้รับรองการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว อาจยื่นคำขอรับไ้รับรองการนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับไ้รับรองและผู้รับโอนไ้รับรอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับไ้รับรองและการออกไ้รับรอง อายุไ้รับรอง การต่ออายุไ้รับรอง การโอน ไ้รับรอง และการออกใบแทนไ้รับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ผู้ใดจะนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่า คุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อมี การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจ สัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว จึงให้นำเคลื่อนที่ ต่อไปได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี

กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๕

การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

มาตรา ๒๘ ผู้ใดจะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว

มาตรา ๓๐ ผู้ใดจะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตาม มาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอน ใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตาม มาตรา ๒๘ ที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว โดยผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้รับ ใบอนุญาตค้าที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคสองด้วย และในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการ เพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ถือเป็นเหตุพักใช้หรือเพิกถอน ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ ด้วย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๐ วรรคสอง แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่อธิบดี กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้ง

เผยแพร่ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมหรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ส่วนที่ ๖

การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตราย

มาตรา ๓๒ การกำหนดให้สัตว์ป่า ชนิด ประเภท หรือจำนวนใด เป็นสัตว์ป่าอันตราย ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

ผู้ใดมีสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวกำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไป

ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

หมวด ๒

สวนสัตว์

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่แสดงที่ตั้ง แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์

โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังของสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังนั้นถูกต้องแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาขออนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป หากเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน หรือแผนผังนั้นไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาต พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลา

ให้ผู้ยื่นแก้ไขหรือปรับปรุง เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง
ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
- (๒) การดูแลด้านโภชนาการ
- (๓) การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย และการควบคุมโรค
- (๔) การดูแลรักษาสัตว์
- (๕) การจัดสวัสดิภาพสัตว์
- (๖) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
- (๗) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่าง ๆ
- (๘) แนวทางการให้ความรู้หรือการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอน
ใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว
ซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว หรือใบรับรองการครอบครอง
ซากสัตว์ป่าดังกล่าว มายื่นประกอบการขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่า
สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าว นั้นเป็นอันสิ้นสุดลง
เมื่อได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรา ๓๔ ในระหว่างการก่อสร้างสวนสัตว์ หากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสวนสัตว์นั้นตั้งอยู่ พบว่าการก่อสร้างไม่เป็นไปตาม
โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่นไว้ตามมาตรา ๓๓ ให้กรมอุทยาน
แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาต
แก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการเสร็จแล้ว ให้แจ้ง
พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแบบแปลนหรือแผนผัง ให้แจ้งและส่ง
แบบแปลน และแผนผังที่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแจ้งผล
การพิจารณาว่า แบบแปลนและแผนผังนั้นเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือไม่
ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งผลภายในระยะเวลาดังกล่าว
ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้

ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งสวนสัตว์และแจ้งผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้อธิบดีออกใบอนุญาต แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีมีคำสั่ง อนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๕ ในระหว่างการประกอบกิจการสวนสัตว์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมง แล้วแต่กรณี ควบคุมให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการ สวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือบริเวณภายในสวนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับ ใบอนุญาตนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงสภาพนั้นให้หมดไป

ในกรณีที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ใน ความครอบครองมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่า สงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ ให้ผู้รับใบอนุญาต มีหน้าที่ แจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ การประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการ สวนสัตว์ทั้งจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมประมงสำหรับการประกอบ กิจการสวนสัตว์แห่งนั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตถูกคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับใดฉบับหนึ่ง ให้มีผล เป็นการระงับการประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งหมดเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดหรือให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดประสงค์จะเลิก ประกอบกิจการ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้นำความในมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการกับสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ตามใบอนุญาตจัดตั้งและ ประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าว แจ้งการจัดตั้ง สวนสัตว์ต่ออธิบดีเพื่อให้มีการตรวจสอบ หากพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าการจัดตั้งสวนสัตว์นั้น ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐแก้ไข

หรือปรับปรุงภายในเวลาที่กำหนด และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้มีการดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง สวนสัตว์นั้นให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์แล้ว ให้มีหนังสือแจ้งหน่วยงานของรัฐให้ดำเนิน กิจการสวนสัตว์ได้

ให้สวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ และจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ

หมวด ๓

คณะกรรมการสวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๓๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการ ต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรม ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศุลกากร เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการ องค์การสวนสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจาก ผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชุมชน หรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคประชาสังคมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๔๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๔๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๔๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๔๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๖) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๔๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑

การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๗ เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วยบริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

เมื่อพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือมาตรการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนดมาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๘ พื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องมิได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ

การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน

ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้มีการรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ทำการสำรวจพื้นที่ใดแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๗ ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเตรียมการกำหนดให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติต่อไป

ในระหว่างการดำเนินการเพื่อกำหนดให้พื้นที่เตรียมการตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๔๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมและคุ้มครองพื้นที่ในพื้นที่เตรียมการกำหนด เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดและตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่เตรียมการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๕๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ประชาชน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

มาตรา ๕๑ การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับแก่การขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๕๒ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้จัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งเพื่อเสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๔๕ (ก) และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ในการจัดทำแผน แนวทางการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า การดูแลและฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัย หรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า การคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดและคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๔ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไป เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๕ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

ดังต่อไปนี้

(๑) กระทบทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ

(๔) ปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลุกต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การถ่ายภาพ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภค พื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ได้ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ การกระทำนั้นต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่รบกวนการดำรงชีวิตตามธรรมชาติของสัตว์ป่าเกินสมควร และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๖ ความในมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อทราบโดยมิชักช้า

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่น

ของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบ และให้ถือว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๗ เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน หากพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใดมีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหา หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน และหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเห็นว่า การเก็บหา หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไม่สร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศ สภาพธรรมชาติ และสัตว์ป่า หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง อาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้น ตามหลักวิชาการ วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ โครงการนั้นแล้ว อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงจะอนุญาตให้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การอนุญาตให้ดำเนินโครงการต้องคำนึงถึงชนิด ประเภท จำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ ห่วงเวลา ดำเนินการ มาตรการตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๕

เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน

มาตรา ๕๘ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาพการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจะเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการนั้นก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บและการยกเว้นค่าบริการหรือค่าตอบแทน และอัตราค่าบริการหรือค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทนที่ได้รับตามมาตรานี้ ให้จัดทำรายงานทางการเงินและ

ผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ และเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ

มาตรา ๕๙ เงินที่เรียกเก็บได้ตามมาตรา ๕๘ และเงินที่มีผู้บริจาค ไม่ต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ พันธุ์ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าและรักษาไว้ ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเพื่อการช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า

มาตรา ๖๐ เงินตามมาตรา ๕๙ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำไปใช้จ่าย เพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขต ห้ามล่าสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๔๕ (๓)

(๒) การคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา หรือฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เป็นพื้นที่เตรียมการกำหนด เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตลอดจนเป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดที่เกี่ยวกับการ สนับสนุน ส่งเสริม และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตนั้น

(๓) การบำรุงรักษาสถานที่ หรือการจัดหาสิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การศึกษาธรรมชาติของประชาชน

(๔) ค่าใช้จ่ายในการทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้างหรือต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิดตาม มาตรา ๘๒ (๓)

(๕) การคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือช่วยเหลือสัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้หรือสัตว์ป่า ที่ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามคำพิพากษาของศาล หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่า ที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ

(๖) การฝึกอบรม การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านสัตว์ป่าและการอนุรักษ์สัตว์ป่า

(๗) เงินสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัคร ที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นเงินช่วยเหลือในการต่อสู้คดีจากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เตรียมการ กำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) การช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า

การใช้จ่ายเงินตามมาตรา ๕๙ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๑ การนำส่งและการเก็บรักษาเงินตามมาตรา ๕๙ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๖ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๒ บริเวณพื้นที่ใดที่มีได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้ โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย

เมื่อประกาศตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือมาตรการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนดมาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจะกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๒ หรือขยายเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๔ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๖๔ การขยายหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายประกาศด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การขยายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ ให้นำความในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับแก่การจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๗ ในกรณีที่การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งใดครอบคลุมบริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หน่วยงานของรัฐและประชาชนยังคงมีสิทธิเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นได้ ตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๘ ทั้งนี้ ในกรณีที่การใช้ประโยชน์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อสัตว์ป่าที่ห้ามล่าหรือระบบนิเวศของเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น ให้พนักงาน

เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้งดเว้นการกระทำดังกล่าวหรือสั่งให้ออกไปจากเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้เป็นคราว ๆ ไป
มาตรา ๖๗ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว
ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่านั้น เว้นแต่
จะกระทำเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ
จากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๒) ตัด โคน แผลวถาง เผา ทำลาย ตัดไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ
ขูด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์
หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน หรือเหือดแห้ง เป็นพิษ
หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
แห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใด
ที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ
หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๘ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้หัวหน้า
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าจัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อเสนออธิบดีกรมอุทยาน
แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความ
เห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่
เขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้องกับแผน
แม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๕ (๓) และเป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยแนวทาง
การอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า การดูแลควบคุมและ
ป้องกันผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ หรือเป็นที่สาธารณประโยชน์
หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น

มาตรา ๖๙ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้

พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดูแลรักษาพื้นที่ปศุสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้เกิดความยั่งยืน
- (๒) ติดตามและเฝ้าระวังเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากสัตว์ป่า
- (๓) ให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๗๐ ในกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการจัดการกับสัตว์ป่าที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือสร้างความเดือดร้อนต่อประชาชน หรือเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์หรือมีความสำคัญต่อระบบนิเวศเป็นอย่างยิ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจ กำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศด้วย

ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลา เริ่มต้นและสิ้นสุดให้ชัดเจน โดยต้องไม่เกินสองปี และในกรณีมีความจำเป็น อธิบดีอาจประกาศขยาย ระยะเวลาการกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าได้คราวละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามกระทำการกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่านั้นได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบด้วย กฎหมาย ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๗

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้ หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การแบ่งปันผลประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๘

การควบคุมและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๒ ความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๒ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเหยี่ยวสัตว์ป่า การป้องกัน หรือแก้ไขอันตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการ สวนสัตว์ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๓ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเหยี่ยวสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขอันตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อ ส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ มิให้นำความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับแก่

(๑) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยต้อง ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่มีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๒ เป็นไป เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘ หรือกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่ กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ รวมทั้ง ต้องจ่าย ค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงานด้วย

การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๖ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๗๗ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๗๖

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองทราบ โดยอธิบดีจะเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อนครบกำหนดก็ได้ เมื่อเหตุในการออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองสิ้นสุดลง

มาตรา ๗๘ ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๗๖ อีกภายในหนึ่งปี

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ถูกเพิกถอนนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

(๑) จำหน่าย ขาย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) จำหน่าย ขาย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๘

(๓) กรณีที่ประสงค์จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๘

(๔) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘

(๕) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙

ในกรณีที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่เหลืออยู่แก่กรมอุทยานแห่งชาติ

สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ได้รับมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวแล้วให้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘๐ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองภายในเก้าสิบวันก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง และให้นำความในมาตรา ๗๙ วรรคสอง มาใช้บังคับในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยอนุโลม

มาตรา ๘๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานประกอบการหรือสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ตรวจสอบสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้อาจมีการยกย้าย ซุกซ่อน ส่ง หรือนำออกนอกราชอาณาจักร หรือทำลายทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๔) ยึดหรืออายัดสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

เมื่อตรวจค้น หรือยึดหรืออายัดตาม (๓) หรือ (๔) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่มีการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใด ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไปแก้ไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไข หรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหาย แก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๘๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดหรือระดับใดจะมีอำนาจตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการรวมทั้งวิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่งหรือแต่ละระดับ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ทำเอกสารมอบหมายไว้ ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นเพื่อแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๕ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๖ ในการจัดการแก่สัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามคำพิพากษาของศาล หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการบาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา จำหน่าย ปล่อยสู่ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการ หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ สัตว์ป่านั้นก็ได้

ในการช่วยเหลือ ดูแล หรือรักษาสัตว์ป่าของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง อาจส่งสัตว์ป่านั้น ให้ไปอยู่ในความดูแลรักษาของสวนสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ สถานสงเคราะห์สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ป่าซึ่งได้ขึ้นทะเบียนกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ก็ได้

ถ้าความปรากฏภายหลังว่า สัตว์ป่าที่ได้ยึดไว้ตามวรรคหนึ่งมิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี คืนทรัพย์สิน

นั้น ถ้าไม่อาจคืนได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาสัตว์ป่าตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๔

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้น
ทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการไม่ว่าจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยมิชอบ
ด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่า
สัตว์ป่า ผู้นั้นต้องชดใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น
ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย

หลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเป็นผู้เสียหาย
ในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๘ ให้นำความในมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือ
สัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นกรณี
การกระทำตามมาตรา ๑๓

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง
แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๙ ถ้ากระทำความผิดล่าสัตว์ป่าคุ้มครองซาก
สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ ถ้ากระทำความผิดล่าสัตว์ป่า
สงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี
หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา

๑๙ พรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรการควบคุมหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๐ พรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ พรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘ พรรคสอง มาตรา ๒๒ พรรคสาม มาตรา ๒๓ พรรคสี่ มาตรา ๒๘ พรรคสอง มาตรา ๓๐ พรรคสอง หรือมาตรา ๓๓ พรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๙ พรรคสอง หรือมาตรา ๒๕ พรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๕๔ พรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๕ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ พรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ พรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ พรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ พรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๐ พรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ พรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๓ พรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ พรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๓ พรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๘ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๙๙ ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดเก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หินทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด

อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิด
ใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพัน
บาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้น
หรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกิน
สี่ลูกบาศก์เมตร ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน
สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตรายหรือก่อให้เกิด
ผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า นั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี
หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่การฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ (๒) เป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่
ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๒ (๑) ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๒ (๒) ต้อง
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นั้นยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๖ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดี
หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มี
การเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับที่ได้รับตามมาตรา ๖๖ ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินตามมาตรา ๕๙

มาตรา ๑๐๗ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการ ยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ ไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานอัยการ ร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงิน ค่าปรับตามคำพิพากษาโดยจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับหรือ ชำระไม่ถึงจำนวนที่จะต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วน ให้จ่ายเงินสินบนนำจับที่ยังจะต้องจ่ายจากเงิน ค่าขายของกลางที่ศาลสั่งให้ริบ ถ้ายังขาดอยู่อีกก็ให้เป็นพับไป

ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กัน

การจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว

มาตรา ๑๐๙ บรรดาไม้ ซากสัตว์ป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นใดที่มีอยู่ในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซาก สัตว์ป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิด ตามมาตรา ๕๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือมาตรา ๖๗ (๑) หรือ (๒) ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้อง คำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษ ตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการ ได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคล ซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ส่งประกาศ ดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่า เป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของ แต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำ ทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกัน มิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มี เหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาล สั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏ หลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามา

ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๐ ในกรณีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำผิดนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๓๙ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๒ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎหมายกระทรวงตามมาตรา ๗ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดมีวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาน้ำลึก (*Rhincodon typus*) หรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวไว้ในความครอบครองก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิด และจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาน้ำลึก (*Rhincodon typus*) หากผู้ครอบครองประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวแก่ผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ และผู้รับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวจะจำหน่าย จ่าย หรือ โอนสัตว์ป่าสงวนต่อไปไม่ได้ เว้นแต่

โดยการตกทอดทางมรดก แต่หากไม่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนต่อไป ให้ผู้ครอบครองจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวให้แก่ผู้รับใบอนุญาต จัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๓ หรือ สวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้ถือว่า ผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้น ยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ผู้นั้นส่งมอบสัตว์ป่าสงวนให้แก่กรมประมง เพื่อนำไปดำเนินการ ตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับซากของวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณาออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้ครอบครองเพื่อครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก อธิบดีกรมประมงหรือโดยการตกทอดทางมรดก

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครอง สัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาต หรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑๔ ให้บรรดาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๕ บรรดาการดำเนินการใดเกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งได้กระทำไปแล้วในขั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๖ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๑๗ การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งการครอบครอง

และใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๑๑๘ บรรดาคำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีเรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอที่กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอใดไม่อาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๑๙ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณีไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ไปเพียงเท่าที่กำหนดอายุของอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้น

มาตรา ๑๒๐ ให้โอนเงินที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บไว้เป็นรายได้เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเป็นเงินตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๑ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา

และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วย ประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เกือบหา นำออกไป กระทำด้วย ประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติ อื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลาย ทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรานี้ หาก การกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ใบอนุญาตเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๒)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑,๐๐๐ บาท
(๓)	ใบอนุญาตครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๔)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน	ตัวละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๖)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑,๐๐๐ บาท
(๗)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๔	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๕๐๐ บาท
(๙)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๔	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๐)	ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๑๑)	ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๑๒)	ใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๓)	หนังสืออนุญาตดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า หรือในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๔)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครองชั่วคราว	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน	๑๐๐ บาท
(๑๕)	ใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนหรือ ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๖)	การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๗)	การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น	
(๑๘)	ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น	
(๑๘)	ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

ลำดับที่	สัตว์ป่าสงวน
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระซู่ (<i>Didermocerus sumatraensis</i>)
๒	กวางผา (<i>Naemorhedus griseus</i>)
๓	กูปรีหรือโคไพร (<i>Bos sauveli</i>)
๔	แก้งหม้อ (<i>Muntiacus feae</i>)
๕	ควายป่า (<i>Bubalus bubalis</i>)
๖	พะยูนหรือหมูน้ำ (<i>Dugong dugon</i>)
๗	แมวลายหินอ่อน (<i>Pardofelis marmorata</i>)
๘	แรด (<i>Rhinoceros sondaicus</i>)
๙	ละองหรือละมั่ง (<i>Cervus eldi</i>)
๑๐	เสียงผาหรือเยื้องหรือกูราหรือโครำ (<i>Capricornis sumatraensis</i>)
๑๑	วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>)
๑๒	วาฬโอมูระ (<i>Balaenoptera omurai</i>)
๑๓	สมเสร็จ (<i>Tapirus indicus</i>)
๑๔	สมันหรือเนื้อสมัน (<i>Cervus schomburgki</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกนก
๑	นกกระเรียน (<i>Grus antigone</i>)
๒	นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (<i>Pseudochelidon sirintarae</i>)
๓	นกแต้วแล้วท้องดำ (<i>Pitta gurneyi</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน
๑	เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกปลา
๑	ปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรือเอื้ออำนวยต่อการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นฟูสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่าและพืชป่าซึ่งมีผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว เพื่อให้จัดให้มีมาตรการในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครอง

กฎกระทรวง

กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

ข้อ ๓ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บัญชีสัตว์ป่าคุ้มครอง

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระจงควาย (<i>Tragulus napu</i>)
๒	กระจงเล็ก (<i>Tragulus javanicus</i>)
๓	กระต่ายป่า (<i>Lepus peguensis</i>)
๔	กระทิงหรือเมย (<i>Bos gaurus</i>)
๕	กระรอกขาว (<i>Callosciurus finlaysoni finlaysoni</i>)
๖	กระรอกบินแก้มสีแดง (<i>Hylopetes lepidus</i>)
๗	กระรอกบินแก้มสีเทา (<i>Hylopetes platyurus</i>)
๘	กระรอกบินเล็กแก้มขาว (<i>Hylopetes phayrei</i>)
๙	กระรอกบินเล็กเขาสูง (<i>Hylopetes alboniger</i>)
๑๐	กระรอกบินสีเขม่า (<i>Pteromyscus pulverulentus</i>)
๑๑	กระรอกสามสี (<i>Callosciurus prevostii</i>)
๑๒	กระรอกหน้ากระแต (<i>Rhinosciurus laticaudatus</i>)
๑๓	กระรอกหางม้าใหญ่ (<i>Sundasciurus hippurus</i>)
๑๔	กวางป่า (<i>Cervus unicolor</i>)
๑๕	ค่างดำ (<i>Presbytis femoralis</i>)
๑๖	ค่างแว่นถิ่นใต้ (<i>Presbytis obscurus</i>)
๑๗	ค่างแว่นถิ่นเหนือ (<i>Presbytis phayrei</i>)
๑๘	ค่างหงอก (<i>Presbytis cristata</i>)
๑๙	ค้างคาวกินแมลงนิ้วสั้น (<i>Nyctalus noctula</i>)
๒๐	ค้างคาวขุนช้าง (<i>Cheiromeles torquatus</i>)
๒๑	ค้างคาวคุณกิตติ (<i>Craseonycteris thonglongyai</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๒	ค้างคาวจมูกหลอดทองขาว (<i>Murina leucogaster</i>)
๒๓	ค้างคาวจมูกหลอดสีทอง หรือ ค้างคาวจมูกหลอดเล็ก (<i>Murina aurata</i>)
๒๔	ค้างคาวจมูกหลอดสีเทา หรือ ค้างคาวจมูกหลอดแดง (<i>Murina tubinaris</i>)
๒๕	ค้างคาวจมูกหลอดหูยาว (<i>Murina huttonii</i>)
๒๖	ค้างคาวจมูกหลอดหูสั้น (<i>Murina cyclotis</i>)
๒๗	ค้างคาวดอย (<i>Sphaerias blanfordi</i>)
๒๘	ค้างคาวดอยหลังลายขาว (<i>Scotomanes ornatus</i>)
๒๙	ค้างคาวท้องสีน้ำตาลสุราษฎร์ (<i>Eptesicus demissus</i>)
๓๐	ค้างคาวท้องสีน้ำตาลหูหนา (<i>Eptesicus pachyotis</i>)
๓๑	ค้างคาวท้องสีน้ำตาลใหญ่ (<i>Eptesicus serotinus</i>)
๓๒	ค้างคาวปากย่น (<i>Tadarida plicata</i>)
๓๓	ค้างคาวปากย่นใหญ่ หรือ ค้างคาวปากย่นหูหนา (<i>Tadarida teniotis</i>)
๓๔	ค้างคาวปีกขนใต้ (<i>Harpiocephalus harpia</i>)
๓๕	ค้างคาวปีกขนเหนือ (<i>Harpiocephalus mordax</i>)
๓๖	ค้างคาวปีกจุด (<i>Balionycteris maculata</i>)
๓๗	ค้างคาวปีกถุงเคราดำ (<i>Taphozous melanopogon</i>)
๓๘	ค้างคาวปีกถุงต่อมคาง (<i>Taphozous longimanus</i>)
๓๙	ค้างคาวปีกถุงปลอม (<i>Taphozous saccolaimus</i>)
๔๐	ค้างคาวปีกถุงใหญ่ (<i>Taphozous theobaldi</i>)
๔๑	ค้างคาวปีกพับกลาง (<i>Miniopterus medius</i>)
๔๒	ค้างคาวปีกพับดำใหญ่ (<i>Miniopterus magnater</i>)
๔๓	ค้างคาวปีกพับเล็ก (<i>Miniopterus pusillus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๔๔	ค้างคาวปีกพับใหญ่ (<i>Miniopterus schreibersii</i>)
๔๕	ค้างคาวไฟหัวแบนเล็ก (<i>Tylonycteris pachypus</i>)
๔๖	ค้างคาวไฟหัวแบนใหญ่ (<i>Tylonycteris robustula</i>)
๔๗	ค้างคาวเพดานเล็ก (<i>Scotophilus kuhlii</i>)
๔๘	ค้างคาวเพดานใหญ่ (<i>Scotophilus heathii</i>)
๔๙	ค้างคาวฟิ่นร่อง (<i>Phoniscus atrox</i>)
๕๐	ค้างคาวฟิ่นหน้าซ็อนเล็ก (<i>Hesperoptenus blandfordi</i>)
๕๑	ค้างคาวฟิ่นหน้าซ็อนใหญ่ (<i>Hesperoptenus tickelli</i>)
๕๒	ค้างคาวมงกุฏมุกยาวเล็ก (<i>Rhinolophus pearsonii</i>)
๕๓	ค้างคาวมงกุฏมุกยาวใหญ่ (<i>Rhinolophus yunanensis</i>)
๕๔	ค้างคาวมงกุฏมุกแหลมเหนือ (<i>Rhinolophus lepidus</i>)
๕๕	ค้างคาวมงกุฏเทาแดง (<i>Rhinolophus affinis</i>)
๕๖	ค้างคาวมงกุฏปลอมเล็ก (<i>Rhinolophus coelophyllus</i>)
๕๗	ค้างคาวมงกุฏปลอมใหญ่ (<i>Rhinolophus shameli</i>)
๕๘	ค้างคาวมงกุฏมลายู (<i>Rhinolophus malayanus</i>)
๕๙	ค้างคาวมงกุฏยอดคั่นเล็ก (<i>Rhinolophus thomasi</i>)
๖๐	ค้างคาวมงกุฏยอดคั่นใหญ่ (<i>Rhinolophus acuminatus</i>)
๖๑	ค้างคาวมงกุฏเล็ก (<i>Rhinolophus pusillus</i>)
๖๒	ค้างคาวมงกุฏเถียนมลายูเล็ก (<i>Rhinolophus megaphyllus</i>)
๖๓	ค้างคาวมงกุฏเถียนมลายูหางสั้น (<i>Rhinolophus stheno</i>)
๖๔	ค้างคาวมงกุฏสามใบพัด (<i>Rhinolophus trifoliatus</i>)
๖๕	ค้างคาวมงกุฏหูโตมาร์แชล (<i>Rhinolophus marshalli</i>)
๖๖	ค้างคาวมงกุฏหูโตเล็ก (<i>Rhinolophus macrotis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๖๗	ค้างคาวมงกุฎหูโตใหญ่ (<i>Rhinolophus paradoxolophus</i>)
๖๘	ค้างคาวมงกุฎใหญ่ (<i>Rhinolophus luctus</i>)
๖๙	ค้างคาวมงกุฎอินเดีย (<i>Rhinolophus rouxii</i>)
๗๐	ค้างคาวมือป้อม (<i>Glischropus tylopus</i>)
๗๑	ค้างคาวแม่ไก่เกาะ (<i>Pteropus hypomelanus</i>)
๗๒	ค้างคาวแม่ไก่นครสวรรค์ (<i>Pteropus intermedius</i>)
๗๓	ค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน (<i>Pteropus vampyrus</i>)
๗๔	ค้างคาวแม่ไก่ภาคกลาง (<i>Pteropus lylei</i>)
๗๕	ค้างคาวยอดคิ้วขาว (<i>Kerivoula whiteheadi</i>)
๗๖	ค้างคาวยอดคิ้วปีกป้อม (<i>Kerivoula papillosa</i>)
๗๗	ค้างคาวยอดคิ้วปีกใส (<i>Kerivoula hardwickii</i>)
๗๘	ค้างคาวยอดคิ้วสีเสื่อ (<i>Kerivoula picta</i>)
๗๙	ค้างคาวยอดคิ้วเล็ก (<i>Kerivoula minuta</i>)
๘๐	ค้างคาวลูกหมูกรมหน้าบนเล็ก (<i>Pipistrellus cadornae</i>)
๘๑	ค้างคาวลูกหมูจิว (<i>Pipistrellus tenuis</i>)
๘๒	ค้างคาวลูกหมูดำ (<i>Pipistrellus pulveratus</i>)
๘๓	ค้างคาวลูกหมูบ้าน (<i>Pipistrellus javanicus</i>)
๘๔	ค้างคาวลูกหมูสีทอง หรือ ค้างคาวลูกหมูดำเหลือบ (<i>Pipistrellus circumdatus</i>)
๘๕	ค้างคาวลูกหมูอินเดีย (<i>Pipistrellus coromandra</i>)
๘๖	ค้างคาวเล็บกูด (<i>Eonycteris spelaea</i>)
๘๗	ค้างคาวแวมไพร์แปลงเล็ก (<i>Megaderma spasma</i>)
๘๘	ค้างคาวแวมไพร์แปลงใหญ่ (<i>Megaderma lyra</i>)
๘๙	ค้างคาวสามศร (<i>Aselliscus stoliczkanus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๐	ค้างคาวหน้ายักษ์กระบังหน้า (<i>Hipposideros lylei</i>)
๕๑	ค้างคาวหน้ายักษ์กุ่มภกรรณ (<i>Hipposideros turpis</i>)
๕๒	ค้างคาวหน้ายักษ์ทศกัณฐ์ (<i>Hipposideros armiger</i>)
๕๓	ค้างคาวหน้ายักษ์เล็ก (<i>Hipposideros pomona</i>)
๕๔	ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กจมูกปุ่ม (<i>Hipposideros halophyllus</i>)
๕๕	ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กดำ หรือ ค้างคาวหน้ายักษ์สีเขม่า (<i>Hipposideros ater</i>)
๕๖	ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กสองสี (<i>Hipposideros bicolor</i>)
๕๗	ค้างคาวหน้ายักษ์สองหลิบ (<i>Hipposideros galeritus</i>)
๕๘	ค้างคาวหน้ายักษ์สามหลิบ (<i>Hipposideros larvatus</i>)
๕๙	ค้างคาวหน้ายักษ์สีจาง (<i>Hipposideros cineraceus</i>)
๑๐๐	ค้างคาวหน้ายักษ์หมอนโค้ง (<i>Hipposideros diadema</i>)
๑๐๑	ค้างคาวหน้ายักษ์หมอบูณูส่ง (<i>Hipposideros lekaguli</i>)
๑๐๒	ค้างคาวหน้ายาวเล็ก (<i>Macroglossus minimus</i>)
๑๐๓	ค้างคาวหน้ายาวใหญ่ (<i>Macroglossus sobrinus</i>)
๑๐๔	ค้างคาวหน้าร่อง (<i>Nycteris tragata</i>)
๑๐๕	ค้างคาวหัวดำ (<i>Chironax melanocephalus</i>)
๑๐๖	ค้างคาวหางโผล่ (<i>Emballonura monticola</i>)
๑๐๗	ค้างคาวหางหนู (<i>Rhinopoma microphyllum</i>)
๑๐๘	ค้างคาวหูหนูคอดอย่างขาง (<i>Myotis altarium</i>)
๑๐๙	ค้างคาวหูหนูตีนโตเล็ก (<i>Myotis horsfieldii</i>)
๑๑๐	ค้างคาวหูหนูตีนโตใหญ่ (<i>Myotis hasseltii</i>)
๑๑๑	ค้างคาวหูหนูตีนเล็กเขี้ยวยาว (<i>Myotis muricola</i>)
๑๑๒	ค้างคาวหูหนูตีนเล็กเขี้ยวสั้น (<i>Myotis siligorensis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๑๓	ค้างคาวหูหนูพม่า (<i>Myotis montivagus</i>)
๑๑๔	ค้างคาวหูหนูมือตีนป้อม (<i>Myotis rosseti</i>)
๑๑๕	ค้างคาวหูหนูยักษ์ (<i>Myotis chinensis</i>)
๑๑๖	ค้างคาวหูหนูหน้าขน (<i>Myotis annectans</i>)
๑๑๗	ค้างคาวอีอาอีโอ (<i>la io</i>)
๑๑๘	ค้างคาวไอ้แห้ว (<i>Coelops frithii</i>)
๑๑๙	ชะนีดำใหญ่ หรือ ไชเมง (<i>Hylobates syndactylus</i>)
๑๒๐	ชะนีธรรมดา หรือ ชะนีมือขาว (<i>Hylobates lar</i>)
๑๒๑	ชะนีมงกุฏ (<i>Hylobates pileatus</i>)
๑๒๒	ชะนีมือดำ (<i>Hylobates agilis</i>)
๑๒๓	ชะมดเขียด หรือ ชะมดเขียง (<i>Viverricula indica</i> หรือ <i>Viverricula malaccensis</i>)
๑๒๔	ชะมดน้ำ หรือ อีเห็นน้ำ (<i>Cynogale bennettii</i>)
๑๒๕	ชะมดแผงสันหางดำ (<i>Viverra megaspila</i>)
๑๒๖	ชะมดแผงหางปล้อง (<i>Viverra zibetha</i>)
๑๒๗	ช้าง (<i>Elephas maximus</i>)
๑๒๘	ทราย หรือ เนื้อทราย หรือ ตามะแน (<i>Axis porcinus</i> หรือ <i>Cervus porcinus</i>)
๑๒๙	นากเล็กเล็บสั้น (<i>Aonyx cinerea</i>)
๑๓๐	นากใหญ่ขนเรียบ (<i>Lutra perspicillata</i>)
๑๓๑	นากใหญ่จมูกขน หรือ นากใหญ่หัวปลาตุก (<i>Lutra sumatrana</i>)
๑๓๒	นากใหญ่ธรรมดา (<i>Lutra lutra</i>)
๑๓๓	บ้าง หรือ พูจ หรือ พะจง (<i>Cynocephalus variegatus</i>)
๑๓๔	พญากระรอกดำ (<i>Ratufa bicolor</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๓๕	พญากระรอกบินสีดำ (<i>Aeromys tephromelas</i>)
๑๓๖	พญากระรอกบินหูขาว (<i>Petaurista alborufus</i>)
๑๓๗	พญากระรอกบินหูดำ (<i>Petaurista elegans</i>)
๑๓๘	พญากระรอกบินหูแดง (<i>Petaurista petaurista</i>)
๑๓๙	พญากระรอกเหลือง (<i>Ratufa affinis</i>)
๑๔๐	พังพอนกินปู (<i>Herpestes urva</i>)
๑๔๑	พังพอนธรรมดา (<i>Herpestes javanicus</i>)
๑๔๒	เพียงพอนเล็กสีน้ำตาล (<i>Mustela nudipes</i>)
๑๔๓	เพียงพอนเส้นหลังขาว (<i>Mustela strigidorsa</i>)
๑๔๔	เพียงพอนเหลือง (<i>Mustela sibirica</i>)
๑๔๕	เม่นหางพวง หรือ เม่นขนอ่อน หรือ อีแกะ หรือ ม้อก (<i>Atherurus macrourus</i>)
๑๔๖	เม่นใหญ่ (<i>Hystrix brachyura</i>)
๑๔๗	แมวขาว หรือ แมวแกว (<i>Felis bengalensis</i>)
๑๔๘	แมวป่า หรือ เสือกระทาย (<i>Felis chaus</i>)
๑๔๙	แมวป่าหัวแบน (<i>Felis planiceps</i>)
๑๕๐	ลิงกัง (<i>Macaca nemestrina</i>)
๑๕๑	ลิงลม หรือ นางอาย (<i>Nycticebus coucang</i>)
๑๕๒	ลิงวอก (<i>Macaca mulatta</i>)
๑๕๓	ลิงเสน (<i>Macaca arctoides</i>)
๑๕๔	ลิงแสม (<i>Macaca fascicularis</i>)
๑๕๕	ลิงอ้ายเงี้ยว หรือ ลิงอัสสัม หรือ ลิงภูเขา (<i>Macaca assamensis</i>)
๑๕๖	ลิ่นพันธุ์จีน (<i>Manis pentadactyla</i>)
๑๕๗	ลิ่นพันธุ์มลายู หรือ ลิ่นชวา (<i>Manis javanica</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๕๘	โลมากระโดด (<i>Stenella longirostris</i>)
๑๕๙	โลมาแถบ (<i>Stenella coeruleoalba</i>)
๑๖๐	โลมาธรรมดา (<i>Delphinus delphis</i>)
๑๖๑	โลมาปากขวด (<i>Tursiops aduncus</i>)
๑๖๒	โลมาฟราเซอร์ (<i>Lagenodelphis hosei</i>)
๑๖๓	โลมาฟินห่าง (<i>Steno bredanensis</i>)
๑๖๔	โลมาลายจุด (<i>Stenella attenuata</i>)
๑๖๕	โลมาหลังโหนก (<i>Sousa chinensis</i>)
๑๖๖	โลมาหัวบาตรหลังเรียบ (<i>Neophocaena phocaenoides</i>)
๑๖๗	โลมาอิรวดี (<i>Orcaella brevirostris</i>)
๑๖๘	วาฬคูเวียร์ (<i>Ziphius cavirostris</i>)
๑๖๙	วาฬนาร์องครีบสั้น (<i>Globicephala macrorhynchus</i>)
๑๗๐	วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>)
๑๗๑	วาฬเพชรฆาต (<i>Orcinus orca</i>)
๑๗๒	วาฬเพชรฆาตดำ (<i>Pseudorca crassidens</i>)
๑๗๓	วาฬเพชรฆาตเล็ก (<i>Feresa attenuata</i>)
๑๗๔	วาฬฟินสองซี่ (<i>Mesoplodon ginkgodens</i>)
๑๗๕	วาฬฟิน (<i>Balaenoptera physaius</i>)
๑๗๖	วาฬหัวแดงโม (<i>Peponocephala electra</i>)
๑๗๗	วาฬหัวทุย (<i>Physeter macrocephalus</i>)
๑๗๘	วาฬหัวทุยแคระ (<i>Kogia simus</i>)
๑๗๙	วาฬหัวทุยเล็ก (<i>Kogia breviceps</i>)
๑๘๐	วัวแดง หรือ วัวดำ หรือ วัวเปลาะ (<i>Bos javanicus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๘๑	เสือโคร่ง (<i>Panthera tigris</i>)
๑๘๒	เสือดาว หรือ เสือดำ (<i>Panthera pardus</i>)
๑๘๓	เสือปลา (<i>Felis viverrina</i>)
๑๘๔	เสือไฟ (<i>Felis temminckii</i>)
๑๘๕	เสीलายนเมฆ (<i>Neofelis nebulosa</i>)
๑๘๖	หนูเกาะ (<i>Rattus remotus</i>)
๑๘๗	หนูขนสั้นเขานินปุ่น (<i>Niviventer hinpoon</i>)
๑๘๘	หนูถ้ำ (<i>Leopoldamys neilli</i>)
๑๘๙	หนูไฟเล็บแม่มือแบน (<i>Hapalomys longicaudatus</i>)
๑๙๐	หมาจิ้งจอก (<i>Canis aureus</i>)
๑๙๑	หมาใน หรือ หมาแดง (<i>Cuon alpinus</i>)
๑๙๒	หมาไม้ (<i>Martes flavigula</i>)
๑๙๓	หมาหิ้ง (<i>Melogale personata</i>)
๑๙๔	หมีขอ หรือ บินตุรง (<i>Arctictis binturong</i>)
๑๙๕	หมีควาย หรือ หมีดำ (<i>Ursus thibetanus</i>)
๑๙๖	หมีหมา หรือ หมีคน (<i>Ursus malayanus</i>)
๑๙๗	หมูหริ่ง (<i>Arctonyx collaris</i>)
๑๙๘	อีเก้ง หรือ เก้ง หรือ ฟาน (<i>Muntiacus muntjak</i>)
๑๙๙	อีเห็นลายเมฆ หรือ ชะมดแปลงลายแถบ (<i>Prionodon linsang</i>)
๒๐๐	อีเห็นลายเสือ หรือ ชะมดแปลงลายจุด (<i>Prionodon pardicolor</i>)
๒๐๑	อีเห็นลายเสือโคร่ง หรือ อีเห็นลายพาด (<i>Hemigalus derbyanus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
	สัตว์ป่าจำพวกนก
๑	ไก่อูจ (<i>Rollulus rouloul</i>)
๒	ไก่อินวล (<i>Rhizothera longirostris</i>)
๓	ไก่ป่า (<i>Gallus gallus</i>)
๔	ไก่ฟ้าพญาลอ (<i>Lophura diardi</i>)
๕	ไก่ฟ้าหน้าเขียว (<i>Lophura ignita</i>)
๖	ไก่ฟ้าหลังขาว (<i>Lophura nycthemera</i>)
๗	ไก่ฟ้าหลังเทา (<i>Lophura leucomelanos</i> หรือ <i>Lophura leucomelana</i>)
๘	ไก่ฟ้าหางลายขวาง (<i>Syrmaticus humiae</i>)
๙	นกกก หรือ นกกาฮัง หรือ นกกะวะ (<i>Buceros bicornis</i>)
๑๐	นกกะจอกตาล (<i>Passer flaveolus</i>)
๑๑	นกกะจอกป่าท้องเหลือง (<i>Passer rutilans</i>)
๑๒	นกกะจอกใหญ่ (<i>Passer domesticus</i>)
๑๓	นกกะจ้อยแก้มสีเทา (<i>Seicercus poliogenys</i>)
๑๔	นกกะจ้อยเขาสูง (<i>Bradypterus mandelli</i> หรือ <i>Bradypterus seebohmi</i>)
๑๕	นกกะจ้อยคอขาว (<i>Abroscopus superciliaris</i>)
๑๖	นกกะจ้อยคอดำ (<i>Abroscopus albogularis</i>)
๑๗	นกกะจ้อยนักร้อง (<i>Cettia canturians</i>)
๑๘	นกกะจ้อยป่าโกงาง (<i>Gerygone sulphurea</i>)
๑๙	นกกะจ้อยพันธุ์จีน (<i>Bradypterus tacsanowskii</i>)
๒๐	นกกะจ้อยวงตาสีทอง (<i>Seicercus tephrocephalus</i> หรือ <i>Seicercus burkii</i>)
๒๑	นกกะจ้อยหางสีเรียบ (<i>Seicercus soror</i>)
๒๒	นกกะจ้อยแถบปีกเหลือง (<i>Seicercus valentini</i>)
๒๓	นกกะจ้อยสีน้ำตาล (<i>Bradypterus luteoventris</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๔	นกกะจ้อยสีไพล (<i>Cettia pallidipes</i>)
๒๕	นกกะจ้อยหัวลาย (<i>Urosphena squameiceps</i> หรือ <i>Cettia squameiceps</i>)
๒๖	นกกะจ้อยเหลืองไพล (<i>Cettia flavolivacea</i>)
๒๗	นกกะจ้อยใหญ่ (<i>Cettia major</i>)
๒๘	นกกะจ้อยอกเทา (<i>Bradypterus davidi</i> หรือ <i>Bradypterus thoracicus</i>)
๒๙	นกกะจาบทอง (<i>Ploceus hypoxanthus</i>)
๓๐	นกกะจาบธรรมดา (<i>Ploceus philippinus</i>)
๓๑	นกกะจาบอกลาย (<i>Ploceus manyar</i>)
๓๒	นกกะจิดขั้วโลกเหนือ (<i>Phylloscopus borealis</i>)
๓๓	นกกะจิดขาสีเนื้อ (<i>Phylloscopus tenellipes</i>)
๓๔	นกกะจิดเขียวคล้า (<i>Phylloscopus trochiloides</i>)
๓๕	นกกะจิดเขียวปีกสองแถบ (<i>Phylloscopus plumbeitarsus</i>)
๓๖	นกกะจิดคอสีเทา (<i>Phylloscopus maculipennis</i>)
๓๗	นกกะจิดคิ้วดำท้องขาว (<i>Phylloscopus cantator</i>)
๓๘	นกกะจิดคิ้วดำท้องเหลือง (<i>Phylloscopus ricketti</i>)
๓๙	นกกะจิดตะโพกเหลือง (<i>Phylloscopus proregulus</i>)
๔๐	นกกะจิดแถบปีกสีส้ม (<i>Phylloscopus pulcher</i>)
๔๑	นกกะจิดท้องสีน้ำตาล (<i>Phylloscopus subaffinis</i>)
๔๒	นกกะจิดธรรมดา (<i>Phylloscopus inornatus</i>)
๔๓	นกกะจิดปากหนา (<i>Phylloscopus schwarzi</i>)
๔๔	นกกะจิดพันธุ์หิมาลัย (<i>Phylloscopus humei</i>)
๔๕	นกกะจิดพันธุ์จีน (<i>Phylloscopus sichuanensis</i>)
๔๖	นกกะจิดสีคล้า (<i>Phylloscopus fuscatus</i>)
๔๗	นกกะจิดหัวมงกุฏ (<i>Phylloscopus coronatus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๔๘	นกกระจัดหางขาวเล็ก (<i>Phylloscopus davisoni</i>)
๔๙	นกกระจัดหางขาวใหญ่ (<i>Phylloscopus reguloides</i>)
๕๐	นกกระจัดอกลายเหลือง (<i>Phylloscopus armandii</i>)
๕๑	นกกระจับกระหม่อมแดง (<i>Orthotomus sericeus</i>)
๕๒	นกกระจับคอดำ (<i>Orthotomus atrogularis</i>)
๕๓	นกกระจับธรรมดา (<i>Orthotomus sutorius</i>)
๕๔	นกกระจับภูเขา (<i>Orthotomus cuculatus</i>)
๕๕	นกกระจับหญ้าคิ้วขาว (<i>Prinia atrogularis</i>)
๕๖	นกกระจับหญ้าท้องเหลือง (<i>Prinia flaviventris</i>)
๕๗	นกกระจับหญ้าสีข้างแดง (<i>Prinia rufescens</i>)
๕๘	นกกระจับหญ้าสีน้ำตาล (<i>Prinia polychroa</i>)
๕๙	นกกระจับหญ้าสีเขียว (<i>Prinia inornata</i>)
๖๐	นกกระจับหญ้าอกเทา (<i>Prinia hodgsonii</i>)
๖๑	นกกระจับหัวแดง (<i>Orthotomus ruficeps</i> หรือ <i>Orthotomus sepium</i>)
๖๒	นกกระตีดซี่หมู (<i>Lonchura punctulata</i>)
๖๓	นกกระตีดเขียวหรือนกไฟ (<i>Erythrura prasina</i>)
๖๔	นกกระตีดแดง (<i>Amandava amandava</i>)
๖๕	นกกระตีดตะโพกขาว (<i>Lonchura striata</i>)
๖๖	นกกระตีดท้องขาว (<i>Lonchura leucogastra</i>)
๖๗	นกกระตีดสีอิฐ หรือ นกปากตะกั่ว (<i>Lonchura malacca</i>)
๖๘	นกกระตีดหัวขาว (<i>Lonchura maja</i>)
๖๙	นกกระตีดใหญ่ปากเหลือง (<i>Eophona migratoria</i>)
๗๐	นกกระตีดใหญ่ปีกลาย (<i>Mycerobas melanozanthos</i>)
๗๑	นกกระตีดใหญ่สร้อยคอเหลือง (<i>Mycerobas affinis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๗๒	นกกระเต็นขาวดำใหญ่ หรือ นกกระเต็นขาวดำใหญ่ (<i>Megaceryle lugubris</i>)
๗๓	นกกระเต็นแดง หรือ นกกระเต็นแดง (<i>Halcyon coromanda</i>)
๗๔	นกกระเต็นน้อยแถบอกดำ หรือ นกกระเต็นน้อยแถบอกดำ (<i>Alcedo euryzona</i>)
๗๕	นกกระเต็นน้อยธรรมดา หรือ นกกระเต็นน้อยธรรมดา (<i>Alcedo atthis</i>)
๗๖	นกกระเต็นน้อยหลังดำ หรือ นกกระเต็นน้อยหลังดำ (<i>Ceyx erithacus</i>)
๗๗	นกกระเต็นน้อยหลังแดง หรือ นกกระเต็นน้อยหลังแดง (<i>Ceyx rufidorsus</i>)
๗๘	นกกระเต็นน้อยหลังสีน้ำเงิน หรือ นกกระเต็นน้อยหลังสีน้ำเงิน (<i>Alcedo meninting</i>)
๗๙	นกกระเต็นปีกหลัก หรือ นกกระเต็นปีกหลัก (<i>Ceryle rudis</i>)
๘๐	นกกระเต็นลาย หรือ นกกระเต็นลาย (<i>Lacedo pulchella</i>)
๘๑	นกกระเต็นสร้อยคอสีน้ำตาล หรือ นกกระเต็นสร้อยคอสีน้ำตาล (<i>Actenoides concretus</i>)
๘๒	นกกระเต็นหัวดำ หรือ นกกระเต็นหัวดำ (<i>Halcyon pileata</i>)
๘๓	นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา หรือ นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา (<i>Halcyon capensis</i>)
๘๔	นกกระเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล หรือ นกกระเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล (<i>Halcyon amauroptera</i>)
๘๕	นกกระเต็นอกขาว หรือ นกกระเต็นอกขาว (<i>Halcyon smyrnensis</i>)
๘๖	นกกระเต็นเฮอคิวลิส หรือ นกกระเต็นเฮอคิวลิส (<i>Alcedo hercules</i>)
๘๗	นกกระเต็นเต้แว๊ด หรือ นกต้อยตีวิด (<i>Vanellus indicus</i>)
๘๘	นกกระเต็นผีชายหาด (<i>Esacus neglectus</i> หรือ <i>Esacus magnirostris</i>)
๘๙	นกกระเต็นผีเล็ก (<i>Burhinus oediconemus</i>)
๙๐	นกกระเต็นผีใหญ่ (<i>Esacus recurvirostris</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๑	นกกระเตงหงอน (<i>Vanellus vanellus</i>)
๕๒	นกกระเตงหัวเทา (<i>Vanellus cinereus</i>)
๕๓	นกกระเตงหาด (<i>Vanellus duvaucelii</i>)
๕๔	นกกระทาดงแข้งเขียว (<i>Arborophila chloropus</i>)
๕๕	นกกระทาดงคอสีแสด (<i>Arborophila rufogularis</i>)
๕๖	นกกระทาดงจันทบูรณ (<i>Arborophila diversa</i> หรือ <i>Arborophila cambodiana</i>)
๕๗	นกกระทาดงปีกยี่ได้ (<i>Arborophila charltonii</i>)
๕๘	นกกระทาดงอกสีน้ำตาล (<i>Arborophila brunneopectus</i>)
๕๙	นกกระทาทู้ง (<i>Francolinus pintadeanus</i>)
๑๐๐	นกกระทาป่าไฟ (<i>Bambusicola fytchii</i>)
๑๐๑	นกกระทาสองเดือย หรือ นกกรองกร้อย (<i>Caloperdix oculea</i>)
๑๐๒	นกกระทาทู้ง (<i>Pelecanus philippensis</i>)
๑๐๓	นกกระเบื้องคอขาว (<i>Monticola gularis</i>)
๑๐๔	นกกระเบื้องท้องแดง (<i>Monticola rufiventris</i>)
๑๐๕	นกกระเบื้องผา (<i>Monticola solitarius</i>)
๑๐๖	นกกระปูดนิ้วสั้น (<i>Centropus rectunguis</i>)
๑๐๗	นกกระปูดเล็ก (<i>Centropus bengalensis</i>)
๑๐๘	นกกระปูดใหญ่ (<i>Centropus sinensis</i>)
๑๐๙	นกกระสาขาว (<i>Ciconia ciconia</i>)
๑๑๐	นกกระสาคอขาว (<i>Ciconia episcopus</i>)
๑๑๑	นกกระสาคอขาวปากแดง (<i>Ciconia stormi</i>)
๑๑๒	นกกระสาคอดำ (<i>Ephippiorhynchus asiaticus</i>)
๑๑๓	นกกระสาดำ (<i>Ciconia nigra</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๑๔	นกกระสาแดง (<i>Ardea purpurea</i>)
๑๑๕	นกกระสานวล (<i>Ardea cinerea</i>)
๑๑๖	นกกระสาปากเหลือง (<i>Mycteria cinerea</i>)
๑๑๗	นกกระสาใหญ่ (<i>Ardea sumatrana</i>)
๑๑๘	นกกรีดน้ำ (<i>Rynchops albicollis</i>)
๑๑๙	นกกวัก (<i>Amaurornis phoenicurus</i>)
๑๒๐	นกกระรอกทองแก้มขาว (<i>Leiothrix argentea</i>)
๑๒๑	นกกระรอกแก้มแดง (<i>Liocichla phoenicea</i>)
๑๒๒	นกกระรอกคอดำ หรือ นกชอชู้ (<i>Garrulax chinensis</i>)
๑๒๓	นกกระรอกคิ้วขาว (<i>Garrulax sannio</i>)
๑๒๔	นกกระรอกดำ (<i>Garrulax lugubris</i>)
๑๒๕	นกกระรอกวงตาขาว หรือ นกกระรอกกระหม่อมแดง (<i>Garrulax mitratus</i>)
๑๒๖	นกกระรอกสร้อยคอเล็ก (<i>Garrulax monileger</i>)
๑๒๗	นกกระรอกสร้อยคอใหญ่ (<i>Garrulax pectoralis</i>)
๑๒๘	นกกระรอกหัวขวาน (<i>Upupa epops</i>)
๑๒๙	นกกระรอกหัวแดง (<i>Garrulax erythrocephalus</i>)
๑๓๐	นกกระรอกหัวหงอก (<i>Garrulax leucolophus</i>)
๑๓๑	นกกระรอกหางแดง (<i>Garrulax milnei</i>)
๑๓๒	นกกระรอกอกลาย (<i>Garrulax merulinus</i>)
๑๓๓	นกกระรอกสีน้ำตาลไหม้ (<i>Garrulax strepitans</i>)
๑๓๔	นกกะลิง หรือ นกกะแล (<i>Psittacula finschii</i>)
๑๓๕	นกกะลิงเขียว (<i>Dendrocitta vagabunda</i>)
๑๓๖	นกกะลิงเขียวคสีเทา (<i>Dendrocitta formosae</i>)
๑๓๗	นกกะลิงเขียวหางหนาม (<i>Temnurus temnurus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๓๘	นกกางเขนดง หรือ นกบินหลาดง หรือ นกบินหลาควน หรือ นกจิงปั๋ว (<i>Copsychus malabaricus</i>)
๑๓๙	นกกางเขนดงหางแดง (<i>Trichixos pyrropyga</i> หรือ <i>Copsychus pyrropygus</i>)
๑๔๐	นกกางเขนน้ำดำหลังแดง (<i>Enicurus ruficapillus</i>)
๑๔๑	นกกางเขนน้ำหลังดำ (<i>Enicurus immaculatus</i>)
๑๔๒	นกกางเขนน้ำหลังเทา (<i>Enicurus schistaceus</i>)
๑๔๓	นกกางเขนน้ำหัวขาว (<i>Enicurus leschenaulti</i>)
๑๔๔	นกกางเขนบ้าน หรือ นกบินหลาบ้าน หรือนกอีแจ็บ หรือนกจิงจู (<i>Copsychus saularis</i>)
๑๔๕	นกกาน้อยแถบปีกขาว (<i>Platysmurus leucopterus</i>)
๑๔๖	นกกาน้อยหงอนยาว (<i>Platylophus galericulatus</i>)
๑๔๗	นกกาหน้าปากยาว (<i>Phalacrocorax fuscicollis</i>)
๑๔๘	นกกาหน้าเล็ก (<i>Phalacrocorax niger</i>)
๑๔๙	นกกาหน้าใหญ่ (<i>Phalacrocorax carbo</i>)
๑๕๐	นกกาบับัว (<i>Mycteria leucocephala</i>)
๑๕๑	นกกาฝากก้นเหลือง (<i>Dicaeum chrysorrheum</i>)
๑๕๒	นกกาฝากท้องสีส้ม (<i>Dicaeum trigonostigma</i>)
๑๕๓	นกกาฝากท้องเหลือง (<i>Dicaeum melanoxanthum</i>)
๑๕๔	นกกาฝากปากหนา (<i>Dicaeum agile</i>)
๑๕๕	นกกาฝากสีเรียบ (<i>Dicaeum concolor</i>)
๑๕๖	นกกาฝากอกแดง (<i>Prionochilus thoracicus</i>)
๑๕๗	นกกาฝากอกเพลิง (<i>Dicaeum ignipectus</i>)
๑๕๘	นกกาฝากอกเหลือง (<i>Prionochilus maculatus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๕๕	นกกาฝากอกสีเลือดหมู (<i>Prionochilus percussus</i>)
๑๖๐	นกกาฝากอกสีเนื้อ (<i>Dicaeum ignipectus cambodianum</i>)
๑๖๑	นกกาแวน (<i>Crypsirina temia</i>)
๑๖๒	นกกาเหว่า หรือ นกคุดเหว่า (<i>Eudynamys scolopacea</i>)
๑๖๓	นกกิ้งโครงแก้มขาว (<i>Sturnus cineraceus</i>)
๑๖๔	นกกิ้งโครงเกลบปีกขาว (<i>Sturnia sinensis</i> หรือ <i>Sturnus sinensis</i>)
๑๖๕	นกกิ้งโครงเกลบหลังม่วงดำ (<i>Sturnia sturnina</i> หรือ <i>Sturnus sturninus</i>)
๑๖๖	นกกิ้งโครงเกลบหัวเทา (<i>Sturnia malabarica</i> หรือ <i>Sturnus malabaricus</i>)
๑๖๗	นกกิ้งโครงคอดำ (<i>Gracupica nigricollis</i> หรือ <i>Sturnus nigricollis</i>)
๑๖๘	นกกิ้งโครงปีกลายจุด (<i>Saroglossa spiloptera</i>)
๑๖๙	นกกิ้งโครงพันธุ์ยุโรป (<i>Sturnus vulgaris</i>)
๑๗๐	นกกิ้งโครงสีกุหลาบ (<i>Pastor roseus</i> หรือ <i>Sturnus roseus</i>)
๑๗๑	นกกิ้งโครงหัวสีนวล (<i>Acridotheres burmannicus</i> หรือ <i>Sturnus burmannicus</i>)
๑๗๒	นกกินปลีแก้มสีทับทิม (<i>Anthreptes singalensis</i>)
๑๗๓	นกกินปลีคอแดง (<i>Aethopyga siparaja</i>)
๑๗๔	นกกินปลีคอม่วง (<i>Nectarinia sperata</i>)
๑๗๕	นกกินปลีคอสีทองแดง (<i>Nectarinia calcostetha</i>)
๑๗๖	นกกินปลีคอสีน้ำตาล (<i>Anthreptes malacensis</i>)
๑๗๗	นกกินปลีคอสีน้ำตาลแดง (<i>Anthreptes rhodolaema</i>)
๑๗๘	นกกินปลีดำม่วง (<i>Nectarinia asiatica</i>)
๑๗๙	นกกินปลีแดง (<i>Aethopyga temminckii</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๘๐	นกกินปลีแดงหัวไพลิน (<i>Aethopyga ignicauda</i>)
๑๘๑	นกกินปลีท้ายทอยสีน้ำเงิน (<i>Hypogramma hypogrammicum</i>)
๑๘๒	นกกินปลีสีเรียบ (<i>Anthreptes simplex</i>)
๑๘๓	นกกินปลีหางยาวเขียว (<i>Aethopyga nipalensis</i>)
๑๘๔	นกกินปลีหางยาวคอดำ (<i>Aethopyga saturata</i>)
๑๘๕	นกกินปลีหางยาวคอสีฟ้า (<i>Aethopyga gouldiae</i>)
๑๘๖	นกกินปลีอกเหลือง (<i>Nectarinia jugularis</i>)
๑๘๗	นกกินเปี้ยว (<i>Todiramphus chloris</i> หรือ <i>Halcyon chloris</i>)
๑๘๘	นกกินแมลงกระหม่อมแดง (<i>Timalia pileata</i>)
๑๘๙	นกกินแมลงคอดำ (<i>Stachyris nigricollis</i>)
๑๙๐	นกกินแมลงคอเทา (<i>Stachyris nigriceps</i>)
๑๙๑	นกกินแมลงคอลาย (<i>Stachyris striolata</i>)
๑๙๒	นกกินแมลงเด็กแนน (<i>Stachyris rodolphei</i>)
๑๙๓	นกกินแมลงตะโพกแดง (<i>Stachyris maculata</i>)
๑๙๔	นกกินแมลงตาขาว (<i>Stachyris poliocephala</i>)
๑๙๕	นกกินแมลงตาเหลือง (<i>Chrysomma sinense</i>)
๑๙๖	นกกินแมลงปากหนา (<i>Malacocincla sepiarium</i> หรือ <i>Trichastoma sepiarium</i>)
๑๙๗	นกกินแมลงปากโก่ง (<i>Trichastoma rostratum</i>)
๑๙๘	นกกินแมลงปากฝน หรือ นกกินแมลงปากดิบ (<i>Malacocincla abbotti</i> หรือ <i>Trichastoma abbotti</i>)
๑๙๙	นกกินแมลงปากสีน้ำตาลแดง (<i>Trichastoma bicolor</i>)
๒๐๐	นกกินแมลงปากหางสั้น (<i>Malacocincla malaccense</i> หรือ <i>Trichastoma malaccensis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๐๑	นกกินแมลงปากอสีน้ำตาล (<i>Trichastoma tickelli</i>)
๒๐๒	นกกินแมลงปีกแดง (<i>Stachyris erythroptera</i>)
๒๐๓	นกกินแมลงหน้าผากน้ำตาล (<i>Stachyris rufifrons</i>)
๒๐๔	นกกินแมลงหลังฟู (<i>Macronous ptilosus</i>)
๒๐๕	นกกินแมลงหัวแดงเล็ก (<i>Malacopteron cinereum</i>)
๒๐๖	นกกินแมลงหัวแดงใหญ่ (<i>Malacopteron magnum</i>)
๒๐๗	นกกินแมลงหัวสีคล้ำ (<i>Malacopteron affine</i>)
๒๐๘	นกกินแมลงหัวสีทอง (<i>Stachyris chrysaea</i>)
๒๐๙	นกกินแมลงหัวสีน้ำตาล (<i>Malacopteron magnirostre</i>)
๒๑๐	นกกินแมลงหูขาว (<i>Stachyris leucotis</i>)
๒๑๑	นกกินแมลงอกเหลือง (<i>Macronous gularis</i>)
๒๑๒	นกแก้ว หรือ นกแกง (<i>Anthracoceros albirostris</i>)
๒๑๓	นกแก้วโม่ง (<i>Psittacula eupatria</i>)
๒๑๔	นกแก้วหัวแพร (<i>Psittacula roseata</i>)
๒๑๕	นกโงกหางหัวโต (<i>Pachycephala grisola</i>)
๒๑๖	นกโกโรโกโส (<i>Carpococcyx renauldi</i>)
๒๑๗	นกขมิ้นขาว (<i>Oriolus mellianus</i>)
๒๑๘	นกขมิ้นแดง (<i>Oriolus traillii</i>)
๒๑๙	นกขมิ้นท้ายทอยดำ (<i>Oriolus chinensis</i>)
๒๒๐	นกขมิ้นน้อยธรรมดา หรือ นกขมิ้นสวน (<i>Aegithina tiphia</i>)
๒๒๑	นกขมิ้นน้อยปีกสีเขียว (<i>Aegithina lafresnayei</i>)
๒๒๒	นกขมิ้นน้อยสีเขียว (<i>Aegithina viridissima</i>)
๒๒๓	นกขมิ้นปากเรียว (<i>Oriolus tenuirostris</i>)
๒๒๔	นกขมิ้นหัวดำเล็ก (<i>Oriolus xanthonotus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๒๕	นกขมิ้นหัวดำใหญ่ (<i>Oriolus xanthornus</i>)
๒๒๖	นกขัติยา (<i>Cutia nipalensis</i>)
๒๒๗	นกขี้เถ้าพันธุ์ชวา (<i>Coracina javensis</i>)
๒๒๘	นกขี้เถ้าลายขวาง (<i>Coracina striata</i>)
๒๒๙	นกขี้เถ้าใหญ่ (<i>Coracina macei</i>)
๒๓๐	นกขุนทอง (<i>Gracula religiosa</i>)
๒๓๑	นกขุนแผน (<i>Urocissa erythrorhyncha</i>)
๒๓๒	นกขุนแผนตะโพกแดง (<i>Harpactes duvaucelii</i>)
๒๓๓	นกขุนแผนตะโพกสีน้ำตาล (<i>Harpactes orrhophaeus</i>)
๒๓๔	นกขุนแผนท้ายทอยแดง (<i>Harpactes kasumba</i>)
๒๓๕	นกขุนแผนหัวดำ (<i>Harpactes diardii</i>)
๒๓๖	นกขุนแผนหัวแดง (<i>Harpactes erythrocephalus</i>)
๒๓๗	นกขุนแผนอกสีส้ม (<i>Harpactes oreskios</i>)
๒๓๘	นกเขนท้องแดง (<i>Phoenicurus auroreus</i>)
๒๓๙	นกเขนเทาหางแดง (<i>Rhyacornis fuliginosus</i>)
๒๔๐	นกเขนน้อยข้างสีส้ม (<i>Tarsiger cyanurus</i>)
๒๔๑	นกเขนน้อยคิ้วขาว (<i>Lalage nigra</i>)
๒๔๒	นกเขนน้อยไซบีเรีย (<i>Luscinia cyane</i>)
๒๔๓	นกเขนน้อยปีกดำ (<i>Hemipus hirundinaceus</i>)
๒๔๔	นกเขนน้อยปีกแถบขาว (<i>Hemipus picatus</i>)
๒๔๕	นกเขนน้อยพันธุ์ญี่ปุ่น (<i>Erithacus akahige</i>)
๒๔๖	นกเขนน้อยสีทอง (<i>Tarsiger chrysaeus</i>)
๒๔๗	นกเขนน้อยหัวดำ (<i>Luscinia obscura</i>)
๒๔๘	นกเขนน้อยหางแดง (<i>Luscinia sibilans</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๔๘	นกเขนน้ำเงิน (<i>Cinclidium frontale</i>)
๒๕๐	นกเขนเปล่ง (<i>Hodgsonius phaenicuroides</i>)
๒๕๑	นกเขนสีฟ้าท้ายสีน้ำตาล (<i>Phoenicurus frontalis</i>)
๒๕๒	นกเขนสีฟ้าหางขาว (<i>Cinclidium leucurum</i>)
๒๕๓	นกเขนหัวขาวท้ายแดง (<i>Chaimarrornis leucocephalus</i>)
๒๕๔	นกเขาเขียว (<i>Chalcophaps indica</i>)
๒๕๕	นกเขาเปล้าธรรมดา (<i>Treron curvirostra</i>)
๒๕๖	นกเขาพม่า (<i>Streptopelia orientalis</i>)
๒๕๗	นกเขาไฟ (<i>Streptopelia tranquebarica</i>)
๒๕๘	นกเขาลายเล็ก (<i>Macropygia ruficeps</i>)
๒๕๙	นกเขาลายใหญ่ (<i>Macropygia unchall</i>)
๒๖๐	นกเขียวก้านทองท้องสีส้ม (<i>Chloropsis hardwickii</i>)
๒๖๑	นกเขียวก้านทองปีกสีฟ้า (<i>Chloropsis cochinchinensis</i>)
๒๖๒	นกเขียวก้านทองเล็ก (<i>Chloropsis cyanopogon</i>)
๒๖๓	นกเขียวก้านทองหน้าผากสีทอง (<i>Chloropsis aurifrons</i>)
๒๖๔	นกเขียวก้านทองใหญ่ (<i>Chloropsis sonnerati</i>)
๒๖๕	นกเขียวคราม (<i>Irena puella</i>)
๒๖๖	นกเขียวปากงุ้ม (<i>Calyptomena viridis</i>)
๒๖๗	นกแขกเต้า (<i>Psittacula alexandri</i>)
๒๖๘	นกเขวก (<i>Nycticorax nycticorax</i>)
๒๖๙	นกคอบขาน้อย (<i>Sylvia curruca</i>)
๒๗๐	นกคอบทิม (<i>Luscinia calliope</i>)
๒๗๑	นกคอบทิมอกดำ (<i>Luscinia pectoralis</i>)
๒๗๒	นกคอบัน (<i>Jynx torquilla</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๗๓	นกคอมรกต (<i>Luscinia svecica</i>)
๒๗๔	นกคอสั้นตีนไว (<i>Calidris alba</i>)
๒๗๕	นกคอสามสี (<i>Eupetes macrocerus</i>)
๒๗๖	นกคักคูแซงแซว (<i>Surniculus lugubris</i>)
๒๗๗	นกคักคูค้าง (<i>Clamator jacobinus</i>)
๒๗๘	นกคักคูพันธุ์ยุโรป (<i>Cuculus canorus</i>)
๒๗๙	นกคักคูพันธุ์หิมาลัย (<i>Cuculus saturatus</i>)
๒๘๐	นกคักคูพันธุ์อินเดีย (<i>Cuculus micropterus</i>)
๒๘๑	นกคักคูมรกต (<i>Chrysococcyx maculatus</i>)
๒๘๒	นกคักคูลาย (<i>Cacomantis sonneratii</i>)
๒๘๓	นกคักคูเล็ก (<i>Cuculus poliocephalus</i>)
๒๘๔	นกคักคูสีทองแดง (<i>Chrysococcyx minutillus</i>)
๒๘๕	นกคักคูสีม่วง (<i>Chrysococcyx xanthorhynchus</i>)
๒๘๖	นกคักคูหงอน (<i>Clamator coromandus</i>)
๒๘๗	นกคักคูหางแพน (<i>Cacomantis sepulcralis</i>)
๒๘๘	นกคักคูเหยี่ยวพันธุ์อินเดีย (<i>Cuculus varius</i>)
๒๘๙	นกคักคูเหยี่ยวเล็ก (<i>Cuculus vagans</i>)
๒๙๐	นกคักคูเหยี่ยวใหญ่ (<i>Cuculus sparverioides</i>)
๒๙๑	นกคักคูเหยี่ยวอกแดง (<i>Cuculus fugax</i>)
๒๙๒	นกคิตติเวทาคำ (<i>Rissa tridactyla</i>)
๒๙๓	นกคุ้มสี (<i>Coturnix chinensis</i>)
๒๙๔	นกคุ้มอกคำ (<i>Coturnix coromandelica</i>)
๒๙๕	นกคุ้มอกลาย (<i>Turnix suscitator</i>)
๒๙๖	นกคุ้มอืดเล็ก (<i>Turnix sylvatica</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๕๗	นกคุ้มอีดใหญ่ (<i>Turnix tanki</i>)
๒๕๘	นกคู้ท (<i>Fulica atra</i>)
๒๕๙	นกเค้ากระระ (<i>Glaucidium brodiei</i>)
๓๐๐	นกเค้าจูด (<i>Athene brama</i>)
๓๐๑	นกเค้าแดง (<i>Otus rufescens</i>)
๓๐๒	นกเค้าป่าสีน้ำตาล (<i>Strix leptogrammica</i>)
๓๐๓	นกเค้าป่าหลังจูด (<i>Strix seloputo</i>)
๓๐๔	นกเค้าภูเขา (<i>Otus spilocephalus</i>)
๓๐๕	นกเค้าแมวหูสั้น (<i>Asio flammeus</i>)
๓๐๖	นกเค้าโมง หรือ นกเค้าแมว (<i>Glaucidium cuculoides</i>)
๓๐๗	นกเค้าหน้าผากขาว (<i>Otus sagittatus</i>)
๓๐๘	นกเค้าหูยาวเล็ก (<i>Otus sunia</i>)
๓๐๙	นกเค้าเหยี่ยว (<i>Ninox scutulata</i>)
๓๑๐	นกเค้าใหญ่พันธุ์เนปาล (<i>Bubo nipalensi</i>)
๓๑๑	นกเค้าใหญ่พันธุ์สุมาตรา (<i>Bubo sumatranus</i>)
๓๑๒	นกเค้าใหญ่สีคล้ำ (<i>Bubo coromandus</i>)
๓๑๓	นกเงือกกรามข้าง หรือ นกคู้ท ⁺ (<i>Aceros undulatus</i> หรือ <i>Rhyticeros undulatus</i>)
๓๑๔	นกเงือกกรามข้างปากเรียบ (<i>Aceros subruficollis</i> หรือ <i>Rhyticeros subruficollis</i>)
๓๑๕	นกเงือกคอแดง (<i>Aceros nipalensis</i>)
๓๑๖	นกเงือกดำ (<i>Anthracoseros malayanus</i>)
๓๑๗	นกเงือกปากดำ หรือ นกกาเขา (<i>Anorrhinus galeritus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๓๑๘	นกเงือกปากย่น (<i>Rhyticeros corrugatus</i>)
๓๑๙	นกเงือกสีน้ำตาล (<i>Anorrhinus tickelli</i> หรือ <i>Ptilolaemus tickelli</i>)
๓๒๐	นกเงือกสีน้ำตาลคอขาว (<i>Anorrhinus austeni</i> หรือ <i>Ptilolaemus austeni</i>)
๓๒๑	นกเงือกหัวแรด (<i>Buceros rhinoceros</i>)
๓๒๒	นกเงือกหัวหงอก (<i>Aceros comatus</i> หรือ <i>Berenicornis comatus</i>)
๓๒๓	นกจุมูกหลอคล้าย (<i>Calonectris leucomelas</i>)
๓๒๔	นกจุมูกหลอหางสั้น (<i>Puffinus tenuirostris</i>)
๓๒๕	นกจอกป่าหัวโต (<i>Calorhamphus fuliginosus</i>)
๓๒๖	นกจับแมลงคอขาวหน้าแดง (<i>Ficedula solitaria</i>)
๓๒๗	นกจับแมลงคอแดง (<i>Ficedula parva</i>)
๓๒๘	นกจับแมลงคือน้ำตาลแดง (<i>Cyornis banyumas</i>)
๓๒๙	นกจับแมลงคอสีน้ำเงินเข้ม (<i>Cyornis rubeculoides</i>)
๓๓๐	นกจับแมลงคิ้วเหลือง (<i>Ficedula narcissina</i>)
๓๓๑	นกจับแมลงจุกดำ (<i>Hypothymis azurea</i>)
๓๓๒	นกจับแมลงคอกสีส้ม (<i>Ficedula mugimaki</i>)
๓๓๓	นกจับแมลงตะโพกเหลือง (<i>Ficedula zanthopygia</i>)
๓๓๔	นกจับแมลงพันธุ์จีน (<i>Cyornis rubeculoides</i>)
๓๓๕	นกจับแมลงแถบคอสีส้ม (<i>Ficedula strophiatea</i>)
๓๓๖	นกจับแมลงท้องลาย (<i>Muscicapa griseisticta</i>)
๓๓๗	นกจับแมลงป่าชายเลน หรือ นกจับแมลงป่าโกงกาง (<i>Cyornis rufigastra</i>)
๓๓๘	นกจับแมลงป่าพรุ หรือ นกจับแมลงคอสีฟ้าสด (<i>Cyornis turcosa</i>)
๓๓๙	นกจับแมลงปีกน้ำตาลแดง (<i>Philentoma pyrhopterum</i>)
๓๔๐	นกจับแมลงเล็กขาวดำ (<i>Ficedula westermanni</i>)
๓๔๑	นกจับแมลงสร้อยคอขาว (<i>Ficedula monileger</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๓๔๒	นกจับแมลงสีคราม (<i>Ficedula superciliaris</i>)
๓๔๓	นกจับแมลงสีคล้ำ (<i>Muscicapa sibirica</i>)
๓๔๔	นกจับแมลงสีคล้ำหางแถบขาว (<i>Cyornis concreta</i>)
๓๔๕	นกจับแมลงสีน้ำตาล (<i>Muscicapa dauurica</i>)
๓๔๖	นกจับแมลงสีน้ำตาลแดง (<i>Muscicapa ferruginea</i>)
๓๔๗	นกจับแมลงสีน้ำตาลท้องลาย (<i>Muscicapa williamsoni</i>)
๓๔๘	นกจับแมลงสีฟ้า (<i>Eumyias thalassina</i>)
๓๔๙	นกจับแมลงสีฟ้าจิว (<i>Muscicapella hodgsoni</i>)
๓๕๐	นกจับแมลงสีฟ้าท้องขาว (<i>Cyanoptila cyanomelana</i>)
๓๕๑	นกจับแมลงสีฟ้าอ่อน (<i>Cyornis unicolor</i>)
๓๕๒	นกจับแมลงหน้าดำคอขาว (<i>Ficedula tricolor</i>)
๓๕๓	นกจับแมลงหน้าผากขาว (<i>Ficedula hyperythra</i>)
๓๕๔	นกจับแมลงหลังสีเขียว (<i>Ficedula elisae</i>)
๓๕๕	นกจับแมลงหลังสีเทา (<i>Ficedula hodgsonii</i>)
๓๕๖	นกจับแมลงหัวเทา (<i>Culicicapa ceylonensis</i>)
๓๕๗	นกจับแมลงหัวสีฟ้า (<i>Ficedula sapphira</i>)
๓๕๘	นกจับแมลงอกแดง (<i>Philentoma velatum</i>)
๓๕๙	นกจับแมลงอกเทา (<i>Rhinomyias umbratilis</i>)
๓๖๐	นกจับแมลงอกส้มท้องขาว (<i>Cyornis tickelliae</i>)
๓๖๑	นกจับแมลงอกสีน้ำตาล (<i>Muscicapa muttui</i>)
๓๖๒	นกจับแมลงอกสีน้ำตาลอ่อน (<i>Rhinomyias brunneata</i>)
๓๖๓	นกจับแมลงอกสีเนื้อ (<i>Rhinomyias olivacea</i>)
๓๖๔	นกจับแมลงอกสีฟ้า (<i>Cyornis hainana</i>)
๓๖๕	นกจับแมลงอกสีส้ม (<i>Ficedula dumetoria</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๓๖๖	นกจาบคาคอสีฟ้า (<i>Merops viridis</i>)
๓๖๗	นกจาบคาเคราแดง (<i>Nyctornis amictus</i>)
๓๖๘	นกจาบคาเคราน้ำเงิน (<i>Nyctornis athertoni</i>)
๓๖๙	นกจาบคาเล็ก (<i>Merops orientalis</i>)
๓๗๐	นกจาบคาหัวเขียว (<i>Merops philippinus</i>)
๓๗๑	นกจาบคาหัวสีส้ม (<i>Merops leschenaulti</i>)
๓๗๒	นกจาบดินสีน้ำตาลคอยาว (<i>Pellorneum albiventre</i>)
๓๗๓	นกจาบดินหัวดำ (<i>Pellorneum capistratum</i>)
๓๗๔	นกจาบดินคอยาว (<i>Pellorneum ruficeps</i>)
๓๗๕	นกจาบปีกอ่อนเขียว (<i>Carduelis ambigua</i>)
๓๗๖	นกจาบปีกอ่อนตะโพกชมพู (<i>Carpodacus eos</i>)
๓๗๗	นกจาบปีกอ่อนเล็ก (<i>Emberiza pusilla</i>)
๓๗๘	นกจาบปีกอ่อนสีกุหลาบ (<i>Carpodacus erythrinus</i>)
๓๗๙	นกจาบปีกอ่อนสีชมพูคล้ำ (<i>Carpodacus nipalensis</i>)
๓๘๐	นกจาบปีกอ่อนสีแดง (<i>Haematospiza sipahi</i>)
๓๘๑	นกจาบปีกอ่อนสีตาล (<i>Emberiza rutila</i>)
๓๘๒	นกจาบปีกอ่อนหงอน (<i>Melophus lathami</i>)
๓๘๓	นกจาบปีกอ่อนหน้าดำ (<i>Emberiza spodocephala</i>)
๓๘๔	นกจาบปีกอ่อนหัวดำ (<i>Emberiza melanocephala</i>)
๓๘๕	นกจาบปีกอ่อนหัวดำขาว (<i>Emberiza tristrami</i>)
๓๘๖	นกจาบปีกอ่อนหัวเทา (<i>Emberiza fucata</i>)
๓๘๗	นกจาบปีกอ่อนหัวเทาอกชมพู (<i>Fringilla coelebs</i>)
๓๘๘	นกจาบปีกอ่อนอกส้ม (<i>Fringilla montifringilla</i>)
๓๘๙	นกจาบปีกอ่อนอกเหลือง (<i>Emberiza aureola</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๓๕๐	นกจาบฝนปีกแดง (<i>Mirafra assamica</i>)
๓๕๑	นกจาบฝนเสียงสวรรค์ (<i>Alauda gulgula</i>)
๓๕๒	นกจาบฝนเสียงใส (<i>Mirafra javanica</i>)
๓๕๓	นกจุนจุน ⁺ หรือ นกจุนจุน ⁺ ท้องเทาหัวเหลือง (<i>Tesia olivea</i>)
๓๕๔	นกจุนจุน ⁺ ท้องเทา (<i>Tesia cyaniventer</i>)
๓๕๕	นกจุนจุน ⁺ หัวสีตาล (<i>Tesia castaneocoronata</i>)
๓๕๖	นกจู้เต้ ⁺ เขาปูน (<i>Napothera crispifrons</i>)
๓๕๗	นกจู้เต้ ⁺ คิ้วยาว (<i>Napothera epilepidota</i>)
๓๕๘	นกจู้เต้ ⁺ จิ๋ว (<i>Pnoepyga pusilla</i>)
๓๕๙	นกจู้เต้ ⁺ ตีนใหญ่ (<i>Napothera macrodactyla</i>)
๔๐๐	นกจู้เต้ ⁺ ลาย (<i>Kenopia striata</i>)
๔๐๑	นกจู้เต้ ⁺ หางสั้น (<i>Nepothera brevicaudata</i>)
๔๐๒	นกโจรสลัดเกาะคริสต์มาส (<i>Fregata andrewsi</i>)
๔๐๓	นกโจรสลัดเล็ก (<i>Fregata ariel</i>)
๔๐๔	นกโจรสลัดใหญ่ (<i>Fregata minor</i>)
๔๐๕	นกเงี้ยววงธรรมดา (<i>Tephrodornis pondicerianus</i>)
๔๐๖	นกเงี้ยววงหางสีน้ำตาล (<i>Tephrodornis virgatus</i>)
๔๐๗	นกเงี้ยวบั้งกลาง (<i>Coracina polioptera</i>)
๔๐๘	นกเงี้ยวบั้งเล็ก (<i>Coracina fimbriata</i>)
๔๐๙	นกเงี้ยวบั้งใหญ่ (<i>Coracina melaschista</i>)
๔๑๐	นกชนหิน หรือ นกหิน (<i>Buceros vigil</i> หรือ <i>Rhinoplax vigil</i>)
๔๑๑	นกช้อนหอยขาว หรือ นกกุลาขาว (<i>Threskiornis melanocephalus</i>)
๔๑๒	นกช้อนหอยดำ หรือ นกกุลาดำ (<i>Pseudibis davisoni</i>)
๔๑๓	นกช้อนหอยดำเหลือง (<i>Plegadis falcinellus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๔๑๔	นกช้อนหอยใหญ่ หรือ นกกุลาใหญ่ (<i>Pseudibis gigantea</i>)
๔๑๕	นกขาปีไหน (<i>Caloenas nicobarica</i>)
๔๑๖	นกชายเลนกระหม่อมแดง (<i>Calidris acuminata</i>)
๔๑๗	นกชายเลนเขียว (<i>Tringa ochropus</i>)
๔๑๘	นกชายเลนท้องดำ (<i>Calidris alpina</i>)
๔๑๙	นกชายเลนน้ำจืด (<i>Tringa glareola</i>)
๔๒๐	นกชายเลนบึง (<i>Tringa stagnatilis</i>)
๔๒๑	นกชายเลนปากกว้าง (<i>Limicola falcinellus</i>)
๔๒๒	นกชายเลนปากโคลิ่ง (<i>Calidris ferruginea</i>)
๔๒๓	นกชายเลนปากช้อน (<i>Eurynorhynchus pygmeus</i>)
๔๒๔	นกชายเลนปากเอน (<i>Xenus cinereus</i>)
๔๒๕	นกช่อมทะเลปากยาว (<i>Limnodromus scolopaceus</i>)
๔๒๖	นกช่อมทะเลอกแดง (<i>Limnodromus semipalmatus</i>)
๔๒๗	นกแซงแซวปากกา (<i>Dicrurus annectans</i>)
๔๒๘	นกแซงแซวเล็กเหลือบ (<i>Dicrurus aeneus</i>)
๔๒๙	นกแซงแซวสีเทา (<i>Dicrurus leucophaeus</i>)
๔๓๐	นกแซงแซวหงอนขน (<i>Dicrurus hottentottus</i>)
๔๓๑	นกแซงแซวหางบ่วงเล็ก (<i>Dicrurus remifer</i>)
๔๓๒	นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ (<i>Dicrurus paradiseus</i>)
๔๓๓	นกแซงแซวหางปลา (<i>Dicrurus macrocercus</i>)
๔๓๔	นกแซวสวรรค์ (<i>Terpsiphone paradisi</i>)
๔๓๕	นกแซวสวรรค์หางดำ (<i>Terpsiphone atrocaudata</i>)
๔๓๖	นกเค้ายาบิน (<i>Actitis hypoleucos</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๔๓๗	นกเด้าดินทุ่ง หรือ นกเด้าดินทุ่งใหญ่ (<i>Anthus richardi</i> หรือ <i>Anthus novaeseelandiae</i>)
๔๓๘	นกเด้าดินทุ่งเล็ก (<i>Anthus rufulus</i>)
๔๓๙	นกเด้าดินพันธุ์จีน หรือ นกเด้าดินนิ้วสั้น (<i>Anthus godlewskii</i>)
๔๔๐	นกเด้าดินพันธุ์ไชบีเรีย (<i>Anthus rubescens</i>)
๔๔๑	นกเด้าดินสวน (<i>Anthus hodgsoni</i>)
๔๔๒	นกเด้าดินอกแดง (<i>Anthus cervinus</i>)
๔๔๓	นกเด้าดินอกสีชมพู (<i>Anthus roseatus</i>)
๔๔๔	นกเด้าลมดง (<i>Dendronanthus indicus</i>)
๔๔๕	นกเด้าลมหลังเทา (<i>Motacilla cinerea</i>)
๔๔๖	นกเด้าลมหัวเหลือง (<i>Motacilla citrieola</i>)
๔๔๗	นกเด้าลมเหลือง (<i>Motacilla flava</i>)
๔๔๘	นกเด้าดินดงญี่ปุ่น (<i>Turdus cardis</i>)
๔๔๙	นกเด้าดินดงคอแดง หรือ นกเด้าดินดงคอดำ (<i>Turdus ruficollis</i>)
๔๕๐	นกเด้าดินดงคำปีกเทา (<i>Turdus boulboul</i>)
๔๕๑	นกเด้าดินดงลายเสือ (<i>Zoothera dauma</i>)
๔๕๒	นกเด้าดินดงเล็กปากยาว (<i>Zoothera marginata</i>)
๔๕๓	นกเด้าดินดงสีคล้ำ (<i>Turdus obscurus</i>)
๔๕๔	นกเด้าดินดงสีดำ (<i>Turdus merula</i>)
๔๕๕	นกเด้าดินดงสีเทาดำ (<i>Zoothera sibirica</i>)
๔๕๖	นกเด้าดินดงสีน้ำตาลแดง (<i>Turdus rubrocanus</i>)
๔๕๗	นกเด้าดินดงหลังสีไพล (<i>Zoothera dixonii</i>)
๔๕๘	นกเด้าดินดงหัวน้ำตาลแดง (<i>Zoothera interpres</i>)
๔๕๙	นกเด้าดินดงหัวสีส้ม (<i>Zoothera citrina</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๔๖๐	นกเดินดงอกดำ (<i>Turdus dissimilis</i>)
๔๖๑	นกเดินดงอกเทา (<i>Turdus feae</i>)
๔๖๒	นกเดินดงอกลาย (<i>Turdus naumanni</i>)
๔๖๓	นกตบยุงป่าโคก (<i>Caprimulgus affinis</i>)
๔๖๔	นกตบยุงพันธุ์มลายู (<i>Eurostopodus temminckii</i>)
๔๖๕	นกตบยุงภูเขา (<i>Caprimulgus indicus</i>)
๔๖๖	นกตบยุงยักษ์ (<i>Eurostopodus macrotis</i>)
๔๖๗	นกตบยุงเล็ก (<i>Caprimulgus asiaticus</i>)
๔๖๘	นกตบยุงหางยาว (<i>Caprimulgus macrurus</i>)
๔๖๙	นกตะกราม (<i>Leptoptilos dubius</i>)
๔๗๐	นกตะกรุม (<i>Leptoptilos javanicus</i>)
๔๗๑	นกตะขาบดง (<i>Eurystomus orientalis</i>)
๔๗๒	นกตะขาบทุ่ง (<i>Coracias benghalensis</i>)
๔๗๓	นกตั้งถ้อย (<i>Megalaima virens</i>)
๔๗๔	นกตีดแก้มเหลือง (<i>Parus spilonotus</i>)
๔๗๕	นกตีดคิ้วเหลือง (<i>Sylviparus modestus</i>)
๔๗๖	นกตีดสุลต่าน (<i>Melanochlora sultanea</i>)
๔๗๗	นกตีดหน้าแดง (<i>Cephalopyrus flammiceps</i>)
๔๗๘	นกตีดหัวแดง (<i>Aegithalos concinus</i>)
๔๗๙	นกตีดใหญ่ (<i>Parus major</i>)
๔๘๐	นกตีทอง (<i>Megalaima haemacephala</i>)
๔๘๑	นกตีนเทียน (<i>Himantopus himantopus</i>)
๔๘๒	นกตีนเหลือง (<i>Heteroscelus brevipes</i>)
๔๘๓	นกแต้วแล้วเขียวเขมร หรือ นกแต้วแร้วเขียวเขมร (<i>Pitta ellioti</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๔๘๔	นกแต้วแล้วแดงมลายู หรือ นกแต้วแร้วแดงมลายู (<i>Pitta granatina</i>)
๔๘๕	นกแต้วแล้วธรรมดา หรือ นกแต้วแร้วธรรมดา หรือ นกกอหลอ (<i>Pitta moluccensis</i>)
๔๘๖	นกแต้วแล้วป่าโกงกาง หรือ นกแต้วแร้วป่าโกงกาง (<i>Pitta megarhyncha</i>)
๔๘๗	นกแต้วแล้วยักษ์ หรือ นกแต้วแร้วยักษ์ หรือ นกชุ่มหมู (<i>Pitta caerulea</i>)
๔๘๘	นกแต้วแล้วลาย หรือ นกแต้วแร้วลาย (<i>Pitta guajana</i>)
๔๘๙	นกแต้วแล้วสีน้ำเงิน หรือ นกแต้วแร้วสีน้ำเงิน (<i>Pitta cyanea</i>)
๔๙๐	นกแต้วแล้วหูยาว หรือ นกแต้วแร้วหูยาว (<i>Pitta phayrei</i>)
๔๙๑	นกแต้วแล้วใหญ่หัวสีน้ำเงิน หรือ นกแต้วแร้วใหญ่หัวสีน้ำเงิน (<i>Pitta soror</i>)
๔๙๒	นกแต้วแล้วใหญ่หัวสีน้ำตาล หรือ นกแต้วแร้วใหญ่หัวสีน้ำตาล (<i>Pitta oatesi</i>)
๔๙๓	นกแต้วแล้วอกเขียว หรือ นกแต้วแร้วอกเขียว (<i>Pitta sordida</i>)
๔๙๔	นกโตคลื่นสีคล้ำ (<i>Oceanodroma monorhis</i>)
๔๙๕	นกโตไม้ไ้โคนหางสีน้ำตาล (<i>Sitta nagaensis</i>)
๔๙๖	นกโตไม้ท้องสีเม็ดมะขาม (<i>Sitta castanea</i>)
๔๙๗	นกโตไม้สีสวย (<i>Sitta formosa</i>)
๔๙๘	นกโตไม้หน้าผากกำมะหยี่ (<i>Sitta frontalia</i>)
๔๙๙	นกโตไม้ใหญ่ (<i>Sitta magna</i>)
๕๐๐	นกทะเลขาเขียว (<i>Tringa nebularia</i>)
๕๐๑	นกทะเลขาเขียวลายจุด (<i>Tringa guttifer</i>)
๕๐๒	นกทะเลขาแดงธรรมดา (<i>Tringa totanus</i>)
๕๐๓	นกทะเลขาแดงลายจุด (<i>Tringa erythropus</i>)
๕๐๔	นกทีดที่อมลายู (<i>Ketupa ketupu</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๐๕	นกทืดทือพันธุ์เหนือ (<i>Ketupa zeylonensis</i>)
๕๐๖	นกน้อคดี่ (<i>Anous stolidus</i>)
๕๐๗	นกน้อทเล็ก (<i>Calidris canutus</i>)
๕๐๘	นกน้อทใหญ่ (<i>Calidris tenuirostris</i>)
๕๐๙	นกนางนวลเกลบกี้ขาว (<i>Sterna anaethetus</i>)
๕๑๐	นกนางนวลเกลบกเราขาว (<i>Chlidonias hybridus</i>)
๕๑๑	นกนางนวลเกลบกแสะเปียน (<i>Sterna caspia</i>)
๕๑๒	นกนางนวลเกลบกจีน (<i>Sterna bernsteini</i>)
๕๑๓	นกนางนวลเกลบกดำ (<i>Sterna fuscata</i>)
๕๑๔	นกนางนวลเกลบกดำปีกขาว (<i>Chlidonias leucopterus</i>)
๕๑๕	นกนางนวลเกลบกท้องดำ (<i>Sterna acuticauda</i>)
๕๑๖	นกนางนวลเกลบกท้ายทอยดำ (<i>Sterna sumatrana</i>)
๕๑๗	นกนางนวลเกลบกธรรมดา (<i>Sterna hirundo</i>)
๕๑๘	นกนางนวลเกลบกปากหนา (<i>Gelochelidon nilotica</i>)
๕๑๙	นกนางนวลเกลบกแม่น้ำ (<i>Sterna aurantia</i>)
๕๒๐	นกนางนวลเกลบกเล็ก (<i>Sterna albifrons</i>)
๕๒๑	นกนางนวลเกลบกสีกุหลาบ (<i>Sterna dougallii</i>)
๕๒๒	นกนางนวลเกลบกหงอนเล็ก (<i>Sterna bengalensis</i>)
๕๒๓	นกนางนวลเกลบกหงอนใหญ่ (<i>Sterna bergii</i>)
๕๒๔	นกนางนวลขอบปีกขาว (<i>Larus ridibundus</i>)
๕๒๕	นกนางนวลธรรมดา (<i>Larus brunnicephalus</i>)
๕๒๖	นกนางนวลปากเรียว (<i>Larus genei</i>)
๕๒๗	นกนางนวลหัวดำใหญ่ (<i>Larus ichthyaetus</i>)
๕๒๘	นกนางนวลหางดำ (<i>Larus crassirostris</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๒๕	นกนางนวลแฮร์ริง (<i>Larus argentatus</i>)
๕๓๐	นกนางแอ่นตะโพกแดง (<i>Hirundo daurica</i>)
๕๓๑	นกนางแอ่นลาย (<i>Hirundo striolata</i>)
๕๓๒	นกนางแอ่นทรายสร้อยคอดำ (<i>Riparia riparia</i>)
๕๓๓	นกนางแอ่นทรายสีน้ำตาล (<i>Riparia paludicola</i>)
๕๓๔	นกนางแอ่นบ้าน (<i>Hirundo rustica</i>)
๕๓๕	นกนางแอ่นแปซิฟิก (<i>Hirundo tahitica</i>)
๕๓๖	นกนางแอ่นพาสีคล้ำ (<i>Hirundo concolor</i>)
๕๓๗	นกนางแอ่นมาตินพันธุ์ไซบีเรีย (<i>Delichon urbica</i>)
๕๓๘	นกนางแอ่นมาตินพันธุ์เนปาล (<i>Delichon nipalensis</i>)
๕๓๙	นกนางแอ่นมาตินพันธุ์เอเชียใต้ (<i>Delichon dasypus</i>)
๕๔๐	นกนางแอ่นหางลวด (<i>Hirundo smithii</i>)
๕๔๑	นกนิลตวาท้องสีส้ม (<i>Niltava vivida</i>)
๕๔๒	นกนิลตวาท้องสีส้มคอดำ (<i>Niltava sundara</i>)
๕๔๓	นกนิลตวาท้องสีส้มพันธุ์จีน (<i>Niltava davidi</i>)
๕๔๔	นกนิลตวาเล็ก (<i>Niltava macgrigoriae</i>)
๕๔๕	นกนิลตวาใหญ่ (<i>Niltava grandis</i>)
๕๔๖	นกบั้งรอกเขี้ยวอกแดง (<i>Phaenicophaeus curvirostris</i>)
๕๔๗	นกบั้งรอกแดง (<i>Phaenicophaeus chlorophaeus</i>)
๕๔๘	นกบั้งรอกปากแดง (<i>Phaenicophaeus javanicus</i>)
๕๔๙	นกบั้งรอกเล็กท้องแดง (<i>Phaenicophaeus sumatranus</i>)
๕๕๐	นกบั้งรอกเล็กท้องเทา (<i>Phaenicophaeus diardi</i>)
๕๕๑	นกบั้งรอกใหญ่ (<i>Phaenicophaeus tristis</i>)
๕๕๒	นกบูบีตีนแดง (<i>Sula sula</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๕๓	นกบูบีสีน้ำตาล (<i>Sula leucogaster</i>)
๕๕๔	นกบูบีหน้าดำ (<i>Sula dactylatra</i>)
๕๕๕	นกปรอดคอยาย (<i>Pycnonotus finlaysoni</i>)
๕๕๖	นกปรอดจีน (<i>Pycnonotus sinensis</i>)
๕๕๗	นกปรอดดำ
	<i>(Hypsipetes leucocephalus หรือ Hypsipetes madagascariensis)</i>
๕๕๘	นกปรอดดำปีกขาว (<i>Pycnonotus melanoleucos</i>)
๕๕๙	นกปรอดทอง (<i>Pycnonotus atriceps</i>)
๕๖๐	นกปรอดท้องสีเทา (<i>Pycnonotus cyaniventris</i>)
๕๖๑	นกปรอดเทาหัวขาว (<i>Hypsipetes thompsoni</i>)
๕๖๒	นกปรอดคภูเขา (<i>Hypsipetes mccllellandii</i>)
๕๖๓	นกปรอดแม่พะ หรือ นกปรอดแม่ทะ (<i>Pycnonotus zeylanicus</i>)
๕๖๔	นกปรอดลาย (<i>Pycnonotus striatus</i>)
๕๖๕	นกปรอดเล็กตาขาว (<i>Iole propinqua หรือ Hypsipetes propinquus</i>)
๕๖๖	นกปรอดเล็กท้องเทา (<i>Pycnonotus erythrophthalmos</i>)
๕๖๗	นกปรอดเล็กสีไพลตาแดง (<i>Iole virescens หรือ Hypsipetes virescens</i>)
๕๖๘	นกปรอดสวน (<i>Pycnonotus blanfordi</i>)
๕๖๙	นกปรอดสีขี้เถ้า (<i>Hemixos flavala หรือ Hypsipetes flavala</i>)
๕๗๐	นกปรอดสีคล้ายไต้คอเหลือง (<i>Criniger finschii</i>)
๕๗๑	นกปรอดสีน้ำตาลตาขาว (<i>Pycnonotus simplex</i>)
๕๗๒	นกปรอดสีน้ำตาลตาแดง (<i>Pycnonotus brunneus</i>)
๕๗๓	นกปรอดสีไพลใหญ่ (<i>Pycnonotus plumosus</i>)
๕๗๔	นกปรอดหงอนตาขาว (<i>Iole olivacea หรือ Hypsipetes charlottae</i>)
๕๗๕	นกปรอดหงอนปากหนา (<i>Spizixos canifrons</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๗๖	นกปรอดหงอนหลังลาย (<i>Pycnonotus eutilotus</i>)
๕๗๗	นกปรอดหน้าवल (<i>Pycnonotus goiavier</i>)
๕๗๘	นกปรอดหลังเขียวอกลาย (<i>Ixos malaccensis</i> หรือ <i>Hypsipetes malaccensis</i>)
๕๗๙	นกปรอดหลังฟู (<i>Tricholestes criniger</i> หรือ <i>Hypsipetes criniger</i>)
๕๘๐	นกปรอดหัวโขน หรือ นกกรงหัวจุก (<i>Pycnonotus jocosus</i>)
๕๘๑	นกปรอดหัวโขนก้นเหลือง (<i>Pycnonotus xanthorrhous</i>)
๕๘๒	นกปรอดหัวตาขาว (<i>Pycnonotus flavescens</i>)
๕๘๓	นกปรอดหัวสีเขม่า (<i>Pycnonotus aurigaster</i>)
๕๘๔	นกปรอดเหลืองหัวจุก (<i>Pycnonotus melanicterus</i>)
๕๘๕	นกปรอดอกลายเกล็ด (<i>Pycnonotus squamatus</i>)
๕๘๖	นกปรอดโองแก้มเทา (<i>Criniger bres</i>)
๕๘๗	นกปรอดโองท้องสีน้ำตาล (<i>Criniger ochraceus</i>)
๕๘๘	นกปรอดโองเมืองเหนือ (<i>Criniger pallidus</i>)
๕๘๙	นกปรอดโองไร้หงอน (<i>Criniger phaeocephalus</i>)
๕๙๐	นกปรอดโองหน้าปากเทา (<i>Alophoixus flaveolus</i> หรือ <i>Criniger flaveolus</i>)
๕๙๑	นกปลีกล้วยท้องเทา (<i>Arachnothera affinis</i>)
๕๙๒	นกปลีกล้วยปากยาว (<i>Arachnothera robusta</i>)
๕๙๓	นกปลีกล้วยปากหนา (<i>Arachnothera crassirostris</i>)
๕๙๔	นกปลีกล้วยลาย (<i>Arachnothera magna</i>)
๕๙๕	นกปลีกล้วยเล็ก (<i>Arachnothera longirostra</i>)
๕๙๖	นกปลีกล้วยหูเหลืองเล็ก (<i>Arachnothera chrysogenys</i>)
๕๙๗	นกปลีกล้วยหูเหลืองใหญ่ (<i>Arachnothera flavigaster</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๕๘	นกปากกบปีกยี่ไต๋ (<i>Batrachostomus stellatus</i>)
๕๕๙	นกปากกบพันธุ์ชวา (<i>Batrachostomus javensis</i>)
๖๐๐	นกปากกบยักษ์ (<i>Batrachostomus auritus</i>)
๖๐๑	นกปากกบลายดำ (<i>Batrachostomus hodgsoni</i>)
๖๐๒	นกปากงอน (<i>Recurvirostra avosetta</i>)
๖๐๓	นกปากช้อนหน้าขาว (<i>Platalea leucorodia</i>)
๖๐๔	นกปากช้อนหน้าดำ (<i>Platalea minor</i>)
๖๐๕	นกปากซ่อมดง (<i>Scolopax rusticola</i>)
๖๐๖	นกปากซ่อมพง (<i>Gallinago nemoricola</i>)
๖๐๗	นกปากซ่อมเล็ก (<i>Lymnocyptes minimus</i>)
๖๐๘	นกปากซ่อมสวีนิโฮ (<i>Gallinago megala</i>)
๖๐๙	นกปากซ่อมหางเข็ม (<i>Gallinago stenura</i>)
๖๑๐	นกปากซ่อมหางพัด (<i>Gallinago gallinago</i>)
๖๑๑	นกปากนกแก้วคิ้วดำ (<i>Pradoxornis atrosuperciliaris</i>)
๖๑๒	นกปากนกแก้วหัวเทา (<i>Paradoxornis gularis</i>)
๖๑๓	นกปากนกแก้วหางสั้น (<i>Paradoxornis davidianus</i>)
๖๑๔	นกปากนกแก้วหูเทา (<i>Paradoxornis nipalensis</i>)
๖๑๕	นกปากนกแก้วอกลาย (<i>Paradoxornis guttaticollis</i>)
๖๑๖	นกปากห่าง (<i>Anastomus oscitans</i>)
๖๑๗	นกปากแอนหางดำ (<i>Limosa limosa</i>)
๖๑๘	นกปากแอนหางลาย (<i>Limosa lapponica</i>)
๖๑๙	นกปีกแพรสีเขียว (<i>Cochoa viridis</i>)
๖๒๐	นกปีกแพรสีม่วง (<i>Cochoa purpurea</i>)
๖๒๑	นกปีกลายตาขาว (<i>Actinodura ramsayi</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๖๒๒	นกปีกลายสก็อต (<i>Garrulus glandarius</i>)
๖๒๓	นกปีกสั้นเล็ก (<i>Brachypteryx leucophrys</i>)
๖๒๔	นกปีกสั้นสีน้ำเงิน (<i>Brachypteryx montana</i>)
๖๒๕	นกเป็ดผีเล็ก (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)
๖๒๖	นกเป็ดผีใหญ่ (<i>Podiceps cristatus</i>)
๖๒๗	นกเป็ดน้ำเหลือง (<i>Treron phoenicoptera</i>)
๖๒๘	นกเป็ดน้ำคอสีม่วง (<i>Treron vernans</i>)
๖๒๙	นกเป็ดน้ำแดง (<i>Treron fulvicollis</i>)
๖๓๐	นกเป็ดน้ำทองขาว (<i>Treron sieboldii</i>)
๖๓๑	นกเป็ดน้ำเล็กหัวเทา (<i>Treron olax</i>)
๖๓๒	นกเป็ดน้ำแดง (<i>Ptilinopus jambu</i>)
๖๓๓	นกเป็ดน้ำเหลือง (<i>Treron pompadora</i>)
๖๓๔	นกเป็ดน้ำหางเข็ม (<i>Treron apicauda</i>)
๖๓๕	นกเป็ดน้ำหางเข็มหัวปีกแดง (<i>Treron seimundi</i>)
๖๓๖	นกเป็ดน้ำหางพลั่ว (<i>Treron sphenura</i>)
๖๓๗	นกเป็ดน้ำใหญ่ (<i>Treron capellei</i>)
๖๓๘	นกเป็ดน้ำออกสีม่วงน้ำตาล (<i>Treron bicincta</i>)
๖๓๙	นกเป็ดน้ำสี (<i>Certhia discolor</i>)
๖๔๐	นกโป่งวิด (<i>Rostratula benghalensis</i>)
๖๔๑	นกพงคิ้วดำ (<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>)
๖๔๒	นกพงคิ้วแดงท้ายทอยสีเทา (<i>Locustella certhiola</i>)
๖๔๓	นกพงคิ้วแดงนอกสาย (<i>Locustella lanceolata</i>)
๖๔๔	นกพงนาพันธุจีน (<i>Acrocephalus concinens</i>)
๖๔๕	นกพงนาพันธุแมนจูเรีย (<i>Acrocephalus tangorum</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๖๔๖	นกพงนาหิมาลัย (<i>Acrocephalus agricola</i>)
๖๔๗	นกพงปากหนา (<i>Acrocephalus aedon</i>)
๖๔๘	นกพงหญ้า (<i>Graminicola bengalensis</i>)
๖๔๙	นกพงใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น (<i>Acrocephalus orientalis</i> หรือ <i>Acrocephalus arundinaceus</i>)
๖๕๐	นกพงใหญ่พันธุ์อินเดีย (<i>Acrocephalus stentoreus</i>)
๖๕๑	นกพญาปากกว้างท้องแดง (<i>Cymbirhynchus macrorhynchos</i>)
๖๕๒	นกพญาปากกว้างลายเหลือง (<i>Eurylaimus javanicus</i>)
๖๕๓	นกพญาปากกว้างเล็ก (<i>Eurylaimus ochromalus</i>)
๖๕๔	นกพญาปากกว้างสีดำ (<i>Corydon sumatranus</i>)
๖๕๕	นกพญาปากกว้างหางยาว (<i>Psarisomus dalhousiae</i>)
๖๕๖	นกพญาปากกว้างอกสีเงิน (<i>Serilophus lunatus</i>)
๖๕๗	นกพญาไฟคอเทา (<i>Pericrocotus solaris</i>)
๖๕๘	นกพญาไฟพันธุ์เหนือ (<i>Pericrocotus ethologus</i>)
๖๕๙	นกพญาไฟแม่สะเรียง (<i>Pericrocotus brevirostris</i>)
๖๖๐	นกพญาไฟเล็ก (<i>Pericrocotus cinnamomeus</i>)
๖๖๑	นกพญาไฟเล็กคอดำ (<i>Pericrocotus igneus</i>)
๖๖๒	นกพญาไฟสีกุหลาบ (<i>Pericrocotus roseus</i>)
๖๖๓	นกพญาไฟสีเทา (<i>Pericrocotus divaricatus</i>)
๖๖๔	นกพญาไฟตะโพกสีน้ำตาล (<i>Pericrocotus cantonensis</i>)
๖๖๕	นกพญาไฟใหญ่ (<i>Pericrocotus flammeus</i>)
๖๖๖	นกพรานฝั่ง (<i>Indicator archipelagicus</i>)
๖๖๗	นกพริก (<i>Metopidius indicus</i>)
๖๖๘	นกพลิกหิน (<i>Arenaria interpres</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๖๖๕	นกพิราบเขาสูง (<i>Columba pulchricollis</i>)
๖๖๐	นกพิราบป่าอกลาย (<i>Columba hodgsonii</i>)
๖๖๑	นกโพระดกคอสีฟ้า (<i>Megalaima asiatica</i>)
๖๖๒	นกโพระดกคอสีฟ้าเคราดำ (<i>Megalaima incognita</i>)
๖๖๓	นกโพระดกคางแดง (<i>Megalaima mystacophanos</i>)
๖๖๔	นกโพระดกคางเหลือง (<i>Megalaima franklinii</i>)
๖๖๕	นกโพระดกคิ้วดำ (<i>Megalaima oorti</i>)
๖๖๖	นกโพระดกเคราเหลือง (<i>Megalaima chrysopogon</i>)
๖๖๗	นกโพระดกธรรมดา (<i>Megalaima lineata</i>)
๖๖๘	นกโพระดกหนวดแดง (<i>Psilopogon pyrolophus</i>)
๖๖๙	นกโพระดกหน้าผากดำ (<i>Megalaima australis</i>)
๖๗๐	นกโพระดกหลากสี (<i>Megalaima rafflesii</i>)
๖๗๑	นกโพระดกหัวเหลือง (<i>Megalaima henricii</i>)
๖๗๒	นกโพระดกหูเขียว (<i>Megalaima faiostriata</i>)
๖๗๓	นกพีนุฟุท (<i>Heliopais personata</i>)
๖๗๔	นกภูหงอนทองขาว (<i>Yuhina zantholeuca</i>)
๖๗๕	นกภูหงอนพม่า (<i>Yuhina humilis</i>)
๖๗๖	นกภูหงอนวงตาขาว (<i>Yuhina flavicollis</i>)
๖๗๗	นกภูหงอนหัวน้ำตาลแดง (<i>Yuhina castaniceps</i>)
๖๗๘	นกมุดน้ำ (<i>Cinclus pallasii</i>)
๖๗๙	นกมุ่นรกคอแดง (<i>Alcippe rufogularis</i>)
๖๘๐	นกมุ่นรกกีวดำ (<i>Alcippe grotei</i>)
๖๘๑	นกมุ่นรกตาขาว (<i>Alcippe poioicephala</i>)
๖๘๒	นกมุ่นรกตาแดง (<i>Alcippe morrisonia</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๖๕๓	นกกุ่มนรกภูเขา (<i>Alcippe peracensis</i>)
๖๕๔	นกกุ่มนรกสีน้ำตาล (<i>Alcippe brunneicauda</i>)
๖๕๕	นกกุ่มนรกหัวน้ำตาลแดง (<i>Alcippe castaneiceps</i>)
๖๕๖	นกมูม (<i>Ducula badia</i>)
๖๕๗	นกยอดข้าวหางแพนลาย (<i>Cisticola juncidis</i>)
๖๕๘	นกยอดข้าวหางแพนหัวแดง (<i>Cisticola exilis</i>)
๖๕๙	นกยอดหญ้าสีดำ หรือ นกจี๋หมา (<i>Saxicola caprata</i>)
๗๐๐	นกยอดหญ้าสีเทา (<i>Saxicola ferrea</i>)
๗๐๑	นกยอดหญ้าหลังดำ (<i>Saxicola jerdoni</i>)
๗๐๒	นกยอดหญ้าหัวดำ (<i>Saxicola torquata</i>)
๗๐๓	นกยางกรอกพันธุ์จีน (<i>Ardeola bacchus</i>)
๗๐๔	นกยางกรอกพันธุ์ชวา (<i>Ardeola speciosa</i>)
๗๐๕	นกยางกรอกพันธุ์อินเดีย (<i>Ardeola grayii</i>)
๗๐๖	นกยางเขียว (<i>Butorides striatus</i>)
๗๐๗	นกยางควาย (<i>Bubulcus ibis</i>)
๗๐๘	นกยางจีน (<i>Egretta eulophotes</i>)
๗๐๙	นกยางดำ (<i>Dupetor flavicollis</i>)
๗๑๐	นกยางแดงใหญ่ (<i>Botaurus stellaris</i>)
๗๑๑	นกยางทะเล (<i>Egretta sacra</i>)
๗๑๒	นกยางโทนน้อย (<i>Mesophoyx intermedia</i> หรือ <i>Egretta intermedia</i>)
๗๑๓	นกยางโทนใหญ่ (<i>Casmerodius albus</i> หรือ <i>Egretta alba</i>)
๗๑๔	นกยางเป็ย (<i>Egretta garzetta</i>)
๗๑๕	นกยางไฟธรรมดา (<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>)
๗๑๖	นกยางไฟหัวดำ (<i>Ixobrychus sinensis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๗๑๗	นกยางไฟหัวเทา (<i>Ixobrychus eurhythmus</i>)
๗๑๘	นกยางลายเสือ (<i>Gorsachius melanolophus</i>)
๗๑๙	นกยูง (<i>Pavo muticus</i>)
๗๒๐	นกร่อนทะเลหางขาว (<i>Phaethon lepturus</i>)
๗๒๑	นกร่อนทะเลหางแดง (<i>Phaethon rubricauda</i>)
๗๒๒	นกระวังไพรแก้มสีน้ำตาล (<i>Pomatorhinus erythrogenys</i>)
๗๒๓	นกระวังไพรปากแดงยาว (<i>Pomatorhinus ochraceiceps</i>)
๗๒๔	นกระวังไพรปากแดงสั้น (<i>Pomatorhinus ferruginosus</i>)
๗๒๕	นกระวังไพรปากยาว (<i>Pomatorhinus hypoleucos</i>)
๗๒๖	นกระวังไพรปากเหลือง (<i>Pomatorhinus schisticeps</i>)
๗๒๗	นกระวังไพรหลังแดง (<i>Pomatorhinus montanus</i>)
๗๒๘	นกรัฟ (<i>Philomachus pugnax</i>)
๗๒๙	นกถอยทะเลคอแดง (<i>Phalaropus lobatus</i>)
๗๓๐	นกคลุมพู หรือ นกกะลุมพู (<i>Ducula aenea</i>)
๗๓๑	นกคลุมพูขาว หรือ นกกะลุมพูขาว (<i>Ducula bicolor</i>)
๗๓๒	นกคลุมพูแดง หรือ นกกะลุมพูแดง (<i>Columba punicea</i>)
๗๓๓	นกแว่นตาขาวข้างแดง (<i>Zosterops erythropleurus</i>)
๗๓๔	นกแว่นตาขาวสีทอง (<i>Zosterops palpebrosus</i>)
๗๓๕	นกแว่นตาขาวสีเหลืองปีกยี่ได้ (<i>Zosterops everetti</i>)
๗๓๖	นกแว่นตาขาวหลังเขียว (<i>Zosterops japonicus</i>)
๗๓๗	นกแว่นสีเทา หรือ นกแว่นเหนือ (<i>Polyplectron bicalcaratum</i>)
๗๓๘	นกแว่นสีน้ำตาล หรือ นกแว่นใต้ (<i>Polyplectron malacense</i>)
๗๓๙	นกคิอะปีกสีฟ้า (<i>Minla cyanouroptera</i>)
๗๔๐	นกคิอะหางสีตาล (<i>Minla strigula</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๗๔๑	นกสกัว หรือ นกสกัวหางซ้อน (<i>Stercorarius pomarinus</i>)
๗๔๒	นกสกัวขั้วโลกเหนือ (<i>Stercorarius parasiticus</i>)
๗๔๓	นกสกัวหางยาว (<i>Stercorarius longicaudus</i>)
๗๔๔	นกสตินท์ออกเทา (<i>Calidris temminckii</i>)
๗๔๕	นกสตินท์คอแดง (<i>Calidris ruficollis</i>)
๗๔๖	นกสตินท์นิ้วยาว (<i>Calidris subminuta</i>)
๗๔๗	นกสตินท์เล็ก (<i>Calidris minuta</i>)
๗๔๘	นกสาธิกาเขียว (<i>Cissa chinensis</i>)
๗๔๙	นกสาธิกาเขียวหางสั้น (<i>Cissa hypoleuca</i>)
๗๕๐	นกสาธิกาปากดำ (<i>Pica pica</i>)
๗๕๑	นกสีชมพูสวน (<i>Dicaeum cruentatum</i>)
๗๕๒	นกเสื่อแมลงคอสีดำ (<i>Pteruthius melanotis</i>)
๗๕๓	นกเสื่อแมลงปีกแดง (<i>Pteruthius flaviscapis</i>)
๗๕๔	นกเสื่อแมลงหน้าสีดำ (<i>Pteruthius aenobarbus</i>)
๗๕๕	นกเสื่อแมลงหัวขาว (<i>Gampsorhynchus rufulus</i>)
๗๕๖	นกแสก (<i>Tyto alba</i>)
๗๕๗	นกแสกแดง (<i>Phodilus badius</i>)
๗๕๘	นกหกลีกล้วยปากดำ (<i>Loriculus galgulus</i>)
๗๕๙	นกหกลีกล้วยปากแดง (<i>Loriculus vernalis</i>)
๗๖๐	นกหกใหญ่ (<i>Psittinus cyanurus</i>)
๗๖๑	นกหนูแดง (<i>Porzana fusca</i>)
๗๖๒	นกหัว (<i>Argusianus argus</i>)
๗๖๓	นกหัวขวานเขียวคอเขียว (<i>Picus viridanus</i>)
๗๖๔	นกหัวขวานเขียวตะโพกแดง (<i>Picus erythropygius</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๗๖๕	นกหัวขวานเขียวท้องลาย (<i>Picus xanthopygaeus</i>)
๗๖๖	นกหัวขวานเขียวป่าไผ่ (<i>Picus vittatus</i>)
๗๖๗	นกหัวขวานเขียวหัวดำ (<i>Picus canus</i>)
๗๖๘	นกหัวขวานคอลาย (<i>Picus mentalis</i>)
๗๖๙	นกหัวขวานแคะจูดรูปหัวใจ (<i>Hemicircus canente</i>)
๗๗๐	นกหัวขวานแคะอกเทา (<i>Hemicircus concretus</i>)
๗๗๑	นกหัวขวานจิวี่ขวาว (<i>Sasia ochracea</i>)
๗๗๒	นกหัวขวานจิวี่ท้องลาย (<i>Picumnus innominatus</i>)
๗๗๓	นกหัวขวานจิวี่อกแดง (<i>Sasia abnormis</i>)
๗๗๔	นกหัวขวานค้างแคะ (<i>Dendrocopos canicapillus</i> หรือ <i>Picoides canicapillus</i>)
๗๗๕	นกหัวขวานค้างท้องดำ (<i>Meiglyptes jugularis</i>)
๗๗๖	นกหัวขวานค้างท้องน้ำตาลแดง (<i>Dendrocopos hyperythrus</i> หรือ <i>Picoides hyperythrus</i>)
๗๗๗	นกหัวขวานค้างหน้าผากเหลือง (<i>Picoides mahrattensis</i>)
๗๗๘	นกหัวขวานค้างหัวแดงอกลาย (<i>Picoides atratus</i>)
๗๗๙	นกหัวขวานค้างอกลายจุด (<i>Picoides macei</i>)
๗๘๐	นกหัวขวานแดง (<i>Blythipicus rubiginosus</i>)
๗๘๑	นกหัวขวานแดงลาย (<i>Picus miniaceus</i>)
๗๘๒	นกหัวขวานแดงหลังลาย (<i>Blythipicus pyrrhotis</i>)
๗๘๓	นกหัวขวานป่าไผ่ (<i>Gecinulus viridis</i>)
๗๘๔	นกหัวขวานปีกแดง (<i>Picus puniceus</i>)
๗๘๕	นกหัวขวานลายคอแถบขาว (<i>Meiglyptes tukki</i>)
๗๘๖	นกหัวขวานลายตะโพกเหลือง (<i>Meiglyptes tristis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๗๘๗	นกหัวขวานเล็กหงอนเหลือง (<i>Picus chlorolophus</i>)
๗๘๘	นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง (<i>Dinopium javanense</i>)
๗๘๙	นกหัวขวานสามนิ้วหลังสีไพล (<i>Dinopium rafflesii</i>)
๗๙๐	นกหัวขวานสีตาล (<i>Celeus brachyurus</i>)
๗๙๑	นกหัวขวานสีนํ้าหลังทอง (<i>Chrysocolaptes lucidus</i>)
๗๙๒	นกหัวขวานหลังสีส้ม (<i>Reinwardtipicus validus</i>)
๗๙๓	นกหัวขวานหัวเหลือง (<i>Gecinulus grantia</i>)
๗๙๔	นกหัวขวานใหญ่สีดำ (<i>Dryocopus javensis</i>)
๗๙๕	นกหัวขวานใหญ่สีเทา (<i>Muelleripicus pulverulentus</i>)
๗๙๖	นกหัวขวานใหญ่หงอนเหลือง (<i>Picus flavinucha</i>)
๗๙๗	นกหัวขวานอกแดง (<i>Dendrocopus cathpharius</i> หรือ <i>Picoides cathpharius</i>)
๗๙๘	นกหัวโตกินปู (<i>Dromas ardeola</i>)
๗๙๙	นกหัวโตขาดำ (<i>Charadrius alexandrinus</i>)
๘๐๐	นกหัวโตขายาว (<i>Charadrius veredus</i>)
๘๐๑	นกหัวโตทรายเล็ก (<i>Charadrius mongolus</i>)
๘๐๒	นกหัวโตทรายใหญ่ (<i>Charadrius leschenaultii</i>)
๘๐๓	นกหัวโตปากยาว (<i>Charadrius placidus</i>)
๘๐๔	นกหัวโตมลายู (<i>Charadrius peronii</i>)
๘๐๕	นกหัวโตเล็กขาสีส้ม (<i>Charadrius hiaticula</i>)
๘๐๖	นกหัวโตเล็กขาเหลือง (<i>Charadrius dubius</i>)
๘๐๗	นกหัวโตสีเทา (<i>Pluvialis squatarola</i>)
๘๐๘	นกหัวโตหลังจุดสีทอง (<i>Pluvialis fulva</i>)
๘๐๙	นกหางนก (<i>Megalurus palustris</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๘๑๐	นกหางรำดำ (<i>Heterophasia melanoleuca</i>)
๘๑๑	นกหางรำหลังแดง (<i>Heterophasia annectens</i>)
๘๑๒	นกหางรำหางขาว (<i>Heterophasia picaoides</i>)
๘๑๓	นกออก (<i>Haliaeetus leucogaster</i>)
๘๑๔	นกอีลุ้มชันคิ้วขาว (<i>Porzana cinerea</i>)
๘๑๕	นกอีลุ้มชันจีน (<i>Porzana paykullii</i>)
๘๑๖	นกอีลุ้มชันป่าเขาแดง (<i>Rallina fasciata</i>)
๘๑๗	นกอีลุ้มชันป่าเขาเทา (<i>Rallina eurizonoides</i>)
๘๑๘	นกอีลุ้มชันเล็ก (<i>Porzana pusilla</i>)
๘๑๙	นกอีลุ้มชันเล็กลายจุด (<i>Porzana porzana</i>)
๘๒๐	นกอีลุ้มชันหางดำ (<i>Porzana bicolor</i>)
๘๒๑	นกอีลุ้มชันนอกเทา (<i>Rallus striatus</i>)
๘๒๒	นกอีลุ้มชันนอกสีไพล (<i>Rallus aquaticus</i>)
๘๒๓	นกย้ายงัว (<i>Anhinga melanogaster</i>)
๘๒๔	นกอินทรีดำ (<i>Ictinaetus malayensis</i>)
๘๒๕	นกอินทรีแถบปีกดำ (<i>Hieraaetus fasciatus</i>)
๘๒๖	นกอินทรีทุ่งหญ้าสเตปป์ (<i>Aquila nipalensis</i>)
๘๒๗	นกอินทรีปีกลาย (<i>Aquila clanga</i>)
๘๒๘	นกอินทรีเล็ก (<i>Hieraaetus pennatus</i>)
๘๒๙	นกอินทรีสีน้ำตาล (<i>Aquila rapax</i>)
๘๓๐	นกอินทรีหัวนวล (<i>Haliaeetus leucoryphus</i>)
๘๓๑	นกอินทรีหัวไหล่ขาว (<i>Aquila heliaca</i>)
๘๓๒	นกอินทรีหางขาว (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
๘๓๓	นกอีโก้ยจิ๋ว (<i>Numenius minutus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๘๓๔	นกอีโก้ยตะโพกสีน้ำตาล (<i>Numenius madagascariensis</i>)
๘๓๕	นกอีโก้ยเล็ก (<i>Numenius phaeopus</i>)
๘๓๖	นกอีโก้ยใหญ่ (<i>Numenius arquata</i>)
๘๓๗	นกอีโก้ (<i>Porphyrio porphyrio</i>)
๘๓๘	นกอีแฉว (<i>Hydrophasianus chirurgus</i>)
๘๓๙	นกอีแพรดคอขาว (<i>Rhipidura albicollis</i>)
๘๔๐	นกอีแพรดคิ้วขาว (<i>Rhipidura aureola</i>)
๘๔๑	นกอีแพรดแถบอกดำ (<i>Rhipidura javanica</i>)
๘๔๒	นกอีแพรดท้องเหลือง (<i>Rhipidura hypoxantha</i>)
๘๔๓	นกอีแพรดคอกลาย (<i>Rhipidura perlata</i>)
๘๔๔	นกอีล้ำ หรือ นกอีดำ (<i>Gallinula chloropus</i>)
๘๔๕	นกอีลุ้ม (<i>Gallicrex cinerea</i>)
๘๔๖	นกอีวาบตักแตน (<i>Cacomantis merulinus</i>)
๘๔๗	นกอีเสี้อยล่ายเสื่อ (<i>Lanius tigrinus</i>)
๘๔๘	นกอีเสื่อสีน้ำตาล (<i>Lanius cristatus</i>)
๘๔๙	นกอีเสื่อหลังแดง (<i>Lanius collurio</i>)
๘๕๐	นกอีเสื่อหลังเทา (<i>Lanius tephronotus</i>)
๘๕๑	นกอีเสื่อหัวดำ (<i>Lanius schach</i>)
๘๕๒	นกอีมุมบาตร (<i>Motacilla alba</i>)
๘๕๓	นกอีแยงกั้นลาย (<i>Acridotheres cristatellus</i>)
๘๕๔	นกอีแยงควาย (<i>Acridotheres fuscus</i>)
๘๕๕	นกอีแยงค่าง (<i>Gracupica contra</i> หรือ <i>Sturnus contra</i>)
๘๕๖	นกอีแยงดำปีกยี่ไต (<i>Aplonis panayensis</i>)
๘๕๗	นกอีแยงถ้ำ (<i>Myiophoneus caeruleus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๘๕๘	นกเอี้ยงพราหมณ์ (<i>Temenuchus pagodarum</i> หรือ <i>Sturnus pagodarum</i>)
๘๕๙	นกเอี้ยงสาริกา หรือ นกเอี้ยงสาธิตา (<i>Acridotheres tristis</i>)
๘๖๐	นกเอี้ยงหงอน (<i>Acridotheres grandis</i> หรือ <i>Acridotheres javanicus</i>)
๘๖๑	นกเอี้ยงหัวสีทอง (<i>Ampeliceps coronatus</i>)
๘๖๒	นกแอ่นกินรัง (<i>Collocalia fuciphaga</i> หรือ <i>Aerodramus fuciphagus</i>)
๘๖๓	นกแอ่นตะโพกขาวหางแฉก (<i>Apus pacificus</i>)
๘๖๔	นกแอ่นตาล (<i>Cypsiurus balasiensis</i>)
๘๖๕	นกแอ่นท้องขาว (<i>Collocalia esculenta</i>)
๘๖๖	นกแอ่นท้องลาย (<i>Apus acuticauda</i>)
๘๖๗	นกแอ่นทุ่งเล็ก (<i>Glareola lactea</i>)
๘๖๘	นกแอ่นทุ่งใหญ่ (<i>Glareola maldivarum</i>)
๘๖๙	นกแอ่นบ้าน (<i>Apus affinis</i>)
๘๗๐	นกแอ่นพง (<i>Artamus fuscus</i>)
๘๗๑	นกแอ่นพันธุ์หิมาลัย (<i>Collocalia brevirostris</i> หรือ <i>Aerodramus brevirostris</i>)
๘๗๒	นกแอ่นฟ้าเคราขาว (<i>Hemiprocne comata</i>)
๘๗๓	นกแอ่นฟ้าตะโพกสีเทา (<i>Hemiprocne longipennis</i>)
๘๗๔	นกแอ่นฟ้าหงอน (<i>Hemiprocne coronata</i>)
๘๗๕	นกแอ่นเล็กหางหนามตะโพกขาว (<i>Rhaphidura leucopygialis</i>)
๘๗๖	นกแอ่นหางสีเหลี่ยม หรือ นกแอ่นรังดำ (<i>Collocalia maxima</i> หรือ <i>Aerodramus maximus</i>)
๘๗๗	นกแอ่นใหญ่คอขาว (<i>Hirundapus caudacutus</i>)
๘๗๘	นกแอ่นใหญ่หัวตาขาว (<i>Hirundapus giganteus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๘๗๕	นกแอ่นใหญ่หัวดำ (Hirundapus cochinchinensis)
๘๘๐	นกฮูก หรือนกเค้ากู่ (Otus lempiji)
๘๘๑	เป็ดก่า (Cairina scutulata)
๘๘๒	เป็ดคับแค (Nettapus coromandelianus)
๘๘๓	เป็ดเชลคัก (Tadorna tadorna)
๘๘๔	เป็ดดำหัวดำ (Aythya baeri)
๘๘๕	เป็ดดำหัวสีน้ำตาล (Aythya nyroca)
๘๘๖	เป็ดแดง (Dendrocygna javanica)
๘๘๗	เป็ดเทา (Anas poecilorhyncha)
๘๘๘	เป็ดเทาถิ่นดำ (Anas strepera)
๘๘๙	เป็ดปากแดง (Netta rufina)
๘๙๐	เป็ดปากยาวข้างลาย (Mergus squamatus)
๘๙๑	เป็ดปากพลั่ว (Anas clypeata)
๘๙๒	เป็ดปากสั้น (Anas penelope)
๘๙๓	เป็ดปีกเขียว (Anas crecca)
๘๙๔	เป็ดเป็ย (Aythya fuligula)
๘๙๕	เป็ดเป็ยหน้าเขียว (Anas falcata)
๘๙๖	เป็ดโป๊ซาดหลังขาว (Aythya ferina)
๘๙๗	เป็ดพม่า (Tadorna ferruginea)
๘๙๘	เป็ดลาย (Anas querquedula)
๘๙๙	เป็ดหงส์ (Sarkidiornis melanotos)
๙๐๐	เป็ดหน้าเหลือง (Anas formosa)
๙๐๑	เป็ดหัวเขียว (Anas platyrhynchos)
๙๐๒	เป็ดหางแหลม (Anas acuta)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๐๓	พญาแร้ง (<i>Sarcogyps calvus</i>)
๕๐๔	ห่านเทาปากชมพู (<i>Anser anser</i>)
๕๐๕	ห่านเทาปากดำ หรือ ห่านคอขาว (<i>Anser cygnoides</i>)
๕๐๖	ห่านหัวลาย (<i>Anser indicus</i>)
๕๐๗	เหยี่ยวกิ้งก่าสีดำ (<i>Aviceda leuphotes</i>)
๕๐๘	เหยี่ยวกิ้งก่าสีน้ำตาล (<i>Aviceda jerdoni</i>)
๕๐๙	เหยี่ยวขาว (<i>Elanus caeruleus</i>)
๕๑๐	เหยี่ยวค้ำคาว (<i>Macheiramphus alcinus</i>)
๕๑๑	เหยี่ยวkestrel (<i>Falco tinnunculus</i>)
๕๑๒	เหยี่ยวค้างคาว (<i>Circus melanoleucos</i>)
๕๑๓	เหยี่ยวดำ (<i>Milvus migrans</i>)
๕๑๔	เหยี่ยวดำท้องขาว (<i>Spizaetus alboniger</i>)
๕๑๕	เหยี่ยวแดง (<i>Haliaeetus indus</i>)
๕๑๖	เหยี่ยวต่างสี (<i>Spizaetus cirrhatus</i>)
๕๑๗	เหยี่ยวดินแดง (<i>Falco amurensis</i>)
๕๑๘	เหยี่ยวท้องแดง (<i>Hieraaetus kienerii</i>)
๕๑๙	เหยี่ยวทะเลทราย (<i>Buteo buteo</i>)
๕๒๐	เหยี่ยวทุ่ง (<i>Circus spilonotus</i>)
๕๒๑	เหยี่ยวทุ่งแถบเหนือ (<i>Circus cyaneus</i>)
๕๒๒	เหยี่ยวทุ่งพันธุ์ยูเรเชีย (<i>Circus aeruginosus</i>)
๕๒๓	เหยี่ยวนกกกระจอกเล็ก (<i>Accipiter virgatus</i>)
๕๒๔	เหยี่ยวนกกกระจอกใหญ่ (<i>Accipiter nisus</i>)
๕๒๕	เหยี่ยวนกเขาชัคิรา (<i>Accipiter badius</i>)
๕๒๖	เหยี่ยวนกเขาท้องขาว (<i>Accipiter gentilis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๒๗	เหยี่ยวนกเขาพันธุ์จีน (<i>Accipiter soloensis</i>)
๕๒๘	เหยี่ยวนกเขาพันธุ์ญี่ปุ่น (<i>Accipiter gularis</i>)
๕๒๙	เหยี่ยวนกเขาหงอน (<i>Accipiter trivirgatus</i>)
๕๓๐	เหยี่ยวนิ้วสั้น (<i>Circaetus gallicus</i>)
๕๓๑	เหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา (<i>Ichthyophaga humilis</i>)
๕๓๒	เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา (<i>Ichthyophaga ichthyaetus</i>)
๕๓๓	เหยี่ยวปีกแดง (<i>Butastur liventer</i>)
๕๓๔	เหยี่ยวผึ้ง (<i>Pernis ptilorhyncus</i>)
๕๓๕	เหยี่ยวเพเรกริน (<i>Falco peregrinus</i>)
๕๓๖	เหยี่ยวภูเขากา (<i>Spizaetus nipalensis</i>)
๕๓๗	เหยี่ยวเมอร์ลิน (<i>Falco columbarius</i>)
๕๓๘	เหยี่ยวแมลงปอขาวดำ (<i>Microhierax fringillarius</i>)
๕๓๙	เหยี่ยวแมลงปอขาวแดง (<i>Microhierax caerulescens</i>)
๕๔๐	เหยี่ยวรุ้ง (<i>Spilornis cheela</i>)
๕๔๑	เหยี่ยวเล็กตะโพกขาว (<i>Polihierax insignis</i>)
๕๔๒	เหยี่ยวหงอนสีน้ำตาลท้องขาว (<i>Spizaetus nanus</i>)
๕๔๓	เหยี่ยวหน้าเทา (<i>Butastur indicus</i>)
๕๔๔	เหยี่ยวออสเปอร์ (<i>Pandion haliaetus</i>)
๕๔๕	เหยี่ยวฮอบบี้ (<i>Falco severus</i>)
๕๔๖	เหยี่ยวฮอบบี้ยุโรป (<i>Falco subbuteo</i>)
๕๔๗	อีกา (<i>Corvus macrorhynchos</i>)
๕๔๘	อีแก (<i>Corvus splendens</i>)
๕๔๙	อีแร้งดำหิมาลัย (<i>Aegyptius monachus</i>)
๕๕๐	อีแร้งเทาหลังขาว (<i>Gyps bengalensis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๕๕๑	อีแร้งสีน้ำตาล (<i>Gyps indicus</i>)
๕๕๒	อีแร้งสีน้ำตาลหิมาลัย (<i>Gyps himalayensis</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน
๑	กิ้งก่าแก้ว (<i>Calotes emma</i>)
๒	กิ้งก่าเขาเล็ก (<i>Acanthosaura lepidogaster</i>)
๓	กิ้งก่าเขาหนามยาว (<i>Acanthosaura armata</i>)
๔	กิ้งก่าเขาหนามสั้น (<i>Acanthosaura crucigera</i>)
๕	กิ้งก่าคองคอสีฟ้า (<i>Gonocephalus bellii</i>)
๖	กิ้งก่าคองคอสัน (<i>Gonocephalus doriae</i>)
๗	กิ้งก่าคองใหญ่ (<i>Gonocephalus grandis</i>)
๘	กิ้งก่าบินคอดำ (<i>Draco melanopogon</i>)
๙	กิ้งก่าบินคอแดง (<i>Draco blanfordii</i>)
๑๐	กิ้งก่าบินคอสีส้ม (<i>Draco fimbriatus</i>)
๑๑	กิ้งก่าบินปีกแดง (<i>Draco haematopogon</i>)
๑๒	กิ้งก่าบินปีกลาย (<i>Draco taeniopterus</i>)
๑๓	กิ้งก่าบินปีกส้ม (<i>Draco maculatus</i>)
๑๔	กิ้งก่าบินปีกห้าแถบ (<i>Draco quinquefasciatus</i>)
๑๕	กิ้งก่าบินมลายู (<i>Draco obscurus</i>)
๑๖	กิ้งก่าบินคอสีฟ้า (<i>Draco volans</i>)
๑๗	กิ้งก่าป่าสีน้ำเงิน หรือ กิ้งก่าพระอินทร์ (<i>Aphaniotis fusca</i>)
๑๘	กิ้งก่าหัวแดง หรือ กิ้งก่ารั้ว (<i>Calotes versicolor</i>)
๑๙	กิ้งก่าหัวสีฟ้า หรือ กิ้งก่าสวน (<i>Calotes mystaceus</i>)
๒๐	งูเขียวกาบหมาก (<i>Gonyosoma oxycephalum</i>)
๒๑	งูจงอาง (<i>Ophiophagus hannah</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๒	งูทางมะพร้าวเขียว (<i>Gonyosoma prasina</i>)
๒๓	งูทางมะพร้าวดำ หรือ งูทางมะพร้าวมลายู หรือ งูหลุนซุน (<i>Elaphe flavolineata</i>)
๒๔	งูทางมะพร้าวแดง (<i>Elaphe porphyracea</i>)
๒๕	งูทางมะพร้าวลายจี๊ด (<i>Elaphe radiata</i>)
๒๖	งูทางมะพร้าวหางดำ หรือ งูใบ้ หรือ งูทางมะพร้าวถ้ำ (<i>Elaphe taeniura</i>)
๒๗	งูสิง (<i>Ptyas korros</i>)
๒๘	งูสิงหางดำ (<i>Ptyas carinatus</i>)
๒๙	งูสิงหางลาย หรือ งูสิงลาย (<i>Ptyas mucosus</i>)
๓๐	งูแสงอาทิตย์ (<i>Xenopeltis unicolor</i>)
๓๑	งูหลาม (<i>Python molurus bivittatus</i>)
๓๒	งูหลามปากเป็ด (<i>Python curtus</i>)
๓๓	งูเหลือม (<i>Python reticulatus</i>)
๓๔	จระเข้แม่น้ำเค็ม (<i>Crocodylus porosus</i>)
๓๕	จระเข้แม่น้ำจืด (<i>Crocodylus siamensis</i>)
๓๖	จิ้งจกนิ้วยาวกำพล (<i>Cnemaspis kumpoli</i>)
๓๗	จิ้งจกนิ้วยาวไทย (<i>Cnemaspis siamensis</i>)
๓๘	จิ้งจกนิ้วยาวมลายู (<i>Cnemaspis affinis</i>)
๓๙	จิ้งจกนิ้วยาวอินเดีย (<i>Cnemaspis mysoriensis</i>)
๔๐	ตะกวด (<i>Varanus bengalensis nebulosus</i> หรือ <i>Varanus nebulosus</i>)
๔๑	ตะกอง หรือ ลั้ง หรือ กิ้งก่ายักษ์ (<i>Physignathus cocincinus</i>)
๔๒	ตะโขง (<i>Tomistoma schlegelii</i>)
๔๓	ตะพาบ หรือ ปลาฝา (<i>Amyda cartilaginea</i>)
๔๔	ตะพาบแก้มแดง หรือ ปลาฝาดำ (<i>Dogania subplana</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๔๕	ตะพาบข้าวตอก หรือ ตะพาบดาว (<i>Amyda cartilaginea nakornsritamaratensis</i>)
๔๖	ตะพาบพม่า (<i>Nilssonina formosa</i>)
๔๗	ตะพาบมันลาย หรือ กราวลาย หรือ กริวลาย (<i>Chitra chitra</i>)
๔๘	ตะพาบหัวกบ หรือ กราวเขียว หรือ กริวดาว (<i>Pelochelys bibroni</i> หรือ <i>Pelochelys cantorii</i>)
๔๙	ตุ๊กแกเขาหินทราย (<i>Gekko petricolus</i>)
๕๐	ตุ๊กแกสีเทา (<i>Gekko smithii</i>)
๕๑	ตุ๊กแกบินหางแผ่น (<i>Ptychozoon kuhli</i>)
๕๒	ตุ๊กแกบินหางเฟิร์น (<i>Ptychozoon lionatum</i>)
๕๓	ตุ๊กแกปากอ้วน (<i>Cyrtodactylus oldhami</i>)
๕๔	ตุ๊กแกปากโคนนิ้วติด (<i>Cyrtodactylus brevipalmatus</i>)
๕๕	ตุ๊กแกป่าจารุจินต์ (<i>Cyrtodactylus jarujini</i>)
๕๖	ตุ๊กแกป่าจุดลายผีเสื้อ (<i>Cyrtodactylus papilionoides</i>)
๕๗	ตุ๊กแกปากดงพญาเย็น (<i>Cyrtodactylus angularis</i>)
๕๘	ตุ๊กแกป่าตะวันออก (<i>Cyrtodactylus intermedius</i>)
๕๙	ตุ๊กแกป่าใต้ (<i>Cyrtodactylus pulchellus</i>)
๖๐	ตุ๊กแกป่าไทรโยค (<i>Cyrtodactylus feae</i>)
๖๑	ตุ๊กแกป่าน้ำหนาว (<i>Cyrtodactylus interdigitalis</i>)
๖๒	ตุ๊กแกป่าพม่า (<i>Cyrtodactylus variegatus</i>)
๖๓	ตุ๊กแกป่ามลายู (<i>Cyrtodactylus consobrinus</i>)
๖๔	ตุ๊กแกป่าลายจุด (<i>Cyrtodactylus peguensis</i>)
๖๕	ตุ๊กแกป่าลายสี่ขีด (<i>Cyrtodactylus quadrivirgatus</i>)
๖๖	ตุ๊กแกหลังจุดคู่ (<i>Gekko monarchus</i> หรือ <i>Gekko tuberculatus</i>)
๖๗	ตุ๊กแกหัวโต (<i>Aeluroscalabotes felinus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๖๘	ตุ๊กตุ่ (<i>Varanus dumerilii</i>)
๖๙	เต่ากระ (<i>Eretmochelys imbricata</i>)
๗๐	เต่ากะอาน หรือ เต่าจาน (<i>Batagur baska</i>)
๗๑	เต่าจ๊กกร (<i>Heosemys spinosa</i>)
๗๒	เต่าดำ หรือ เต่ากา (<i>Siebenrockiella crassicollis</i>)
๗๓	เต่าเตี้ย หรือ เต่าควะ หรือ เต่าเขาสูง (<i>Manouria impressa</i>)
๗๔	เต่าตนุ (<i>Chelonia mydas</i>)
๗๕	เต่าทะเลลอกเกอร์เฮด หรือ เต่าหัวฆ้อน หรือ เต่าหัวโต (<i>Caretta caretta</i>)
๗๖	เต่าทับทิม (<i>Notochelys platynota</i>)
๗๗	เต่านา (<i>Malayemys subtrijuga</i>)
๗๘	เต่าบึงหัวเหลือง หรือ เต่าบัว หรือ เต่าหม้อ หรือ เต่าวัดหัวเหลือง (<i>Hieremys annandalii</i>)
๗๙	เต่าใบไม้ หรือ เต่าแดง (<i>Cyclemys dentata</i>)
๘๐	เต่าปากเหลือง (<i>Melanochelys trijuga</i>)
๘๑	เต่าปูลู (<i>Platysternon megacephalum</i>)
๘๒	เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>)
๘๓	เต่าลายตีนเป็ด หรือ เต่าหัวแดง (<i>Callagur borneoensis</i>)
๘๔	เต่าหก หรือ เต่าหกเหลือง (<i>Manouria emys</i>)
๘๕	เต่าหญ้าตาแดง หรือ เต่าสังกะสี หรือ เต่าทะเลริดเลย์ (<i>Lepidochelys olivacea</i>)
๘๖	เต่าหัวขอลาย (<i>Cyclemys tcheponensis</i>)
๘๗	เต่าหวาย (<i>Heosemys grandis</i>)
๘๘	เต่าหับ (<i>Cuora amboinensis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๘๘	เต่าเหลือง หรือ เต่าขี้ผึ้ง หรือ เต่าเทียน หรือ เต่าเพ็ก (<i>Indotestudo elongata</i>)
๘๐	เห่าช้าง (<i>Varanus rudicollis</i>)
๘๑	เหี้ย (<i>Varanus salvator</i>)
สัตว์ป่าจำพวกสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	
๑	กบเกาะช้าง (<i>Limnonectes kohchangae</i> หรือ <i>Rana kohchangae</i>)
๒	กบคอยช้าง (<i>Chaparana aenea</i> หรือ <i>Rana aenea</i>)
๓	กบท่าสาร (<i>Ingerana tasanae</i>)
๔	กบหูค หรือ เขียดแลว (<i>Limnonectes blythii</i> หรือ <i>Rana blythii</i>)
๕	กบอกหนาม (<i>Paa fasciculispina</i> หรือ <i>Rana fasciculispina</i>)
๖	กะทัง หรือ กะท่าง หรือ จักกิมันน้ำ (<i>Tylototriton verrucosus</i>)
๗	คางคกขาขาว (<i>Leptophryne borbonica</i>)
๘	คางคกคันไม้ (<i>Pedostibes hosii</i>)
๙	คางคกเล็ก หรือ คางคกแคระ (<i>Bufo parvus</i>)
๑๐	คางคกห้วยมลายู (<i>Ansonia malayana</i>)
๑๑	คางคกหัวเรียบ (<i>Bufo macrotis</i>)
๑๒	จงโคร่ง (<i>Bufo asper</i>)
สัตว์ป่าไม่มีกระดูกสันหลัง : แมลง	
๑	ด้วงกว้างดาว (<i>Cheirotonus parryi</i> Gray)
๒	ด้วงคีมยีราฟ (<i>Prosopocoilus (Cladognathus) giraffa</i> Oliver)
๓	ด้วงคินขอบทองแดง (<i>Mouhotia batesi</i> Lewis)
๔	ด้วงคินปีกแผ่น (<i>Mormolyce phyllodes</i> Hagenbach)
๕	ผีเสื้อไกเซอร์อิมพีเรียล (<i>Teinopalpus imperialis</i> Hope)
๖	ผีเสื้ออุงทองปีกยี่ได (<i>Troides amphrysus</i> Cramer)
๗	ผีเสื้ออุงทองป่าสูง (<i>Troides helena</i> Linnaeus)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๘	ผีเสื้อนางพญาถอดเฟรย์ (<i>Stichophthalma godfreyi</i> Rothschild)
๙	ผีเสื้อนางพญาเขมร (<i>Stichophthalma cambodia</i> Hewitson)
๑๐	ผีเสื้อนางพญาพม่า (<i>Stichophthalma louisa</i> Wood-Mason)
๑๑	ผีเสื้อนางพญาเมืองเหนือ (<i>Stichophthalma camadeva</i> Westwood)
๑๒	ผีเสื้อภูฐาน (<i>Bhutanitis lidderdalii</i> Atkinson)
๑๓	ผีเสื้อรักแร้ขาว (<i>Papilio protenor</i> Cramer)
๑๔	ผีเสื้อหางดาบตาลไหม้ (<i>Meandrusa sciron</i> Leech)
๑๕	ผีเสื้อหางดาบปีกโค้ง (<i>Meandrusa payeni</i> Boisduval)
๑๖	ผีเสื้อหางตั้งสพายเขียว (<i>Papilio palinurus</i> Fabricius)
๑๗	ผีเสื้อหางยาวตาเคียวปีกลายตรง (<i>Actias rhodopneuma</i> Röber)
๑๘	ผีเสื้อหางยาวตาเคียวปีกลายหยัก (<i>Actias maenas</i> Doubleday)
๑๙	ผีเสื้อหางยาวสีดำปีกลายตรง (<i>Actias selene</i> Hüber)
๒๐	ผีเสื้อหางยาวสีดำปีกลายหยัก (<i>Actias sinensis</i> Mell)
	สัตว์ป่าจำพวกปลา
๑	ปลาจาดงำ (<i>Poropuntius speleops</i>)
๒	ปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>)
๓	ปลาพลวงดำ (<i>Neolissochilus subterraneus</i>)
๔	ปลาผีเสื้อดำ (<i>Cryptotora thamicola</i>)
๕	ปลาค้อดำ (<i>Nemacheilus troglotaractus</i>)
๖	ปลาค้อตาบอด (<i>Schistura oedipus</i>)
๗	ปลาค้อจาร์ธานินธิร์ (<i>Schistura jaruthanini</i>)
๘	ปลาค้อดำพระวังแดง (<i>Schistura spiesi</i>)
๙	ปลาค้อดำพระไทรงาม (<i>Schistura deansmarti</i>)
๑๐	ปลาชะโอนดำ (<i>Pterocryptis buccata</i>)
๑๑	ปลาตะพัด หรือ ปลาอโรวน่า (<i>Scleropages formosus</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๒	ปลาตืดหิน หรือ ปลาค้างคาว (<i>Oreoglanthis siamensis</i>)
๑๓	ปลาเสียดอ หรือ ปลาเสียด หรือ ปลาลาด (<i>Coilus microlepis</i>)
๑๔	ปลาหมออารีย์ (<i>Botia sidthimunkii</i>)
	สัตว์ป่าไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ
๑	กัลปังหาทุกชนิดในอันดับ (Order) Gorgonacea
๒	กัลปังหาดำทุกชนิดในอันดับ (Order) Antipatharia
๓	ดอกไม้ทะเลทุกชนิดในอันดับ (Order) Actinaria
๔	ปะการังแข็งทุกชนิดในอันดับ (Order) Scleractinia และในอันดับ (Order) Stylasterina
๕	ปะการังไฟทุกชนิดในสกุล (Genus) Milleporina
๖	ปะการังสีฟ้าทุกชนิดในอันดับ (Order) Heliopracea
๗	ปะการังอ่อนทุกชนิดในอันดับ (Order) Alcyonacea
๘	ปูเจ้าฟ้า (<i>Phricotelphusa sirindhorn</i>)
๙	ปูทูลกระหม่อม หรือ ปูแป้ง (<i>Thaipotamon chulabhorn</i>)
๑๐	ปูราชินี (<i>Demanietta sirikit</i>)
๑๑	หอยมือเสือทุกชนิดในวงศ์ (Family) Tridacnidae
๑๒	หอยสังข์แตร (<i>Charonia tritonis</i>)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองทั้งสกุล (Genus) หรือวงศ์ (Family) ส่งผลให้คุ้มครองไปถึงสัตว์ป่าของต่างประเทศด้วย อีกทั้งสัตว์ป่าคุ้มครองบางชนิดได้เปลี่ยนชื่อหรือชื่อสกุลหรือวงศ์ต่างไปจากเดิม ประกอบกับมีสัตว์ป่าหลายชนิดที่สมควรกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองเพิ่มเติมเพื่อป้องกันมิให้สัตว์ป่าดังกล่าวสูญพันธุ์ สมควรปรับปรุงการกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๑๕-๒๖ ของสัตว์ป่าจำพวกปลา ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครอง ท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๑๕	ปลากระเบนปีศาจครีบโค้ง (<i>Mobula thurstoni</i>)
๑๖	ปลากระเบนปีศาจครีบสั้น (<i>Mobula kuhlii</i>)
๑๗	ปลากระเบนปีศาจแคระ (<i>Mobula eregoodootenkee</i>)
๑๘	ปลากระเบนปีศาจหางหนาม (<i>Mobula japonica</i>)
๑๙	ปลากระเบนแมนต้าแนวปะการัง (<i>Manta alfredi</i>)
๒๐	ปลากระเบนแมนต้ายักษ์ (<i>Manta birostris</i>)
๒๑	ปลากระเบนราหูน้ำจืด หรือปลากระเบนเจ้าพระยา (<i>Himantura chaophraya</i>)
๒๒	ปลาโรนินหรือปลากระเบนท้องน้ำ (<i>Rhina ancylostoma</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
๒๓	ปลาฉลามเขี้ยว (<i>Pristis zijsron</i>)
๒๔	ปลาฉลามปากแหลม (<i>Anoxypristis cuspidata</i>)
๒๕	ปลาฉลามฟันเล็ก (<i>Pristis pectinata</i>)
๒๖	ปลาฉลามยักษ์ (<i>Pristis pristis</i>)”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันปลากะเบนปีศาจครีบโค้ง (*Mobula thurstoni*) ปลากะเบนปีศาจครีบสั้น (*Mobula kuhlii*) ปลากะเบนปีศาจแคระ (*Mobula eregoodootenkee*) ปลากะเบนปีศาจหางหนาม (*Mobula japonica*) ปลากะเบนแมนต้าแนวปะการัง (*Manta alfredi*) ปลากะเบนแมนต้ายักษ์ (*Manta birostris*) ปลากะเบนราหูน้ำจืด หรือปลากะเบนเจ้าพระยา (*Himantura chaophraya*) ปลาโรนิน หรือปลากะเบนท้องน้ำ (*Rhina ancylostoma*) ปลาฉนากเขี้ยว (*Pristis zijsron*) ปลาฉนากปากแหลม (*Anoxypristis cuspidata*) ปลาฉนากฟันเล็ก (*Pristis pectinata*) และปลาฉนากยักษ์ (*Pristis pristis*) เป็นสัตว์ป่าที่มีจำนวนลดลงมาก และยังไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)) จึงมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องมีมาตรการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าอย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในลำดับที่ ๑๓ ของสัตว์ป่าจำพวกปลา ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
“๑๓	ปลาเสือตอ หรือปลาเสือ หรือปลาลาด (<i>Datnioides pulcher</i>)”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากการจำแนกชนิดทางอนุกรมวิธาน ได้เปลี่ยนชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาเสือตอ หรือปลาเสือ หรือปลาลาด ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มแม่น้ำแควอินโดจีน ซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าจำพวกปลา ลำดับที่ ๑๓ จาก *Coius microlepis* เป็น *Datnioides pulcher* สมควรแก้ไขชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาดังกล่าวในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๒๐๒ ของสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
“๒๐๒	ช้างแอฟริกา (<i>Loxodonta africana</i>)”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๙๒ ของสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
“๙๒	เต่านามลาย (<i>Malayemys macrocephala</i>)”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีการลักลอบนำเข้างาช้างแอฟริกาจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก เพื่อนำมาค้าหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการค้า โดยผิดกฎหมาย ประกอบกับการจำแนกชนิดทางอนุกรมวิธานพบว่าเต่านาจำแนกออกได้เป็นสองชนิด คือ เต่านาอินโดจีน (*Malayemys subtrijuga*) และเต่านามลายู (*Malayemys macrocephala*) แต่เนื่องจากเต่านามลายูเป็นสัตว์ชนิดที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์และยังได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)) จึงมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องมีมาตรการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าอย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ภาคผนวก ค

บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าเพาะพันธุ์ได้

กฎกระทรวง

กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระจงเล็ก (<i>Tragulus javanicus</i>)
๒	กวางป่า (<i>Cervus unicolor</i>)
๓	ชะมดเซ็ด หรือ ชะมดเซียง (<i>Viverricula indica</i> หรือ <i>Viverricula malaccensis</i>)
๔	ทราย หรือ เนื้อทราย หรือ ตามะแน (<i>Axis porcinus</i> หรือ <i>Cervus porcinus</i>)
๕	ลิงกัง (<i>Macaca nemestrina</i>)
๖	ลิงวอก (<i>Macaca mulatta</i>)
๗	ลิงแสม (<i>Macaca fascicularis</i>)
๘	อีเก้ง หรือ เก้ง หรือ ฟาน (<i>Muntiacus muntjak</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกนก
๑	ไก่อูจุก (<i>Rollulus rouloul</i>)
๒	ไก่ป่า (<i>Gallus gallus</i>)
๓	ไก่ฟ้าพญาลอ (<i>Lophura diardi</i>)
๔	ไก่ฟ้าหน้าเขียว (<i>Lophura ignita</i>)
๕	ไก่ฟ้าหลังขาว (<i>Lophura nycthemera</i>)
๖	ไก่ฟ้าหลังเทา (<i>Lophura leucomelanos</i> หรือ <i>Lophura leucomelana</i>)
๗	ไก่ฟ้าหางลายขวาง (<i>Syrmaticus humiae</i>)
๘	นกกระทาดงแข้งเขียว (<i>Arborophila chloropus</i>)
๙	นกกระทาดงคอสีแสด (<i>Arborophila rufogularis</i>)
๑๐	นกกระทาดงจันทบูรณ (<i>Arborophila diversa</i> หรือ <i>Arborophila cambodiana</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
๑๑	นกกระทาดงปีกยี่ได้ (<i>Arborophila charltonii</i>)
๑๒	นกกระทาดงอกสีน้ำตาล (<i>Arborophila brunneopectus</i>)
๑๓	นกกระทาทู้ง (<i>Francolinus pintadeanus</i>)
๑๔	นกกระรางคอดำ หรือ นกชอฮู้ (<i>Garrulax chinensis</i>)
๑๕	นกกระรางสร้อยคอเล็ก (<i>Garrulax monileger</i>)
๑๖	นกกระรางสร้อยคอใหญ่ (<i>Garrulax pectoralis</i>)
๑๗	นกกระรางหัวหงอก (<i>Garrulax leucolophus</i>)
๑๘	นกกระรางอกสีน้ำตาลไหม้ (<i>Garrulax strepitans</i>)
๑๙	นกกะลิง หรือ นกกะแล (<i>Psittacula finschii</i>)
๒๐	นกกาขเหนดง หรือ นกบินหลาดง หรือ นกบินหลาควน หรือ นกจิงปั๊ย (<i>Copsychus malabaricus</i>)
๒๑	นกกาขเหนบ้าน หรือ นกบินหลาบ้าน หรือนกอีแจ็บ หรือนกจีจู้ (<i>Copsychus saularis</i>)
๒๒	นกกิ้งโครงคอดำ (<i>Gracupica nigricollis</i> หรือ <i>Sturnus nigricollis</i>)
๒๓	นกแก้วมิ่ง (<i>Psittacula eupatria</i>)
๒๔	นกแก้วหัวแพร (<i>Psittacula roseata</i>)
๒๕	นกขุนทอง (<i>Gracula religiosa</i>)
๒๖	นกแขกเต้า (<i>Psittacula alexandri</i>)
๒๗	นกปรอดหัวโขน หรือ นกกรงหัวจุก (<i>Pycnonotus jocosus</i>)
๒๘	นกยูง (<i>Pavo muticus</i>)
๒๙	นกแว่นสีเทา หรือ นกแว่นเหนือ (<i>Polyplectron bicalcaratum</i>)
๓๐	นกแว่นสีน้ำตาล หรือ นกแว่นใต้ (<i>Polyplectron malacense</i>)
๓๑	นกหกลีกล้วยาคดำ (<i>Loriculus galgulus</i>)
๓๒	นกหกลีกล้วยาคแดง (<i>Loriculus vernalis</i>)

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
๓๓	นกหกใหญ่ (<i>Psittinus cyanurus</i>)
๓๔	นกหัวว่า (<i>Argusianus argus</i>)
๓๕	นกเอี้ยงสาริกา หรือ นกเอี้ยงสาธิกา (<i>Acridotheres tristis</i>)
๓๖	นกเอี้ยงหงอน (<i>Acridotheres grandis</i> หรือ <i>Acridotheres javanicus</i>)
๓๗	เป็ดคับแค (<i>Nettapus coromandelianus</i>)
๓๘	เป็ดแดง (<i>Dendrocygna javanica</i>)
๓๙	เป็ดเทา (<i>Anas poecilorhyncha</i>)
๔๐	เป็ดลาย (<i>Anas querquedula</i>)
๔๑	เป็ดหงส์ (<i>Sarkidiornis melanotos</i>)
๔๒	เป็ดหางแหลม (<i>Anas acuta</i>)
	<u>สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน</u>
๑	งูสิง (<i>Ptyas korros</i>)
๒	งูสิงหางลาย หรือ งูสิงลาย (<i>Ptyas mucosus</i>)
๓	งูหลาม (<i>Python molurus bivittatus</i>)
๔	งูเหลือม (<i>Python reticulatus</i>)
๕	จระเข้แม่น้ำเค็ม (<i>Crocodylus porosus</i>)
๖	จระเข้แม่น้ำจืด (<i>Crocodylus siamensis</i>)
	<u>สัตว์ป่าจำพวกสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก</u>
๑	กบหูต หรือ เขียดแลว (<i>Limnonectes blythii</i> หรือ <i>Rana blythii</i>)
	<u>สัตว์ป่าจำพวกปลา</u>
๑	ปลาตะพัด หรือ ปลาโรวาน่า (<i>Scleropages formosus</i>)
๒	ปลาเสือตอ หรือ ปลาเสือ หรือ ปลาลาด (<i>Coius microlepis</i>)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่างได้กำหนดสัตว์ป่าคุ้มครองบางชนิด เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ไว้เป็นเอกเทศจากกัน ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับมีสัตว์ป่าคุ้มครองบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่สามารถเพาะพันธุ์ได้ที่ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการเพาะพันธุ์เพิ่มเติม เพื่อป้องกันมิให้สูญพันธุ์ และเพื่ออนุญาตให้บุคคลมีไว้ในครอบครอง ค้า และเพาะพันธุ์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงสมควรที่จะปรับปรุงกฎกระทรวงทั้งสองฉบับดังกล่าวเสียใหม่โดยรวมเป็นกฎกระทรวงฉบับเดียวกัน พร้อมกับกำหนด สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ใช้กฎหมาย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๗ ของสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ทำยกกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
“๗	ตะพาบหรือปลาฝา (<i>Amyda cartilaginea</i>)”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในลำดับที่ ๒ ของสัตว์ป่าจำพวกปลา ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ทำยกกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
“๒	ปลาเสือตอ หรือปลาเสือ หรือปลาลาด (<i>Datnioides pulcher</i>)”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๓ ของสัตว์ป่าจำพวกปลา ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ทำยกกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
“๓	ปลาหมออารีย์ (<i>Botia sidthimunkii</i>)”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากตะพาบหรือปลาฝาและปลาหมออารีย์ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่สามารถเพาะพันธุ์ได้ สมควรส่งเสริมให้มีการเพาะพันธุ์เพิ่มเติม เพื่อป้องกันมิให้สูญพันธุ์ และเพื่ออนุญาตให้บุคคลมีไว้ในครอบครอง ค้า และเพาะพันธุ์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับการจำแนกชนิดทางอนุกรมวิธานได้เปลี่ยนชื่อวิทยาศาสตร์ของปลาเสือดอ หรือปลาเสือ หรือปลาลาด ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มแม่น้ำแควอินโดจีน ซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าจำพวกปลา ลำดับที่ ๒ จาก *Coius microlepis* เป็น *Datnioides pulcher* สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลำดับที่ ๔ ของสัตว์ป่าจำพวกปลา ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ท้ายกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. ๒๕๔๖

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
“๔	ปลากระเบนราหูน้ำจืด หรือปลากระเบนเจ้าพระยา (<i>Himantura chaophraya</i>)”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากปลากะเบนราหูน้ำจืด หรือปลากะเบนเจ้าพระยา (*Himantura chaophraya*) เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่สามารถเพาะพันธุ์ได้ สมควรส่งเสริมให้มีการเพาะพันธุ์เพิ่มเติม เพื่อป้องกันมิให้สูญพันธุ์ และเพื่ออนุญาตให้บุคคลมีไว้ในครอบครอง ค้า และเพาะพันธุ์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ภาคผนวก ง

การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

(ถ้าเนา)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. 2535

โดยที่เป็นการสมควรแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าในส่วนที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก ข้อ 2 (11) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533

ข้อ 2 แต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

(1) อธิบดีกรมประมง รองอธิบดีกรมประมง ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ตลอดเขตท้องที่ทุกจังหวัด

(2) ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ผู้อำนวยการกองประมงทะเล ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนงานประมง ผู้อำนวยการกองประมงนอกน่านน้ำ ผู้อำนวยการกองประมงน้ำจืด ผู้อำนวยการกองพัฒนาอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ ผู้อำนวยการกองเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการประมง ผู้ตรวจการประมง เลขาธิการกรมประมง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยชีววิทยาและประมงทะเล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประมงน้ำจืด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ตลอดเขตท้องที่ทุกจังหวัด

(3) ประมงจังหวัด ประมงอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ภายในท้องที่จังหวัดหรืออำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่สังกัดแล้วแต่กรณี

(4) หัวหน้าสถานีประมง นักวิชาการประมงทะเล นักวิชาการประมง นิติกร เจ้าหน้าที่บริหารงานประมง เจ้าพนักงานประมง เจ้าหน้าที่ประมง หรือข้าราชการกองอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ในตำแหน่งนายท้ายเรือ นายช่างกลเรือ ช่างเครื่องเรือ เจ้าพนักงานสื่อสาร เจ้าหน้าที่สื่อสาร เจ้าหน้าที่ธุรการ ที่สังกัดราชการบริหารส่วนกลางของกรมประมง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ตลอดเขตท้องที่ทุกจังหวัด

(5) เจ้าหน้าที่บริหารงานประมง นักวิชาการประมง เจ้าพนักงานประมง เจ้าหน้าที่ประมง เจ้าหน้าที่สถิติ เจ้าหน้าที่ธุรการ นายท้ายเรือ ช่างเครื่องเรือ ที่สังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดหรืออำเภอ หรือกิ่งอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ภายในเขตท้องที่จังหวัดหรืออำเภอหรือกิ่งอำเภอที่สังกัดแล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2537

(ลงนาม) สวัสดิ์ สืบสายพรหม

(นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ลํานา)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. 2535

โดยที่เป็นการสมควรแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า พ.ศ. 2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ลงวันที่
17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533

ข้อ 2 แต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

2.1 กรมป่าไม้

- (1) อธิบดีกรมป่าไม้
- (2) รองอธิบดีกรมป่าไม้
- (3) ผู้อำนวยการสำนัก
- (4) ผู้อำนวยการกอง
- (5) เลขาธิการกรม
- (6) ป่าไม้เขต ป่าไม้จังหวัด ป่าไม้อำเภอ
- (7) นักวิชาการป่าไม้ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ เจ้าหน้าที่พนักงานป่าไม้
- (8) นักบริหาร บุคลากร นิติกร วิทยากรย์ นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล
เจ้าหน้าที่การเกษตร เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เศรษฐกร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่
แผนที่ภาพถ่าย นักสถิติ เจ้าหน้าที่งานสถิติ เจ้าหน้าที่สถิติ พยาบาลเทคนิค เจ้าหน้าที่ระบบงาน
คอมพิวเตอร์ นักวิทยาศาสตร์ นักกัญญาวิทยา ในสังกัดกรมป่าไม้
- (9) นักวิชาการเผยแพร่ เจ้าหน้าที่งานเผยแพร่ เจ้าหน้าที่บริหารงาน
เผยแพร่ เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา เจ้าหน้าที่โสต
ทัศนศึกษา ในสังกัดกรมป่าไม้

(10) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่บริหารงานพัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ บรรณารักษ์ ในสังกัดกรมป่าไม้

(11) นายช่างเขียนแบบ ช่างเขียนแบบ เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง วิศวกรเครื่องกล นายช่างเครื่องกล ช่างเครื่องกล วิศวกรโยธา นายช่างโยธา ช่างโยธา สถาปนิก นายช่างสำรวจ ช่างสำรวจ นายช่างศิลป์ ช่างศิลป์ ช่างพิมพ์ นายช่างภาพ ช่างภาพ นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร ช่างไฟฟ้า ในสังกัดกรมป่าไม้

(12) พนักงานพิทักษ์ป่า ควบคุมช่าง นายท้ายเรือกลลำน้ำ ช่างซ่อมบำรุง หัวหน้าช่างซ่อมเครื่องยนต์ ผู้ช่วยช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างเครื่องมือกล ช่างเครื่องเรือจักรยนต์ พนักงานขับรถยนต์ พนักงานขับเครื่องจักร พนักงานสต็อก พนักงานสวนป่า ช่างรังวัด นายท้ายเรือกลชายทะเล พนักงานวิทยุสื่อสาร ในสังกัดกรมป่าไม้

2.2 กระทรวงมหาดไทย

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด
- (2) นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- (3) เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกตำแหน่ง
- (4) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- (5) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
- (6) กรรมการในคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดและยึดของกลางในการกระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ สำหรับอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของทางราชการ

ข้อ 3 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

(ลงนาม) ประภัตร โปธสุชน

(นายประภัตร โปธสุชน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔
และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงเป็นการสมควรปรับปรุงการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บรรดาประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้ว ในประกาศนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๒ แต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

๒.๑ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- (๑) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- (๒) รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- (๓) นักวิชาการป่าไม้ ๑๐ ชข.
- (๔) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน
- (๕) ผู้อำนวยการสำนัก
- (๖) ผู้อำนวยการกอง
- (๗) เลขานุการกรม
- (๘) ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

๑-๒๑

(๙) นักวิชาการป่าไม้ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ เจ้าพนักงานป่าไม้

(๑๐) นักบริหาร บุคลากร นิติกร วิทยาจารย์ นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล เจ้าหน้าที่การเกษตร เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เศรษฐกร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย นักสถิติ เจ้าพนักงานสถิติ เจ้าหน้าที่สถิติ พยาบาลเทคนิค เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ นักวิทยาศาสตร์ นักกีฏวิทยา นักวิชาการสัตวบาล นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่การเกษตร ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๑๑) นักวิชาการเผยแพร่ เจ้าพนักงานเผยแพร่ เจ้าหน้าที่บริหารงานเผยแพร่ เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๑๒) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี นักวิชาการการเงินและบัญชี เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่บริหารงานพัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ บรรณารักษ์ ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๑๓) นายช่างเขียนแบบ ช่างเขียนแบบ เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง วิศวกรเครื่องกล นายช่างเครื่องกล ช่างเครื่องกล วิศวกรโยธา นายช่างโยธา ช่างโยธา สถาปนิก นายช่างสำรวจ ช่างสำรวจ นายช่างศิลป์ ช่างศิลป์ ช่างพิมพ์ นายช่างภาพ ช่างภาพ นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร ช่างไฟฟ้า ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๑๔) พนักงานพิทักษ์ป่า ควบคุมช้าง นายท้ายเรือกลลำน้ำ ช่างซ่อมบำรุง หัวหน้าช่างซ่อมเครื่องยนต์ ผู้ช่วยช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างเครื่องมือกล ช่างเครื่องเรือจักรยนต์ พนักงานขับรถยนต์ พนักงานขับเครื่องจักร พนักงานสตீพ พนักงานสวนป่า ช่างรังวัด นายท้ายเรือกลชายทะเล พนักงานวิทยุสื่อสาร ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๒.๒ กระทรวงมหาดไทย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด

(๒) นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

(๓) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

(๔) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕) กรรมการในคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบล

๒.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกตำแหน่ง

ข้อ ๓ ให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการตามข้อ ๒ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๘ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มีอำนาจ
หน้าที่ในการจับกุม ปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ
กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
ภายในเขตท้องที่รับผิดชอบ สำหรับอำนาจหน้าที่อื่นๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน
กฎกระทรวง ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการ
ของทางราชการ

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

และสิ่งแวดล้อม

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้

โดยที่เป็นการสมควรแต่งตั้งพนักงานราชการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช บางตำแหน่งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้เหมาะสมและสอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ แต่งตั้งให้พนักงานราชการ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) นิติกร

(๒) นายสัตวแพทย์

(๓) นักวิชาการสัตวบาล

(๔) นักวิชาการป่าไม้

เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๑ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ภายในเขต พื้นที่รับผิดชอบ

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช. ๒๕๖๒. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร.